

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Zhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy
členů jednotek požární ochrany kategorie III v okrese
České Budějovice**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program:
OCHRANA OBYVATELSTVA

Autor: Marie Trávníčková

Vedoucí práce: Ing. Ladislav Karda

České Budějovice 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem „*Zhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy členů jednotek požární ochrany kategorie III v okrese České Budějovice*“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu své kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 25. 04. 2018

.....

Marie Trávníčková

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat panu Ing. Ladislavu Kardovi za odborné vedení této bakalářské práce. Jako dalším bych chtěla poděkovat všem, kteří mě během mého studia podporovali.

Zhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy členů jednotek požární ochrany kategorie III v okrese České Budějovice

Abstrakt

Ve své práci „Zhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy členů jednotek požární ochrany kategorie III (dále jen JPO III) v okrese České Budějovice” jsem se zabývala úrovní odborných znalostí členů jednotek požární ochrany dle funkcí, které v jednotce zastávají.

Vyhodnocení probíhalo u všech jednotek požární ochrany kategorie III v okrese České Budějovice, členové těchto jednotek odpovídali formou dotazníkového šetření na otázky. Ze 17 jednotek, které působí v okrese České Budějovice, se výzkumu zúčastnilo 13 jednotek.

Na základě odpovědí v dotaznících bylo zjištěno, že úroveň znalostí některých členů je hluboko pod průměrem, někteří ale svými znalostmi excelovali.

Provedeným testováním bylo zjištěno, že úroveň odborných znalostí členů JPO III je odlišná dle jejich funkcí zastávajících v jednotce. Jako optimální hranice byla v této práci zvolena 80 % odborných znalostí. Z výsledků je vidět, že zvolené hranice úspěšnosti (správné odpovědi na kladené otázky) 80 %, dosáhlo pouze 7 jednotek PO ze 13 zkoumaných, což je pouze 54 % jednotek

Zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo taktéž 7 velitelů PO ze 13 zkoumaných, což je 54 %.

Zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo taktéž 10 trojníků PO ze 13 zkoumaných, což je 78 %.

Zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo 28 členů PO z 39 zkoumaných, což je 72 %.

Klíčová slova: jednotka požární ochrany, velitel jednotky, hasič, pravidelná odborná příprava, základní odborná příprava, tělesná příprava a sport, právní normy

The evaluation of professional competence and preparation of the fire-protection members of the JPO III category within the district of České Budějovice

Abstract

In my bachelor thesis „The Assessment of the Expertise and the Professional Training of the Members of Fire Protection Units Grade III (thereinafter only FPU III) in the District of České Budějovice” I dealt with the level of expertise of the FPU members according to functions they hold in the unit.

The evaluation was done in all fire protection units of the 3rd grade in the district of České Budějovice. Members of these units answered questions in a form of an interview survey. The research comprised 13 out of 17 units active in the district of České Budějovice.

Based on the answers from questionnaires, the results showed the level of knowledge of some members well below the average. However, some members shone out with their knowledge.

Having carried out testing, the level of expertise of FPU III members proved to differ based on the function they hold in the unit. The optimum limit for this work was set to 80 % of expertise. Results show that only 7 FPU out of 13 investigated units have reached the chosen success rate (provided the right answers to the stated questions) of 80 %, which represents only 54 % of units.

The chosen success rate in the testing of expertise, i.e. 80 %, was reached by 7 out of 13 tested commanders of FPU, which amounts to 54 %.

The chosen success rate in the testing of expertise, i.e. 80 %, was also reached by 10 out of 13 tested fire-fighter machinists, which amounts to 77 %.

The chosen success rate in the testing of expertise, i.e. 80 %, was reached by 28 out of 39 tested members of FPU, which amounts to 72 %.

Key words: fire protection unit, fire protection commander, fire-fighter, regular professional training, basic professional training, physical training and sports, applicable law regulations.

Obsah

ÚVOD.....	8
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1.1 Historie požární prevence	10
1.2 Charakteristika okresu.....	11
1.3 Současný stav a právní normy.....	12
1.3.1 Současný stav	12
1.3.2 Právní normy a jiné předpisy	12
1.4 Jednotky požární ochrany a odborná způsobilost jejich členů.....	13
1.4.1 Zřízení JPO.....	13
1.4.2 Nábor nových členů pro jednotku SDH obce	14
1.4.3 Základní úkoly jednotek požární ochrany.....	15
1.4.4 Plošné pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany Pro účely plošného pokrytí se jednotky požární ochrany dělí na jednotky:	18
1.5 Odborná způsobilost a odborná příprava členů JPO	22
1.5.1 Velitel JPO III	22
1.5.2 Strojník JPO III	23
1.5.3 Člen JPO III.....	23
1.6 Akceschopnost jednotek sboru dobrovolných hasičů vybraných obcí	24
1.6.1 Odborná příprava	25
1.6.2 Zdravotní a fyzická způsobilost	30
1.6.3 Tělesná příprava a sport	31
1.7 Cvičební a bojový řád jednotek požární ochrany.....	42
1.7.1 Cvičební řád jednotek požární ochrany.....	42
1.7.2 Bojový řád jednotek požární ochrany	43
2 CÍL PRÁCE, VÝZKUMNÁ OTÁZKA	46
2.1 Cíl práce	46
2.2 Výzkumná otázka.....	46

3	OPERACIONALIZACE POJMŮ POUŽITÝCH V CÍLI PRÁCE.....	47
4	METODIKA.....	49
5	VÝSLEDKY.....	52
5.1	Výsledky dotazníkového šetření	52
5.1.1	Vyhodnocení dotazníků pro velitele jednotky požární ochrany	52
5.1.2	Celkové vyhodnocení odpovědí velitelů jednotek požární ochrany	72
5.1.3	Vyhodnocení dotazníků pro strojníka jednotky požární ochrany	73
5.1.4	Celkové vyhodnocení odpovědí strojníků jednotek požární ochrany ...	82
5.1.5	Vyhodnocení dotazníků pro členy jednotky požární ochrany.....	84
5.1.6	Celkové vyhodnocení odpovědí členů jednotek požární ochrany.....	95
5.1.7	Celkové vyhodnocení jednotlivých jednotek požární ochrany	95
5.2	Návrh opatření.....	102
6	DISKUZE.....	104
6.1	Vybrané zahraniční jednotky hasičů	105
6.1.1	Nizozemsko.....	105
6.1.2	Belgie	106
6.1.3	Německo	107
6.1.4	Srovnání se zahraničím	107
6.2	ODPOVĚĎ NA VÝZKUMNOU OTÁZKU	107
7	ZÁVĚR.....	108
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	110
9	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	114
10	SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	116
11	SEZNAM PŘÍLOH.....	120

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce (dále jen práce) je zhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy členů jednotek požární ochrany (dále jen JPO) kategorie III v okrese České Budějovice.

Tento okres jsem si zvolila, protože dosud nebyly zhodnoceny znalosti členů JPO kategorie III, a proto se touto problematikou v bakalářské práci zabývám.

Pro stanovení cíle byla stanovena výzkumná otázka: ***Jsou odborné znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí kategorie JPO kategorie III v okrese České Budějovice na úrovni, kterou stanoví právní předpisy a interní akty řízení?*** Na základě zjištěných výsledků navrhu vhodná opatření, jak zvýšit úroveň odborných znalostí a odborné přípravy.

Práce je členěna na několik částí. V první se zabývám historií požární ochrany, charakterizují českobudějovický okres a také shrnuji právní normy, které se problematikou požární ochrany zabývají. Do této části jsem zařadila také obecné informace o požárních jednotkách a jejich odborné způsobilosti. Je uveden rozdíl mezi základní odbornou přípravou a cyklickou přípravou členů JPO kategorie III.

Další část obsahuje metodiku práce a výzkumu, a odkazuje tak na praktickou část, v níž jsem uvedla výsledky dotazníkového šetření, které jsem provedla u členů všech JPO kategorie III v okrese České Budějovice. Dotazníkové šetření je zaměřeno na zhodnocení odborné přípravy členů a také jejich odbornou způsobilost. Na odborné znalosti každého člena je podle jeho funkce zastávající v jednotce kladen jiný nárok. Proto byly vytvořeny 3 různé typy dotazníků, a to pro velitele jednotky, strojníka jednotky a členy jednotky. Na dotazníkové šetření odpovídalo vždy 5 členů z jedné jednotky – velitel, strojník a 3 náhodně vybraní členové. Dotazníkové šetření se nezúčastnily všechny oslovené jednotky buď z časové tísně, či nezájmu o vyplnění dotazníků.

Výsledky dotazníkového šetření budou zobrazeny převážně graficky. Navrhnou také vhodná opatření a řešení v případě, že znalosti členů nebudou dostačující. V diskuzi porovnáám situaci JPO v ČR a v zahraničí.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 *Historie požární prevence*

Historie v boji proti ohni nás už doprovází již od nepaměti. Šlo o to zvládnout tento živel. Oheň byl jedním z civilizačních znaků. Začátky bojů s ohněm spadají do 10. stol. př. Kr., kde vznikala první hasičská čerpadla. Ta byla využívána v Egyptě, Římě s postupnými vylepšeními až do 1. století.

Velké požáry ve středověku zapříčinily, že panovníci vydávali směrnice, jak požárům zabraňovat a jak je hasit. Vznikaly CECHY, které měly za úkol pomáhat při hašení požárů. V Praze se tento cech nazýval „O OHNI“ a pocházel ze 14. století.

Po roce 1610 přišel Holanďan van der Heiden s vynálezem hadice. Další změna, která ovlivnila rozvoj požární techniky, byl vynález parního stroje – parní stříkačky. Ty však už byly složitější a vyžadovaly odbornou obsluhu - šikovného strojníka. Ve velkých městech začaly vznikat skupiny profesionálních pracovníků, kteří hasili požáry. Tyto skupiny byly vyčleněny na hašení požárů, ale stále měli i jiné povinnosti, jako tomu bylo i v Praze, kde členové prvního placeného hasičského sboru v roce 1853 plnili i jiné obecní povinnosti.

Revoluční rok 1848 přinesl jistá uvolnění a mimo jiné i spolčovací a shromažďovací právo. Už nebyly pouze placené hasičské sbory, ale vznikaly i první dobrovolné hasičské sbory.

Za první český hasičský sbor v Čechách se považuje sbor založený ve Velvarech v roce 1864, jehož iniciátorem se stal Karel Krohn, který viděl ochranné družstvo při práci v Hamburku. (hasisketradice.cz, ©2012-2017).

Rozhodující v rozvoji dobrovolných hasičů bylo vydání „ŘÁDU POLICIE POŽÁROVÉ“ v 70. letech 19. století. Tento řád platil do roku 1941.

Základním úkolem hasičů byla záchrana života ohrožených osob a poté i jejich majetku. Tomuto poslání zůstávají věrni do dnešních dnů bez ohledu na to, zda se jedná o profesionální či dobrovolné hasiče. V nejedné rodině se dědí poslání hasiče z generace na generaci. Svou úlohu zastávají i ženy, v počátcích jako samaritánky, nyní jako spojovací služba a příprava hasičského dorostu, (hasicsketradice.cz, ©2012-2017).

1.2 Charakteristika okresu

Současná podoba okresu České Budějovice je známa od roku 1960, kdy došlo k celkové reorganizaci správního rozdělení republiky. Značná část tohoto okresu je tvořena bývalými okresy České Budějovice, Trhové Sviny a Týn nad Vltavou, dále připojenými obcemi z bývalých okresů Třeboň, Kaplice, Český Krumlov, Vodňany a Soběslav. K poslední změně došlo v roce 2007, kdy se k okresu připojila obec Dražič z okresu Písek a obec Čenkov u Bechyně z okresu Tábor. Rozloha okresu České Budějovice činí 1 639 km² a je druhým největším okresem v Jihočeském kraji.

Jednou z hlavních charakteristik tohoto okresu je značné množství vodních ploch, což vedlo v minulosti k vybudování cca 300 rybníků. Tento okres protíná od jihu až po sever řeka Vltava s hlavními vodními zdroji z přítoků řeky Malše v Českých Budějovicích a z řeky Lužnice u Týna nad Vltavou. Značná část pitné vody pro jižní Čechy je zajišťována z Vodního díla Římov, které se nachází na řece Malši. Další významné dílo - Hněvkovice je na řece Vltavě, které bylo vybudováno v souvislosti s nedalekou výstavbou Jaderné elektrárny Temelín, kde toto dílo slouží jako hlavní zásobárna vody.

Více než polovina z plochy okresu tvoří zemědělská půda a zhruba 40 % plochy okresu je orná půda. Vodní plocha tvoří necelých 6 % a lesní plocha třetinu plochy okresu.

V okrese České Budějovice je vysoká intenzita dopravy jak železniční, tak silniční. Tato síť není rozložena rovnoměrně – v okrese žije kolem 190 tisíc obyvatel, kteří zde mají

trvalý pobyt, což řadí českobudějovický okres na první místo v Jihočeském kraji v počtu obyvatel. Nej hustěji jsou osídleny České Budějovice a jejich okolí, dále pak Rudolfovo a Zliv. Naopak nejmenší hustota obyvatel je na Novohradsku. Struktura osídlení není rovnoměrná, dvě třetiny obyvatel žijí ve městech, České Budějovice čítají cca 49 % obyvatel okresu (Charakteristika okresu České Budějovice, 2016).

1.3 Současný stav a právní normy

1.3.1 Současný stav

Při vzniku mimořádné události jsou v současnosti značně využívány JPO III a je zcela nutné, aby jejich členové splňovaly odborné znalosti. Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí kategorie III jsou jednotky, které poskytují sousedskou pomoc a jsou operačním a informačním střediskem HZS kraje vysílány k různým zásahům, a to i na k haváriím nebezpečných látek. Právě k této činnosti potřebují odborné znalosti a praktické zkušenosti, které získávají průběžným vzděláváním.

1.3.2 Právní normy a jiné předpisy

V tomto pododdíle jsou shrnuty zákony, vyhlášky a nařízení, podle kterých se jednotky požární ochrany řídí.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (Zákon č. 133/1985 Sb.)

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (Zákon č. 239/2000 Sb.)

Vyhláška č. 247/2001 Sb., o činnosti a organizaci jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů (Vyhláška č. 247/2001 Sb.)

Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o PO (dále jen „nařízení vlády k provedení zákona o PO“) (Nařízení vlády č. 172/2001 Sb.)

Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků (Nařízení vlády č. 352/2003 Sb.)

Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 57/2013, kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek PO a příslušníků HZS ČR

Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 41 z roku 2017, kterým se vydává Bojový řád jednotek požární ochrany

Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 42 z roku 2007, kterým se vydává Cvičební řád jednotek PO-pořadový výcvik

Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 43 z roku 2007, kterým se vydává Cvičební řád jednotek PO-technický výcvik,

1.4 Jednotky požární ochrany a odborná způsobilost jejich členů

1.4.1 Zřízení JPO

Často se stává, že dochází k záměně pojmů již při vlastním zřízení jednotky požární ochrany. Tuto skutečnost si mnohdy pletou i samotní hasiči, kteří mají být zařazeni do jednotky sboru dobrovolných hasičů obce. Dovolte mi tedy, abych tyto, pojmy vysvětlila a upřesnila jejich rozdílnost.

Jednotka SDH obce je zřizována a plně financována i materiálně vybavena obcí.

Sbor dobrovolných hasičů je zpravidla název pro základní organizaci spolku působícího na úseku požární ochrany (např., Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Moravská hasičská jednota a jiné). Obec může těmto subjektům poskytnout dotaci a spolupracovat s ní v oblasti požární ochrany i v oblasti ochrany obyvatelstva.

Zřizování jednotky SDH obce je poměrně administrativně a organizačně náročný proces. Metodika má napomoci zorientovat se v tomto procesu. Proces zřizování lze shrnout do následujících bodů:

- 1. Projednání možnosti zřízení jednotky SDH obce*
- 2. Provedení náboru členů jednotky SDH obce*
- 3. Zřízení jednotky na zasedání zastupitelstva obce a zveřejnění usnesení zastupitelstva o zřízení jednotky SDH obce*
- 4. Zajištění zdravotních prohlídek nových členů jednotky SDH obce*
- 5. Uzavření smluvních vztahů se členy jednotky SDH obce*
- 6. Jmenování velitele jednotky SDH obce*
- 7. Zajištění vybavení jednotky SDH obce požární technikou a věcnými prostředky, včetně prostředků k plnění úkolů ochrany obyvatelstva a civilní ochrany*
- 8. Vybavení členů jednotky SDH obce osobními a kolektivními ochrannými pracovními prostředky*
- 9. Zajištění odborné způsobilosti členů jednotky SDH obce (Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, 2014)*

1.4.2 Nábor nových členů pro jednotku SDH obce

Nábor nových členů může mít různé varianty, např. může být vyhlášeno určité místo a určité termíny, kde se uchazeči dostaví a přihlásí. Nabírání nových členů jednotky SDH obce je vhodné za spolupráce s HZS kraje a spolků působících na úseku PO (Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, 2014).

Nejmenší základní početní stav členů jednotky SDH obce, potřebný pro zajištění zásahu jednotky, je uveden v tabulce č. 1 a vychází z přílohy č. 4 vyhlášky č.247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č.226/2005 Sb. Jedná se ideální stav, kdy v obci bude stoprocentně zajištěna schopnost výjezdu družstva

o zmenšeném početním stavu. Pro praktické zajištění zásahu jednotky je zpravidla zapotřebí více členů jednotky. Při náboru členů je nutno tyto členy seznámit s podmínkami vstupu do jednotky, s představou fungování jednotky, jejími úkoly a otázkou řízení jednotky ze strany obce – financování, komu se bude velitel jednotky zodpovídat apod. Již při pohovorech je i vhodné si předběžně vytipovat možné velitele a strojníky (Vyhláška č. 247/2001 Sb.).

Tabulka 1 Základní početní stavy členů jednotky SDH obce

<i>Funkce v jednotce</i>	<i>Kategorie jednotky (JPO)</i>					
	<i>II/1</i>	<i>II/2</i>	<i>III/1</i>	<i>III/2</i>	<i>V</i>	<i>N</i>
<i>Velitel jednotky</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Velitel družstva</i>	<i>2</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Strojník (řidič)</i>	<i>3</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>6</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Hasič</i>	<i>6</i>	<i>12</i>	<i>5</i>	<i>12</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
<i>Celkem</i>	<i>12</i>	<i>24</i>	<i>12</i>	<i>24</i>	<i>9</i>	<i>9</i>

Zdroj: Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, 2014 - www.hzscb.cz

1.4.3 Základní úkoly jednotek požární ochrany

Jednotka požární ochrany plní tyto základní úkoly:

- a) požární zásah podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků (Zákon č. 133/1985 Sb.)
- b) záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech (Zákon č. 133/1985 Sb.)

c) na úseku ochrany obyvatelstva se podílí na:

1. evakuaci obyvatel
2. označování oblastí s výskytem nebezpečných látek
3. varování obyvatel
4. dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku
5. humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití (Zákon č. 133/1985 Sb.)

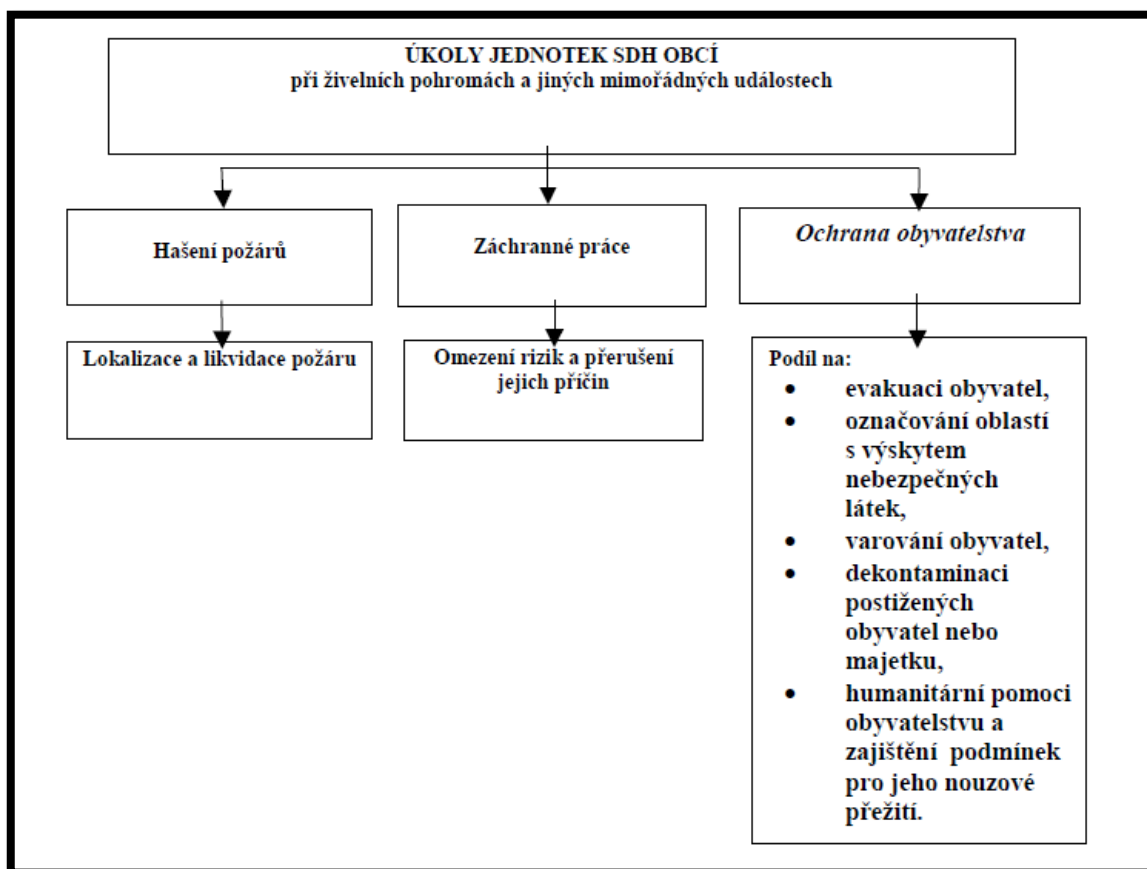
d) podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje (Zákon č. 133/1985 Sb.)

Organizačním řízením se rozumí činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany. Operačním řízením se rozumí činnost od přijetí zprávy o skutečnostech vyvolávajících potřebu nasazení sil a prostředků požární ochrany, provedení požárního zásahu a záchranných prací při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, do návratu sil a prostředků požární ochrany na základnu.

Při zdolávání požáru spolupracují jednotky požární ochrany s Policií České republiky a dalšími orgány podle zvláštních předpisů.

Jednotky požární ochrany plní úkoly na úseku civilní ochrany a ochrany obyvatel. (Zákon č. 133/1985 Sb.)

Pro zřehlednění je zde uveden obrázek 1 úkoly jednotek SDH obcí.

Obrázek 1 Úkoly jednotek SDH obcí

Zdroj: Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, 2014 - www.hzscb.cz

1.4.4 Plošné pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany Pro účely plošného pokrytí se jednotky požární ochrany dělí na jednotky:

a) jednotky s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele:

1) JPO kategorie I

Jednotka hasičského záchranného sboru s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace, výjezd jednotky do 2 minut od vyhlášení poplachu jednotce (Zákon č. 133/1985 Sb.).

2) JPO kategorie II

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, výjezd jednotky do 5 minut od vyhlášení poplachu jednotce (Zákon č. 133/1985 Sb.).

3) JPO kategorie III

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, výjezd jednotky do 10 minut od vyhlášení poplachu jednotce (Zákon č. 133/1985 Sb.).

b) jednotky s místní působností zasahující na území svého zřizovatele:

1) JPO kategorie IV

Jednotka hasičského záchranného sboru podniku, výjezd jednotky do 2 minut od vyhlášení poplachu jednotce (Zákon č. 133/1985 Sb.).

2) JPO kategorie V

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, výjezd jednotky do 10 minut od vyhlášení poplachu jednotce (Zákon č. 133/1985 Sb.).

3) JPO kategorie III

Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, výjezd jednotky do 10 minut od vyhlášení poplachu jednotce V dohodě se zřizovatelem mohou být tyto jednotky využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod (Zákon č. 133/1985 Sb.).

Pro přehled je uvedeno pokrytí jednotkami JPO III v okrese České Budějovice, kterými se v práci zabývám. Seznam jednotek byl čerpán z Nařízení Jihočeského kraje č. 3 ze dne 17. 8. 2017, kterým se vydal požární poplachový plán Jihočeského kraje.

Tabulka 2 Seznam jednotek požární ochrany v okrese České Budějovice

Území Jihočeského kraje						
Seznam jednotek PO s územní působností JPO III						
Evidenční číslo JPO		Kat. JPO:	Dislokace JPO:	Zřizovatel:	Technika:	Cílový početní stav jednotky:
Kraj + ÚO	Jednotka					
311	221	III/1	Lišov	Lišov	CAS 32/8200/800-S3Z CAS 24/3500/200-M2Z	12

					AS 16/200/200-M1Z PPS 12	
311	147	III/1	Dubné	Dubné	CAS 24/3500/200-M2Z PPS 12	12
311	174	III/1	Hrdějovice	Hrdějovice	CAS 32/6000/600-S3Z DA 8/0/0-LIZ PPS 12	12
311	208	III/1	Kostelec	Hluboká nad Vltavou	CAS 24/3500/200-M2Z PPS 12	12
311	214	III/1	Ledenice	Ledenice	DA 8-LIZ CAS 32/8200/800-S3Z PPS 12	12
311	240	III/1	Neplachov	Neplachov	AS 16/200/200/200-M1Z CAS 24/3500/200-M2Z PPS 12	12
311	288	III/1	Svatý Jan nad Malší	Svatý Jan nad Malší	CAS 24/3500/200-M2Z DA 8-LIZ	12
311	292	III/1	Ševětín	Ševětín	CAS 24/3500/200-M2Z DA 8-LIZ	12
311	341	III/1	Zliv	Zliv	CAS 24/3500/200-M2Z DA 8-LIZ PPS 12	12
311	345	III/1	Žabovřesky	Žabovřesky	CAS 24/3500/200-M2Z PPS 12	12
311	242	III/1	Nové Hrady	Nové Hrady	CAS 32/6000/600-S3Z CAS 24/2500/400-S2Z DA 8-LIZ PPS 12	12

311	302	III/1	Trhové Sviny	Trhové Sviny	AS 16 2X PS 12 hadicový přívěs	12
311	102	III/1	Borovany	Borovany	CAS 24/3500/200-M2Z DA 8-LIZ PPS 12	12
311	165	III/1	Horní Stropnice	Horní Stropnice	CAS 32/6000/600-S3Z AS 16/200/200-M1Z PPS 12	12
311	190	III/1	Jílovice	Jílovice	CAS 32/6000/600-S3Z AS 16/200/200-M1Z PPS 12	12
311	135	III/1	Dolní Bukovsko	Dolní Bukovsko	CAS 32/6000/600-S3Z 3xCAS 24/3500/200-M2Z DA 8-LIZ PPS 12	12
311	180	III/1	Chrástřany	Chrástřany	CAS 24/3500/200-M2Z DA 8-LIZ	12

Zdroj: Nařízení Jihočeského kraje č. 3 z roku 2017(Požární poplachový plán), příloha č. 1.
[file:///C:/Users/Marie/Downloads/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%201%20k%20NK%203%2017%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Marie/Downloads/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%201%20k%20NK%203%2017%20(1).pdf)

1.5 Odborná způsobilost a odborná příprava členů JPO

Všichni členové jednotky požární ochrany musí splňovat odbornou způsobilost a absolvovat i zdravotní prohlídku, bez níž nemohou být zařazeni do jednotky. Zdravotní prohlídka se provádí u obvodního lékaře v místě bydliště a je doložená tiskopisem, který každý člen před vstupem do jednotky obdrží od svého zřizovatele. Tento spis se zakládá do dokumentace o jednotce požární ochrany. Každý člen v jednotce má svou osobní kartu, kde se eviduje, zda absolvoval zkoušku či přezkoušení odborné způsobilosti, kurzy, např. kurz motorové pily, lékařský posudek a funkci, kterou v jednotce zastává (Hanuška, 2003).

1.5.1 Velitel JPO III

- a) Odborná příprava k získání odborné způsobilosti

Tato příprava je v rozsahu 40 hodin prezenční formou, anebo v rozsahu 24 hodin prezenční formou při absolvování osnovami určené části kurzu tzv. V-40 e-learningovou formou (Pokyn GŘ HZS ČR č.3, 2014).

- b) Odborná příprava k prodloužení odborné způsobilosti

Tuto přípravu by měl velitel absolvovat každoročně v rozsahu 8 hodin, minimálně se však musí zúčastnit 3x v průběhu 5 let od vydání osvědčení nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti v kurzu. Po odborné přípravě se po 5 letech zúčastní jen zkoušky odborné způsobilosti k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti.

Pokud se během 5 let od vydání osvědčení - nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti nezúčastní alespoň 3 uvedených kurzů, musí absolvovat odbornou přípravu k získání způsobilosti v plném rozsahu (Pokyn GŘ HZS ČR č. 3, 2014).

1.5.2 Strojník JPO III

a) Odborná příprava k získání odborné způsobilosti

Tato příprava je v rozsahu 40 hodin prezenční formou nebo v rozsahu 24 hodin prezenční formou při absolvování osnovami kurzu určené části kurzu tzv. S-40 e-learningovou formou (Pokyn GŘ HZS ČR č. 3, 2014).

b) Odborná příprava k prodloužení odborné způsobilosti

Tuto přípravu absolvují strojníci až po 5 letech od vydání osvědčení nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti (Pokyn GŘ HZS ČR č. 3, 2014).

1.5.3 Člen JPO III

Členové jednotek jsou povinni se zúčastňovat pravidelné odborné přípravy v uvedeném rozsahu.

Jednotky kategorie JPO III mají doporučený rozsah minimálně 16 hodin (40 %) pravidelné odborné přípravy pro členy dobrovolných jednotek. Tuto přípravu vykonávají ve spolupráci s HZS kraje na jeho stanicích, zejména těch, v jejichž zásahovém obvodu je jednotka SDH obce dislokována, a to formou stáže. Při této stáži se mohou členové zúčastnit zásahu jednotky HZS kraje u mimořádné události (Pokyn GŘ HZS ČR č. 3, 2014).

Pro přehlednost uvádím tabulku s počtem hodin pro odbornou přípravu k získání odborné způsobilosti a pro odbornou přípravu k prodloužení odborné způsobilosti.

Tabulka 3 Počet hodin pro odbornou přípravu

Funkce	Odborná příprava k získání způsobilosti	Odborná příprava k prodloužení způsobilosti
Velitelé družstev a velitelé jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků	40 hodin	8 hodin minimálně 3krát v průběhu pěti let nebo znovu 40 hodin po pěti letech
Strojníci jednotek SDH obcí kategorie JPO II a JPO III	40 hodin	16 hodin po pěti letech

Zdroj: Pokyn generálního ředitele HZS ČR číslo 3, 2014 -

[file:///C:/Users/Marie/Downloads/siar_castka_3_2014_pokyn_3_z_27_1_2014%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Marie/Downloads/siar_castka_3_2014_pokyn_3_z_27_1_2014%20(1).pdf)

1.6 Akceschopnost jednotek sboru dobrovolných hasičů vybraných obcí

- Akceschopnost je v jednotce zajištěna její organizační, technickou a odbornou připraveností k plnění základních úkolů podle zákona č. 133/1985 Sb. a k plnění úkolů na úseku civilní ochrany a ochrany obyvatelstva
- organizační připraveností je základní početní stav členů v jednotce sboru dobrovolných hasičů vybrané obce
- odbornou připraveností je odborná způsobilost velitelů a strojníků jednotky sboru dobrovolných hasičů vybrané obce a pravidelná odborná příprava členů této jednotky
- technickou připraveností je vybavení jednotky sboru dobrovolných hasičů vybrané obce odpovídající požární technickou podle zvláštního právního předpisu a věcnými prostředky požární ochrany a její použitelnost k provádění zásahu včetně odpovídajícího technického stavu (Nařízení vlády č. 172/2001 Sb.)

1.6.1 Odborná příprava

Podle pokynu generálního ředitele HZS ČR č.3/2014 můžeme odbornou přípravu rozdělit na:

a) základní odborná příprava členů dobrovolných jednotek

- každý člen jednotky se musí zúčastnit kurzu odborné přípravy v rozsahu minimálně 40 vyučovacíh hodin nejpozději do 1 roku od vstupu do jednotky
- velitel jednotky je zodpovědný za základní odbornou přípravu každého nového člena, tuto skutečnost si sám velitel jednotky ověřuje a vede si dokumentaci svých členů, u kterých provádí i základní odbornou přípravu
- základní odborná příprava členů může být organizována i hromadně pro více členů z různých jednotek požární ochrany, tuto přípravu provádí vzdělávací zařízení MV - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen MV – GŘ HZS ČR), anebo hasičský záchranný sbor kraje (dále jen HZS kraje)
- na základě absolvování tohoto kurzu a úspěšného složení zkoušek se podle potřeby vydá potvrzení o absolvování

hasičům, kteří jsou určeni k používání izolačního vzduchového dýchacího přístroje, se jejich odborná příprava prodlouží o specializační kurz „Nositel dýchací techniky“ (Pokyn GŘ HZS ČR č. 3, 2014).

b) pravidelná (cyklická) odborná příprava členů dobrovolných jednotek

- každý člen jednotky je povinen se zúčastňovat v určeném rozsahu pravidelné odborné přípravy, tuto přípravu organizují velitelé jednotky, kteří si o této skutečnosti vedou i příslušnou dokumentaci
- velitel jednotky stanoví ve své jednotce témata pravidelné odborné přípravy na daný rok
- témata volí z předurčenosti jednotky k záchranným pracím nebo k ochraně obyvatelstva a rovněž vychází z témat, které vydává MV – GŘ HZS ČR na daný rok
- minimální rozsah pravidelné odborné přípravy je 40 hodin za rok
- u jednotek obcí kategorie II a III se doporučuje minimálně 16 hodin pravidelné odborné přípravy vykonávat ve spolupráci s HZS kraje na stanicích HZS kraje, tato jednotka se může formou stáže zúčastnit zásahu jednotky HZS kraje u mimořádné události (Pokyn GŘ HZS ČR č. 3, 2014

Témata, která mají být v roce 2018 proškolená v rámci pravidelné odborné přípravy členů jednotek SDH obcí a členů jednotek SDH podniků uvádím níže v tabulce.

Tabulka 4 Témata pro rok 2018

Poř. číslo	Název tématu	H	T- STS	T- TaCHS	Strojníci	VJ, VD
1.	Návod k vypracování a použití „Dílčí zprávy o zásahu“, „Zprávy a činnosti“ a „Zprávy o zásahu“ dle čl. 9 Pokynu GŘ HZS ČR č. 37/2015, kterým se stanoví pravidla statistického sledování mimořádných událostí, zásahové a ostatní činnosti JPO a činnosti OPIS HZS ČR a dokumentace o vedení zásahů					A
2.	Pokyn GŘ HSZ ČR č. 56/2014, kterým se stanovují vybrané statisticky sledované úkoly plněné hasičskými záchrannými sbory krajů, vydávají vzory formulářů a komentáře k jejich jednotnému vyplnění					A
3.	Statistické sledování událostí, platby 1. zásah (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně), 2. zásah s úhradou (zákon č. 239/2000 Sb., o IZS), 3. zásah u dopravní nehody s paušální úhradou nákladů zásahu (zákon č. 238/2000 Sb., o HZS ČR, nařízení vlády č. 263/2013 Sb.), 4. poskytování pohotovostní a jiné služby nebo práce za úhradu vynaložených nákladů (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně), včetně rozlišení evidence ve statistickém sledování událostí na zásahy (zadané cestou ZOZ anebo činnosti (zadané cestou ZOČ)					A
4.	Dopravní nehodovost - seznámení se statistickou dopravní nehodovostí PT, postup při hlášení DN		A		A	A
5.	Konspekt odborné přípravy 1 – 2 – 08 Pořizování záznamů, poskytování informací z místa zásahu, mlčenlivost	A	A	A	A	A
6.	Hašení lesních požárů (BŘ – ML č. 21/P, Konspekt odborné přípravy – 3 – 03					A

	Využití letecké techniky k leteckému hašení požárů lesních a travnatých porostů)					
7.	Metodické listy Bojového řádu jednotek PO N1 – N3 – Ne bezpečí fyzického vyčerpání, nebezpečí infekce, Nebezpečí intoxikace	A	A	A	A	A
8.	<p>Novelizace listů/nové listy Bojového řádku jednotek PO:</p> <p>1. Metodický list č. 6 kapitoly L Dekontaminace, dekontaminační prostor.</p> <p>2. Metodický list č. 7 kapitoly L Dekontaminace zasahujících.</p> <p>3. Metodický list č. 10 kapitoly L Havárie ohrožující vody. Ropné havárie.</p> <p>4. Metodický list č. 11 kapitoly L Ropné havárie - normé stěny.</p> <p>5. Metodický list č. 16 kapitoly L Únik chloru.</p> <p>6. Metodický list č. 16 kapitoly N Nebezpečí výbuchu</p> <p>7. Metodický list č. 21 kapitoly N Nebezpečí na železnici.</p> <p>8. Metodický list č. 22 kapitoly N Nebezpečí výbuchu výbušných látek a pyrotechnických směsí.</p> <p>9. Metodický list č. 23 kapitoly Požáry a havárie otevřených technologických zařízení.</p> <p>10. Metodický list č. 26 kapitoly P Požáry skládek tuhých odpadů.</p> <p>11. Metodický list č. 30 kapitoly P Požáry hořlavých kapalin v nadzemních nádržích.</p> <p>12. Metodický list č. 33 kapitoly P Požáry s přítomností tlakových láhví s acetylénem.</p> <p>13. Metodický list č. 45 kapitoly P Plynárenská zařízení. Plynovody a regulační stanice.</p> <p>14. Metodický list č. 3 kapitoly S Zásah na hnacích železničních kolejových vozidlech.</p> <p>15. Metodický list č. 4 kapitoly S Zásah na tažených železničních kolejových vozidlech.</p> <p>16. Metodický list č. 5 kapitoly S Zásah pod trakčním vedením.</p>	A	A	A	A	A

	17. Metodický list č. 5 kapitoly T Vstup do obydlí a jiných uzavřených prostor při zásahu.					
9.	Obsluha přidělených radiokomunikačních prostředků	A	A	A	A	A
10.	Náhradní způsoby předávání zpráv, signály	A	A	A	A	A
11.	Rozbory příčin vzniku požárů z pohledu důležitosti zachování stop vedoucích ke zjištění příčiny vzniku požáru či k vyšetření trestného činu ze strany Policie ČR. Zásady součinnosti při požáru ve vztahu k vyšetřování příčin vzniku požárů. DVD Stopy požárů					A
12.	Program PORT.ALL pro jednotky SDH obcí, práce s programem a naplňování databáze		A		A	A
13.	Nácvik otáčení a najíždění s PT do omezeného prostoru				A	
14.	Obsluha, používání a údržba nových prostředků technické služby v jednotce, podle návodů k obsluze a vnitřních předpisů	A	A	A	A	A
15.	ML Cvičebního řádu jednotek PO – technický výcvik č. 16 a 1 DR5, č. 11 a 12 DR3	A	A	A	A	A
16.	ML Cvičebního řádu jednotek PO – technický výcvik č. 18 a 19 DR5, č. 16 DR3	A	A	A	A	A
17.	Přívodní vedení savicemi	A	A	A	A	A
18.	Složení a vztyčování nastavovacího žebříku	A	A	A	A	A

A - provádění tématu VJ - velitel dobrovolné jednotky PO

H - hasič VD - velitel družstva

T - STS - technik strojní služby T- TaCHS - technik technické a chemické služby

Zdroj: MV - Generální ředitelství HZS ČR, Pokyn č.57/2013

1.6.2 Zdravotní a fyzická způsobilost

Podle nařízení vlády č.352/2003 Sb. o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků, se musí každý člen při nástupu podrobit zdravotní prohlídce (nařízení vlády č. 352/2003 Sb.).

Vzor lékařského posudku je uveden v příloze D., dostupný z Metodiky pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí (Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, 2014).

Preventivní zdravotní prohlídku můžeme rozdělit do následujících kategorií:

a) vstupní zdravotní prohlídka

- provádí se před zahájením výkonu činnosti v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce
- obsah prohlídky: komplexní fyzikální vyšetření, orientační vyšetření zraku, sluchu, kůže a podpůrného a pohybového aparátu a orientačního neurologického vyšetření a chemické vyšetření moči
- při posuzování zdravotní způsobilosti se využijí výsledky preventivní prohlídky podle zákona o veřejném zdravotním pojištění
 - o u nositelů dýchací techniky se navíc provede spirometrické a elektrokardiografické vyšetření (nařízení vlády č. 352/2003 Sb.)

b) periodická zdravotní prohlídka

- tato prohlídka se provádí jednou za 5 let v rozsahu komplexního fyzikálního vyšetření, včetně orientačního vyšetření zraku, sluchu, kůže a podpůrného pohybového aparátu, orientačního neurologického vyšetření a orientačního chemického vyšetření moči (nařízení vlády č. 352/2003 Sb.)

c) **mimořádná zdravotní prohlídka**

- provádí se na žádost uchazeče, nebo na podnět velitele jednotky požární ochrany a to:
 - o po zranění nebo onemocnění, které způsobilo zdravotní neschopnost člena jednotky delší než 3 měsíce
 - o pokud utrpí zranění spojené s bezvědomím, nebo jiný těžký úraz
- na podnět ošetřujícího lékaře (nařízení vlády č. 352/2003 Sb.)

d) **výstupní zdravotní prohlídka**

provádí se při odchodu člena z jednotky požární ochrany, provede se komplexní fyzikální vyšetření, včetně orientačního vyšetření zraku, sluchu, kůže a podpůrného pohybového aparátu, orientačního neurologického vyšetření, popřípadě se provedou další nezbytná odborná vyšetření, a to s důrazem na zjištění takových změn zdravotního stavu, u kterých lze předpokládat, že k nim došlo vlivem činnosti související s výkonem funkce (nařízení vlády č. 352/2003 Sb.)

1.6.3 Tělesná příprava a sport

Požární sport spojuje atletiku a některé prvky práce hasičů. Je třeba zručnost, rychlost, přitom se nebát výšek, překážek a ani ohně. Máme 4 disciplíny požárního sportu. Z toho 2 jsou individuální a 2 týmové. U každého popisu disciplíny bude uvedeno schéma a obrázek.

a) **Běh na 100 m s překážkami**

Běh na 100 m s překážkami je individuální disciplína, ve které závodník překonává překážky. První je 2 m vysoká bariéra (u žen 80 cm), po jejím překonání sbírá 2 hadice a přebíhá přes kladinu (délka 8 m, široká 18 cm a vysoká 1,2 m). Po jejím seběhnutí musí závodník tyto hadice spojit a napojit jeden konec

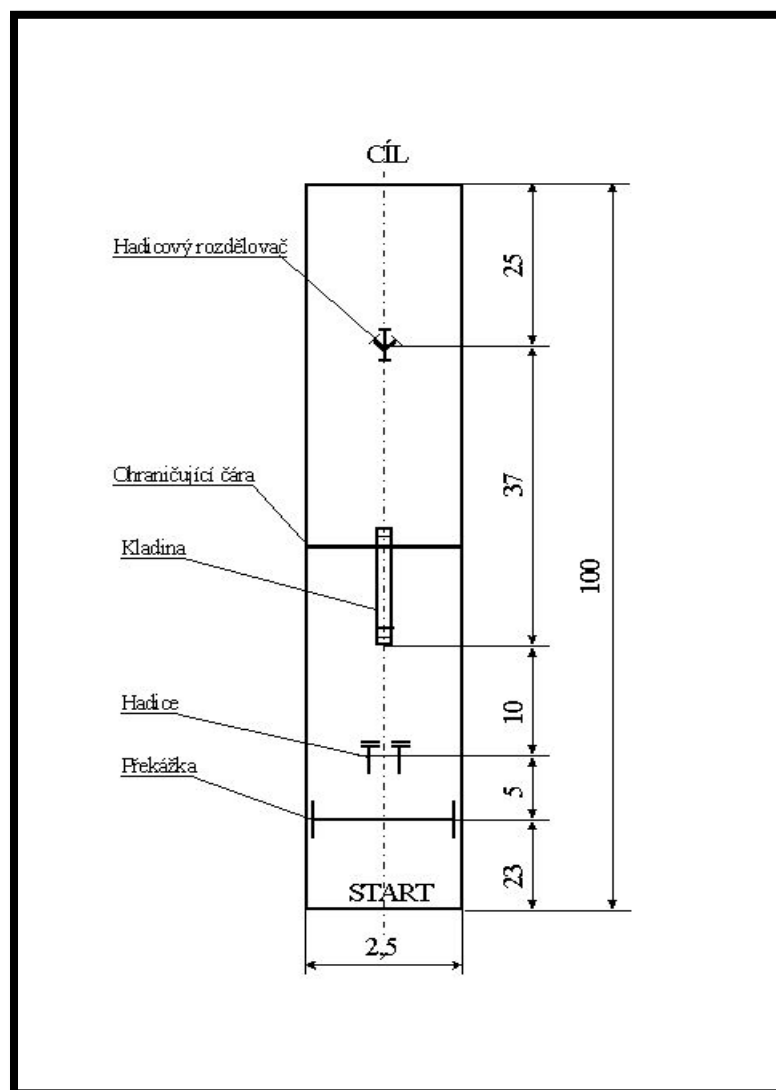
na armaturu zvanou rozdělovač, a nakonec napojí proudnici a proběhne cílem. Doba na přípravu a provedení pokusu běhu na 100 m s překážkami je do 2 minut. (Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, 2016)

Náradí pro štafetu 4x100 m s překážkami:

2 ks hadice, min délka 19m, nejmenší hmotnost hadice 2,5 kg včetně spojek, min. plochá šířka 62 mm, spojky musí být opatřeny těsněním. Hadice musí mít kruhový průměr. Lze použít klasickou požární hadici C schváleného druhu

1 ks rozdělovače se všemi ventily může být libovolně natočen. Spodní hrany všech spojek (u ROT spojky se nezapočítává zub) mohou být max. 60 mm od spodní podložky. Rozdělovač nesmí být upraven způsobem odporujícím směrnicím a jejím dodatkům. Může mít max. 4 nožičky (podpěry)

1 ks proudnice (štafetový kolík), min. délka 25 cm, hmotnost min 0,50 kg, může být upravena pro nesení v zubech, případně na řemínku max. délky od těla 50 cm a připevněna k opasku (Kratochvílová, 2008).

Obrázek 2 Schéma běhu na 100 m s překážkami

Zdroj: <http://sdhracice.unas.cz/dokumenty/69.htm>

Obrázek 3 Běh na 100 m s překážkami, skok přes 200 cm vysokou překážku

Zdroj: <https://www.pozary.cz/clanek/114177-jakub-pekny-z-hzs-usteckeho-kraje-ovladnul-memorial-plk-judr-josefa-blazka/>

b) Štafeta 4x100 m s překážkami

Tato disciplína je týmová. Na startovní čáru se připraví 4členné družstvo. Cílem je, v co nejkratším čase překonat všechny překážky v podobě domečku za použití žebříku, překonání bariéry, spojení hadic a jejich následné napojení na rozdělovač, překonání kladiny a uhašení hořící nádoby za použití hasicího přístroje. Závěr této disciplíny je doběhnout do cíle se štafetovým kolíkem, ten je imitován proudnicí, se kterou vybíhá první člen štafety a následně jí předává dalšímu členu štafety v předávacím území. Překážky musí soutěžící překonat se všemi předepsanými ochrannými pomůckami a příslušným náradím. Doba na přípravu a provedení pokusu štafety 4 x 100 m s překážkami včetně

umístění náradí a rozmístění soutěžících je do 5 minut (Pokyn GŘ HZS ČR č. 10, 2018).

Náradí pro štafetu 4x100 m s překážkami:

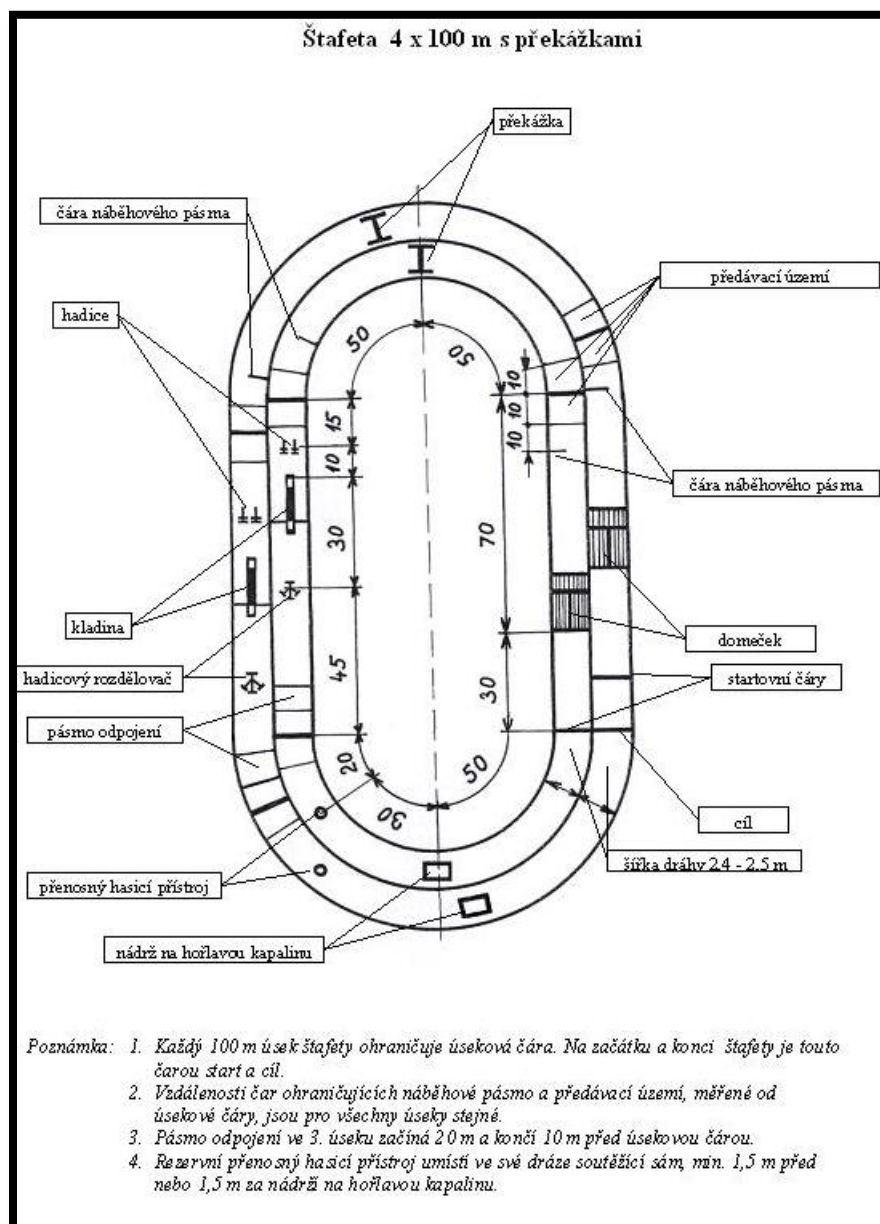
2 ks hadice, min délka 19m, nejmenší hmotnost hadice 2,5 kg včetně spojek, min. plochá šířka 62 mm, spojky musí být opatřeny těsněním. Hadice musí mít kruhový průměr. Lze použít klasickou požární hadici C schváleného druhu

1 ks rozdělovače se všemi ventily může být libovolně natočen. Spodní hrany všech spojek (u ROT spojky se nezapočítává zub) mohou být max. 60 mm od spodní podložky. Rozdělovač nesmí být upraven způsobem odporujícím směrnici a jejím dodatkům. Může mít max. 4 nožičky (podpěry)

1 ks proudnice (štafetový kolík), min. délka 25 cm, hmotnost min 0,50 kg, může být upravena pro nesení v ubech, případně na řemínku max. délky od těla 50 cm a připevněna k opasku

1 ks žebřík k překonání domečku, výška postaveného skládacího žebříku je 300 až 315 cm, vnitřní šířka 23 až 25 cm, 8 nebo 9 rovnoměrně rozmístěných příčlí. Nesmí být zakončen bodci ani hroty. Místo skládacího žebříku může být použit jeden díl nastavovacího žebříku. U dřevěného žebříku lze odstranit kování. Min. hmotnost žebříku je 9 kg.

1 ks přenosný hasicí přístroj práškový o hmotnosti min. 5 kg (Kratochvílová, 2008).

Obrázek 4 Schéma Štafety 4 x 100 m s překážkami

Zdroj: http://absolventi.gymcheb.cz/2009/pekrato/pozarni_sport/stafeta.html

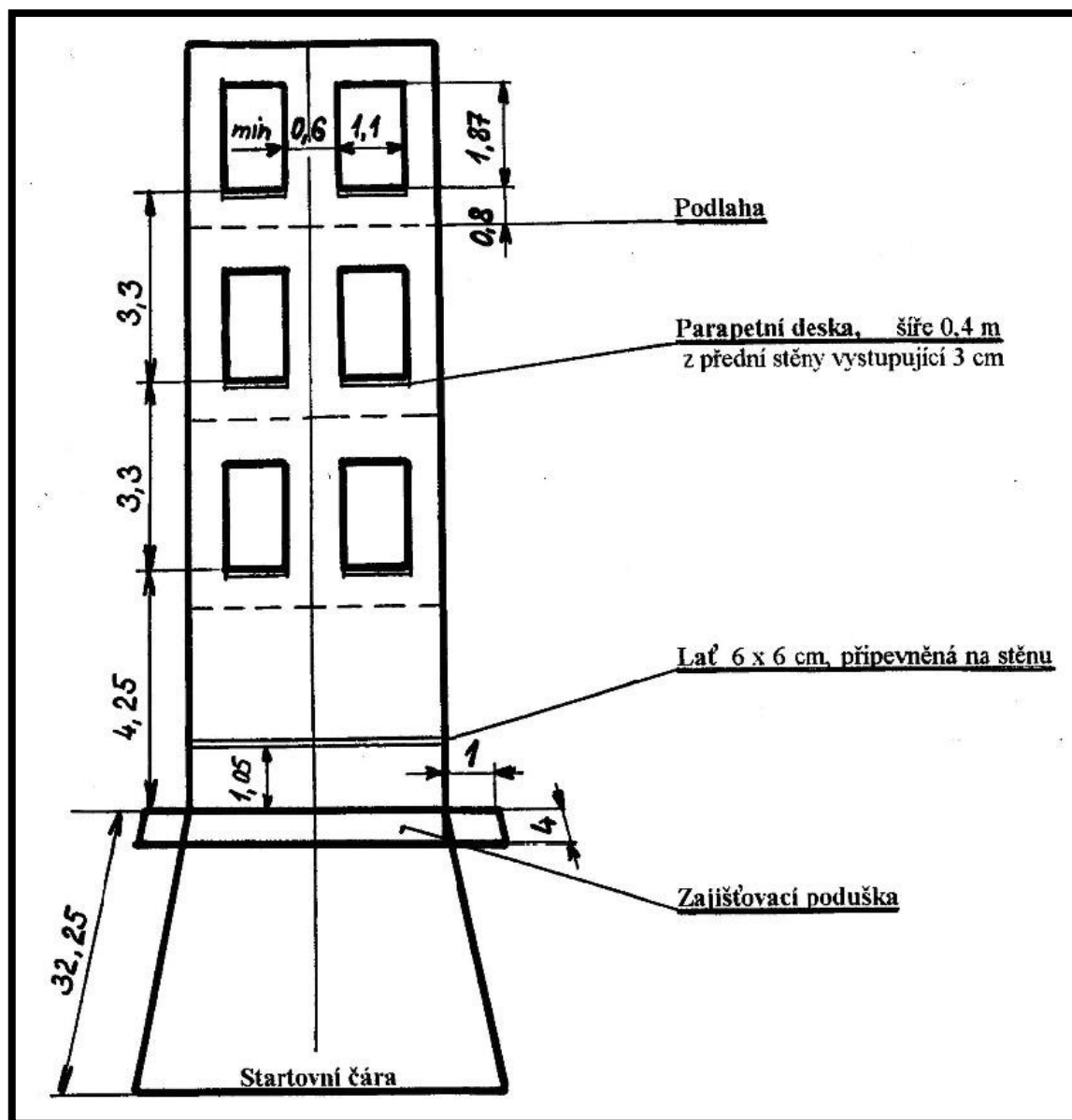
Obrázek 5 Třetí úsek štafety 4 x 100 m s překážkami, hašení hořící nádoby

Zdroj: http://www.mrps2016.cz/wp-content/gallery/stadion-27-8-2016/IMG_3364.jpg

c) Výstup do 4. podlaží cvičné věže

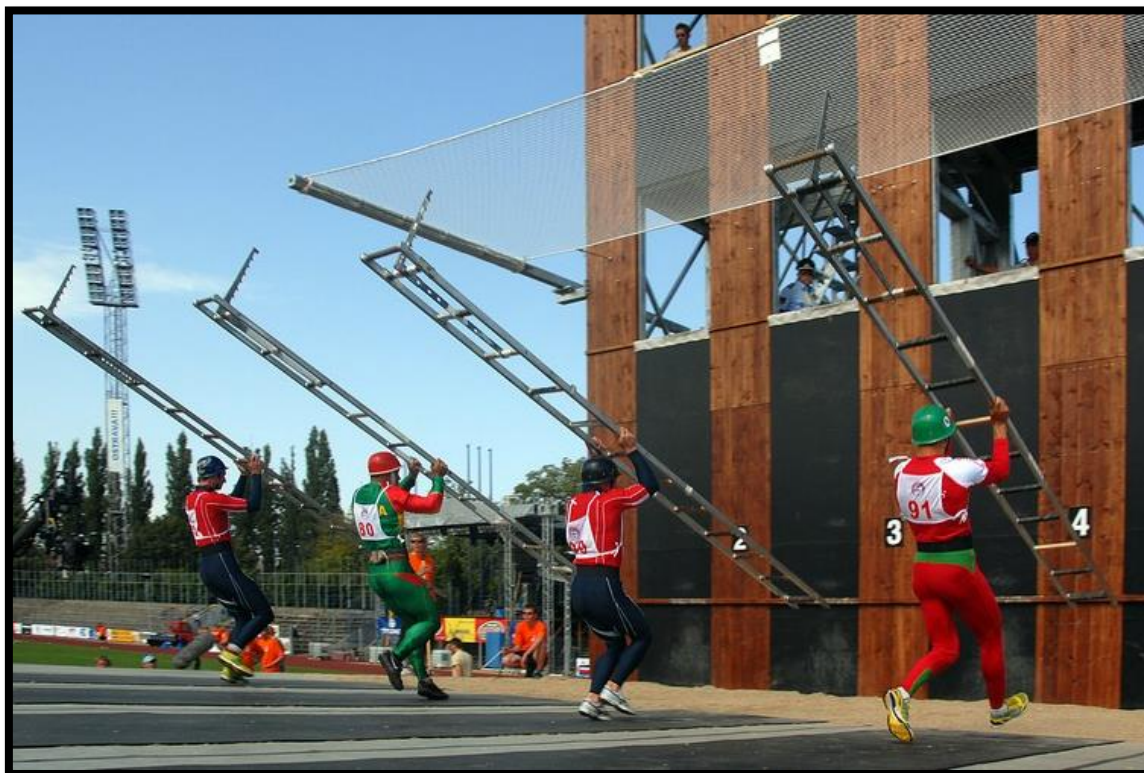
Tato disciplína je jedna z nejrychlejších v požárním sportu. Jedná se o disciplínu pro jednotlivce. Na startovní čáru se postaví závodník a pomocí hákového žebříku vykonává výstup do 4. podlaží cvičné věže. Tato disciplína je velmi náročná, závodník totiž startuje s 8,5 kg vázícím hákovým žebříkem ve vzdálenosti 32,25 m od cvičné věže. Úkolem je co nejrychleji doběhnout

k cvičné věži a zavěsit žebřík do okna věže a pomocí žebříku vystoupat do čtvrtého podlaží. Doba na přípravu a provedení pokusu výstupu do 4. podlaží cvičné věže je do 2 minut (Pokyn GŘ HZS ČR č. 10, 2018).

Obrázek 6 Schéma výstupu do 4. podlaží cvičné věže

Zdroj: <http://www.mrps2016.cz/popis-disciplin/>

Obrázek 7 Výstup na cvičnou věž, pomocí hákového žebříku

Zdroj: <http://www.hzscr.cz/hasicien/gallery/vystup-do-iv-podlazi-cvicne-veze.aspx?q=Y3BpPTM%3D>

d) Požární útok

Požární útok, označován také jako „královská disciplína“, je disciplínou týmovou. Na startovní čáru se připraví zpravidla 7členné družstvo. Každý člen má při požárním útoku svou úlohu. Tato disciplína se provádí za použití náradí:

1 ks přenosná motorová stříkačka

2 ks savič délka 2,5 m, průměr 110 mm se šroubením

1 ks sací koš průměr 110 mm s funkčním ventilem

3 ks tlakových požárních hadic (dále jen „hadice“) B průměr 75 mm délka minimálně 19 m – u žen se používají 2 ks těchto hadic

1 ks třicestný rozdělovač s kulovým nebo vřetenovým uzávěrem

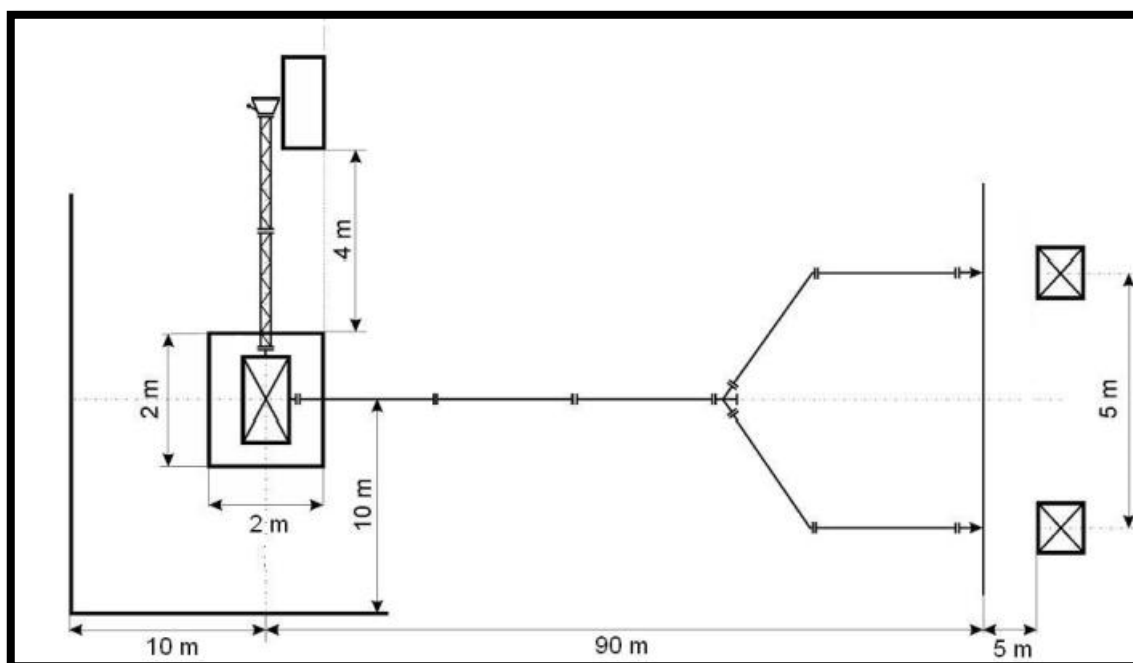
4 ks hadic C průměr 52 mm, minimální délka 19 m

2 ks proudnic C, průměr výstřikové hubice 12,5 mm, maximální délka včetně půlspojky 450 mm

1 ks přetlakový ventil B (průměr vstupu a výstupu 75 mm), nastaven na maximální tlak 1,2 MPa v dopravním vedení a příslušenství přetlakového ventilu pro odvedení vody z jeho obtoku mimo základnu (Kratochvílová, 2008).

Cílem je dosáhnout nejrychlejšího času po doplnění terčů. Pokus je platný, pokud soutěžící nepřeslápne nástřikovou čáru vzdálenou od terčů 5 m a přívodní savicové vedení je viditelně sešroubované včetně sacího koše (Pokyn GŘ HZS ČR č.10, 2018).

Doba na přípravu motorové stříkačky a náradí na základnu je do 5 minut a samotné provedení požárního útoku je do 2 minut (Požární útok, 2016).

Obrázek 8 Schéma požárního úroku

Zdroj: http://absolventi.gymcheb.cz/2009/pekrato/pozarni_sport/utok.html

Obrázek 9 Požární útok, rozvinutí hadicového vedení

Zdroj: <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/jihocesky-kraj/ceske-budejovice/3112-26932-hasici-se-v-dritni-utkaji-o-pohar-reditele-je-temelin.html>

1.7 Cvičební a bojový řád jednotek požární ochrany

V tomto pododdíle je uvedeno pár vybraných metodických listů z cvičebního a bojového řádu, kterým by měli členové JPO III věnovat při odborné přípravě.

1.7.1 Cvičební řád jednotek požární ochrany

A) Obecná činnost členů družstva 1+5

Velitel družstva – plní úkoly stanovené právními předpisy a řídí činnost družstva:

- Provádí průzkum nebo vysílá průzkumnou skupinu
- Rozhoduje o druhu ochranných prostředků
- Vydává příslušné povely a organizuje spojení v družstvu
- Je zodpovědný za bezpečnost práce družstva

Strojník – obsluhuje stroj a plní úkoly stanovené právními předpisy a ostatní činnosti v rámci vnitřní dělby práce družstva:

- Udržuje spojení s VD po dobu průzkumu, a pokud je to nutné, i s OPIS
- Určuje počet savic a místo ustavení stroje při vytvoření přívodního vedení savicemi
- Rozvine první hadici od stroje, napojuje ji na stroj a spojuje první hadici s další před jejím rozložením
- Před odjezdem jednotky z místa zásahu provádí kontrolu řádného uložení věcných prostředků ve vozidle a odpovídá za jejich kompletnost (MV – GŘ HZS ČR, 2018).

B) Úkoly velitelů a hasičů před nástupem a v tvaru

Úkoly velitele před nástupem a v tvaru:

- Určit místo, čas a pořadí a tvar nástupu, druh výstroje a vybavení věcnými prostředky PO
- Zkontrolovat přítomnost podřízených své jednotky PO v tvaru, jejich vnější vzhled

- Před zahájením výcviku poučit hasiče o bezpečnostních opatřeních a vyžadovat jejich dodržování
- Vždy vyžadovat pravidla řádného vystupování, zdvořilosti a pořadovosti u podřízených a hodnostně nižších

Úkoly velitele před nástupem a v tvaru:

- Přesvědčit se, zda má v pořádku výstroj a určené věcné prostředky PO
- Povelů předávat dále nezkomoleně, hlasitě a zřetelně
- Dodržovat stanovená bezpečnostní opatření a hlásit veliteli jejich porušení
- Před zahájením výcviku uložit osobní věci na místo určené velitelem, pokud by hrozilo při výcviku jejich poškození nebo ztráta (MV – GŘ HZS ČR, 2018).

1.7.2 Bojový řád jednotek požární ochrany

A) Doprava na místo zásahu

- cílem je, aby se jednotka bezpečně dostavila na místo zásahu
- pokud trasu neurčí příslušné operační středisko, určí trasu velitel jednotky tak, aby byla co nejrychlejší
- pokud velitel jednotky nestanoví jinak, použije se při dopravě na místo zásahu na vozidle zvláštní výstražné světlo modré barvy doplněné zvláštním zvukovým výstražným zařízením
- řidič i hasiči jsou povinni být za jízdy připoutáni na sedadle bezpečnostním pásem, pokud je jím sedadlo vybaveno
- příslušník Policie ČR může dát znamení k zastavení vozidla, toto znamení musí řidič respektovat
- v průběhu jízdy dává velitel jednotky pokyny hasičům v jednotce podle předpokládaného nasazení, provádí průzkum trasy dopravy na místo zásahu a seznamuje se s dostupnými informacemi o místě zásahu (MV – GŘ HZS ČR, 2018).

B) Organizaci místa zásahu

- stanoví velitel zásahu

Rozdělení místa zásahu dle:

- Druhu, rozsahu a šíření události
- Množství jednotek a dalších složek IZS přítomných na místě zásahu
- Organizační struktury systému řízení
- Nebezpečí na místě zásahu
- Dokumentace zdolávání požáru konkrétního objektu
- Množství požární techniky a věcných prostředků (MV – GŘ HZS ČR, 2018).

C) Záchrana osob

- Velitel zásahu rozhoduje o zahájení a ukončení činnosti k záchraně osob, zvířat a majetku a určí které osoby, která zvířata nebo který majetek budou zachráněny
- Velitel zásahu při hromadné záchraně určí místo, kde budou zachraňované osoby shromažďovány, evidovány a kde jim, popř. bude poskytnuta další pomoc
- Velitel zásahu je oprávněn na nezbytnou domu záchranu osob, zvířat nebo majetky přerušit v případě, kdy již nelze, ani přes vynaložení dostupných sil a prostředků, osoby, zvířata nebo majetek zachránit anebo pokračování v zásahu by bezprostředně ohrožovalo život zasahujících hasičů (MV – GŘ HZS ČR, 2018).

D) Nebezpečí fyzického vyčerpání

- Hranice fyzického vyčerpání je stanovená schopností využívat kyslík přiváděný do organismu dýcháním pro přeměnu svalových tuků na energii potřebnou k fyzickému výkonu
- Nebezpečí fyzického vyčerpání hasiče při zásahu hrozí s ohledem na jeho fyzickou kondici při extrémním jednorázovém výkonu nebo při

dlouhodobém zatížení bez dostatečného doplňování zdrojů energie do organismu

- Okolnosti, které mají vliv na podstatné zvyšování úrovně zátěže při zásahu jsou:
 - použití zásahových oděvů pro hasiče a dýchací techniky
 - psychické vypětí a stres
 - okolní teplota, popř. vlhkost prostředí

Ochranou proti možnému vyčerpání je především trénovanost v oblasti vytrvalosti, dále pak správná výživa a optimální tělesná hmotnost (MV – GŘ HZS ČR, 2018).

2 CÍL PRÁCE, VÝZKUMNÁ OTÁZKA

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zhodnotit úroveň znalostí členů JPO III v okrese České Budějovice a případně navrhnout opatření ke zlepšení stavu.

2.2 Výzkumná otázka

Pro vypracování této bakalářské práce na téma Zhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy členů jednotek požární ochrany kategorie III v okrese České Budějovice byla stanovena tato výzkumná otázka:

Jsou odborné znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí kategorie JPO III v okrese České Budějovice na úrovni, kterou stanoví právní předpisy a interní akty řízení?

3 OPERACIONALIZACE POJMŮ POUŽITÝCH V CÍLI PRÁCE

Jednotka požární ochrany – se v organizačním řízení rozumí organizovaný útvar s vnitřní hierarchií a dělbou práce tvořený hasiči, požární technikou a věcnými prostředky pod vedením velitele jednotky. Toto je ukotveno v §65 až §69 zákona č. 133/1985 Sb. (Metodika zřizování JSDHO, 2014).

Jednotka SDH obce – je jednotka zřízená za podmínek uvedených v § 29 odst. 1 a) a § 68 zákona č. 133/185 Sb. Výkon služby vykonávají dobrovolně členové SDH obce, mají s obcí uzavřený pracovní právní vztah či jinou smlouvu o členství v jednotce (Metodika zřizování JSDHO, 2014).

Hasič – zaměstnanec vykonávající službu v jednotce HZS kraje nebo podniku jako svoje zaměstnání, člen jednotky SDH obce, člen jednotky SDH podniku nebo člen zařazený v požární hlídce (Metodika zřizování JSDHO, 2014).

Hasič-strojník – musí mít potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič a rovněž musí být držitelem řidičského oprávnění skupiny C a skupiny E s prokazatelnou dovedností v řízení motorových vozidel (nebo v souladu s interním aktem řízení) (MV GŘ HZS ČR, 2014).

Velitel jednotky – je ustanoven zřizovatelem jednotky určitého druhu, odpovídá za výkon služby. Dle § 4 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany ve znění pozdějších předpisů je v souladu s vnitřní organizací jednotky také velitel čety, velitel družstva anebo vedoucí skupiny (Metodika zřizování JSDHO, 2014).

Jednotka požární ochrany kategorie III – je jednotkou SDH obce s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace. Zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 10 minut (Metodika zřizování JSDHO, 2014).

Základní odborná příprava – povinná odborná příprava při vstupu do jednotky požární ochrany v rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin (SOŠ PO a VOŠ PO, 2018, 2014).

Pravidelná (cyklická) odborná příprava – zahrnuje prohlubování odborných znalostí, tělesnou přípravu, prověřovací a taktická cvičení. Součástí jsou i požadavky §37 vyhlášky o jednotkách požární ochrany zahrnující přezkušování členů jednotky z BOZP 1x za 2 roky a další podmínky odborné přípravy (kondiční jízdy požární technikou, použití izolačních dýchacích přístrojů apod.) (Metodika zřizování JSDHO, 2014)

Zdravotní prohlídka – všichni členové jednotky požární ochrany jsou povinni se podrobovat zdravotním prohlídkám daným způsobem a ve lhůtách stanovených nařízením vlády č. 352/2003 Sb. (Metodika zřizování JSDHO, 2014).

Periodická zdravotní prohlídka – provádí se u každého člena podle přílohy 1 nařízení vlády č. 352/ 2003 Sb., jednou za 2 roky (Metodika zřizování JSDHO, 2014)

Zdravotní způsobilost – doklad o zdravotní způsobilosti vystaví praktický lékař, u něž člen jednotky absolvoval zdravotní prohlídku. Obec, která jednotku zřizuje, musí vést doklad o zdravotní způsobilosti členů pro výkon služby v jednotce dle § 12 nařízení vlády č. 172/2001 Sb. (Metodika zřizování JSDHO, 2014).

4 METODIKA

Znalostí členů JPO III je myšlena znalost právních norem, podle kterých se jednotky požární ochrany řídí. Veškeré tyto právní normy jsou vyjmenovány v pododdíle č. 1.3.2. Uvedené právní normy jsou podkladem pro školení odborných znalosti a odborné přípravy členů JPO III.

Jako vhodná úroveň znalostí členů JPO III byla v metodice zvolena hranice 80 % správných odpovědí.

Opatření ke zlepšení stavu odborných znalostí členů JPO III vyplývá z důvodů neúspěšných odpovědí.

Pro získání základních informací byla provedena analýza a rešerše právních předpisů a interních aktů řízení týkající se znalosti členů jednotek PO.

Formou dotazníkového šetření se členy všech jednotek PO kategorie III zastávajících funkce velitelů a strojníků byly zjištěny jejich odborné znalosti a jejich komparací s požadavky právních předpisů zjištěna úroveň znalostí. Z ostatních členů jednotek PO kategorie III v okrese Č. Budějovice byly náhodným výběrem osloveni členové, jimž byly rovněž předány dotazníky, na které odpovídali. Náhodný výběr probíhal v každé jednotce požární ochrany stejně. Jako expert v každé jednotce PO byl zvolen velitel jednotky PO, který stanovil, kteří členové budou vybráni pro toto dotazníkové šetření. Dotazníky jsem předávala osobně, nebo jsem je jednotkám PO zaslala prostřednictvím České Pošty, jak je uvedeno v textu níže.

Seznam jednotek požární ochrany kategorie III v okrese České Budějovice jsem čerpala z Nařízení kraje 3/2017. Zasláné dotazníky jsou uvedeny v příloze: A – dotazník pro velitele jednotky požární ochrany, příloha B – dotazník pro strojníka jednotky požární ochrany a příloha C – dotazník pro člena jednotky požární ochrany.

V okrese České Budějovice je celkem 17 jednotek požární ochrany kategorie III. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 13 jednotek. Neúčastněnými jednotkami požární ochrany byly Hrdějovice, Lišov, Svatý Jan nad Malší a Trhové Sviny.

Do výzkumu se zapojilo celkem 13 velitelů, 13 strojníků a 39 členů jednotek požární ochrany. Dotazníkové šetření bylo zcela anonymní. Soubor 5 dotazníků jsem buď předala osobně, či poslala prostřednictvím České pošty na adresu zástupce jednotky požární ochrany kategorie III. Jednotkám požární ochrany Dolní Bukovsko, Chrášťany, Kostelec, Neplachov, Nové Hrady, Svatý Jan nad Malší, Ševětín, Trhové Sviny a Zliv jsem dotazníky předala osobně. Jednotky požární ochrany Borovany, Dubné, Horní Stropnice, Hrdějovice, Jílovice, Ledenice, Lišov a Žabovřesky obdržely dotazníky prostřednictvím České pošty. Obálka obsahovala dotazník pro velitele jednotky, strojníka a 3 členy. Po vyplnění a zaslání dotazníků zpět na mou adresu bylo provedeno jejich vyhodnocení. Dotazníky byly rozděleny dle funkce, jakou člen zastává v jednotce. Zvláště byly vyhodnoceny dotazníky od velitelů jednotek, poté strojníků a jako poslední byly vyhodnoceny dotazníky od členů jednotky požární ochrany. Dotazníky pro velitele byly členěny na dvě části. První část se týkala odborné způsobilosti velitele jednotky požární ochrany a druhá část dotazníku se týkala odborné přípravy členů jednotky požární ochrany. Do vyhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy byly použity pouze odborné otázky, které se lišily v počtu a druhu dle typu vyhodnocované funkce.

Pro splnění odpovídající úrovně odborné přípravy a odborné způsobilosti členů jednotek požární ochrany byla stanovena hranice úspěšnosti 80% správných odpovědí. Toto kritérium bylo pro všechny kategorie v jednotce stejné, jen se lišilo počtem správných otázek.

Jednotlivé typy dotazníků měly různý počet otázek. Pro velitele jednotek bylo stanoveno 21 otázek, z nichž bylo vybráno 14 odborných otázek. Pro úspěšné splnění byla stanovena hranice 80 % správných odpovědí, tudíž muselo být správně zodpovězeno minimálně 11 otázek. Celý test je uveden v příloze A.

Pro strojníky jednotek bylo stanoveno 11 otázek, z nichž bylo vybráno 7 odborných otázek. Pro úspěšné splnění byla také stanovena hranice 80 % správných odpovědí, tudíž muselo být správně zodpovězeno minimálně 5 otázek. Celý test je uveden v příloze B.

Pro členy jednotek bylo stanoveno 12 otázek, z nichž bylo vybráno 6 odborných otázek. Pro úspěšné splnění byla stanovena hranice 80 % správných odpovědí, tudíž musely být správně zodpovězeny minimálně 4 otázky. Celý test je uveden v příloze C.

V neposlední řadě byly zhodnoceny celkové znalosti členů jednotky požární ochrany. Toto vyhodnocení bylo provedeno následovně: každá funkce v jednotce měla shodné kritérium 80 % správně zodpovězených odborných otázek, (pro každou funkci v jednotce byl stanoven různý počet odborných otázek), toto procentuální vyhodnocení jsem sečetla u celé jednotky, poté vydělila 5 a získala jsem průměrné vyhodnocení znalostí členů jednotky jako celku. Výpočet byl proveden pomocí přímé úměry a byl zaokrouhlen na celá čísla. Výsledky vyhodnocení byly zaneseny do mapy body, které znázorňovaly jednotlivé jednotky požární ochrany. Černě byly označeny JPO, které se dotazníkového šetření nezúčastnily, a tudíž u nich nemohlo být provedeno zhodnocení odborných znalostí a odborné přípravy. Červeně vyznačené body jsou jednotky, které nesplnily hranici 80 % odborných znalostí a odborné způsobilosti a modře vyznačené body jsou jednotky, které splnily hranici 80 % odborných znalostí a odborné způsobilosti. Oranžově vyznačené body jsou jednotky, které jsou na hranici 80 % odborných znalostí a odborné způsobilosti. Tabulky č. 6, 7 a 8 znázorňují jednotlivé funkce v jednotce požární ochrany. Jako první jsou velitelé jednotek, poté strojníci a v poslední tabulce jsou členové jednotky požární ochrany. V těchto tabulkách jsou zástupci výše zmiňovaných funkcí seřazeni vzestupně, tj. podle počtu správných odpovědí na odborné otázky.

5 VÝSLEDKY

5.1 Výsledky dotazníkového šetření

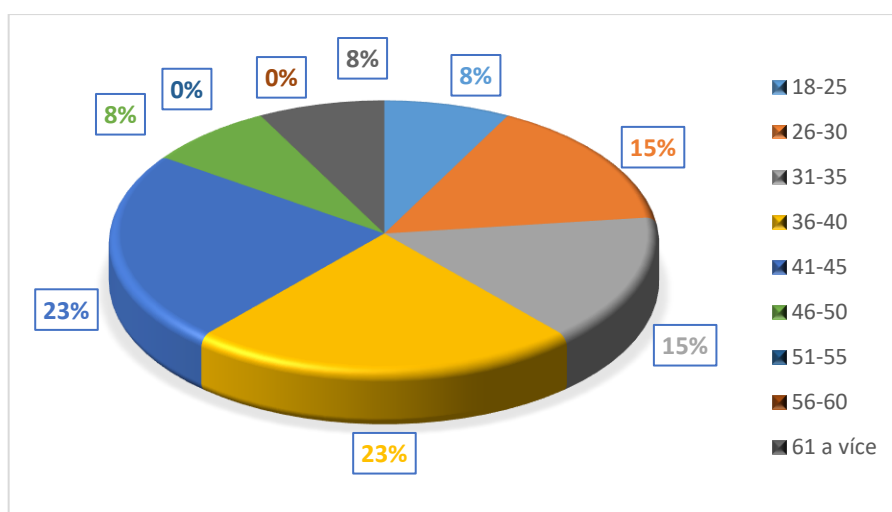
Dotazníky byly zaměřeny na otázky týkající se odborných znalostí a vyhodnocením bude posouzeno, zda jsou velitelé, strojníci či hasiči odborně způsobilí. Zjištěné výsledky jsou znázorněny ve výsečových grafech, které zobrazují procentní část celku.

5.1.1 Vyhodnocení dotazníků pro velitele jednotky požární ochrany

V příloze A je uveden dotazník pro velitele jednotky požární ochrany. Jednotliví velitelé všech zúčastněných jednotek požární ochrany kategorie III odpovídali na následující otázky:

A) Odborná způsobilost velitele JPO

Otázka číslo 1 zní: Jaký je váš věk?

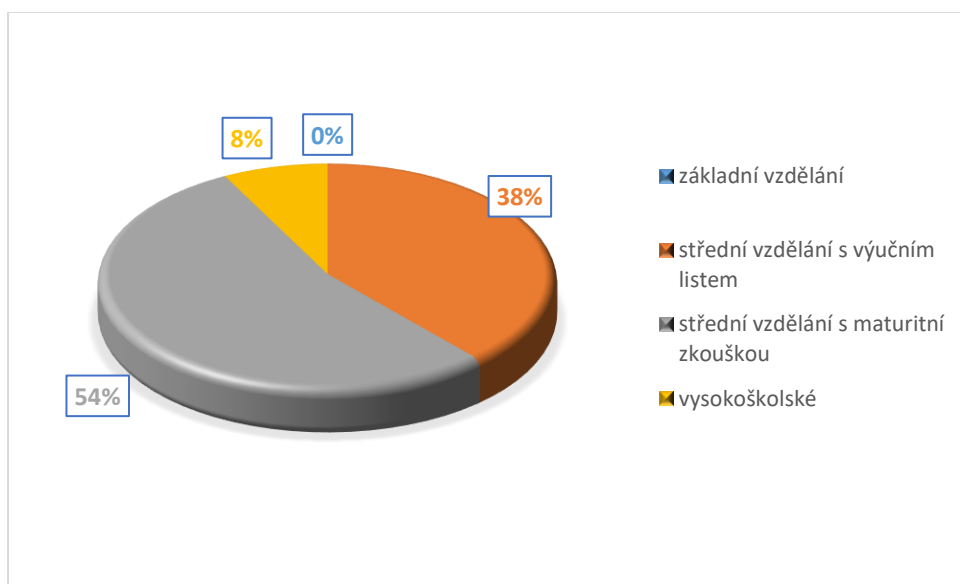
Graf 1 Věk velitele jednotky

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 1 vyplývá, že na tuto otázku odpovědělo celkem 13 respondentů, z toho jeden respondent byl ve věku 18-25 let, 2 respondenti byli ve věku 26-30 let, stejně tak ve věku 31-35 let. Tři respondenti byli ve věku 36-40 let, stejný počet i ve věku 41-45 let. Žádný respondent nebyl ve věkovém rozpětí 51-55 a 56-60 let.

Po jednom respondentovi byl velitel jednotky ve věkovém rozpětí 46-50 a 61 a více let.

Otázka č. 2 zní: Jaké je vaše dosažené vzdělání?

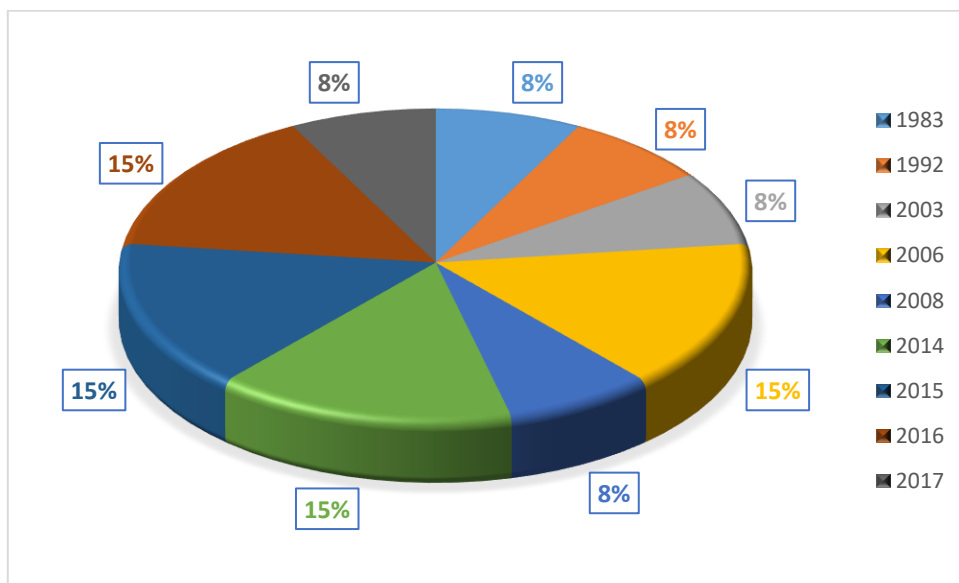

Graf 2 Dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 2 znázorňuje, že 5 respondentů (38 %) z 13 má střední vzdělání s výučním listem. 7 respondentů (54 %) má střední vzdělání s maturitní zkouškou a 1 respondent (8 %) má vysokoškolské vzdělání.

Otázka č. 3 zní: Od kterého roku jste velitelem jednotky požární ochrany?

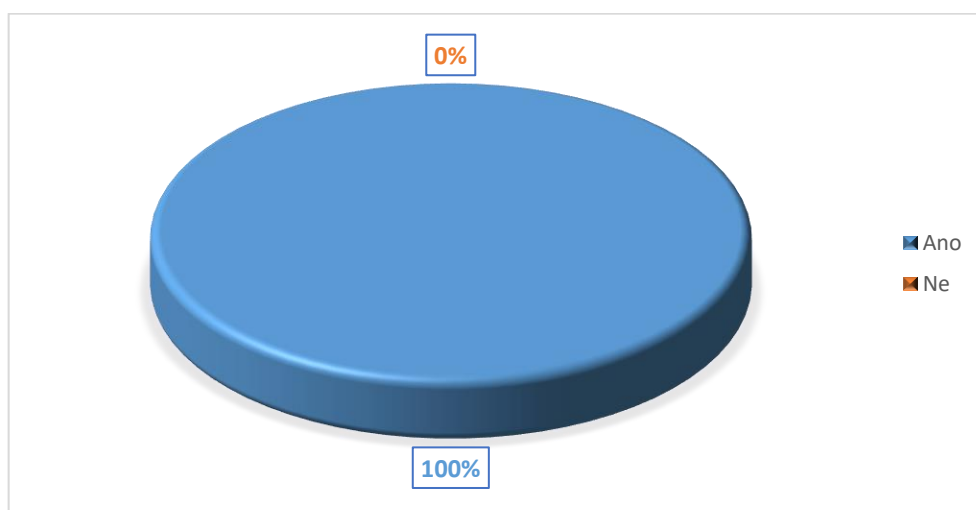

Graf 3 Rok jmenování do funkce velitele jednotky

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 3 vyplývá že, velitelé do svých funkcí byli jmenováni od roku 1983 až do letošního roku. V roce 1983 byl jmenován jeden velitel, stejně tak jako v roce 1992, 2003, 2008 a 2017. V letech 2006, 2014, 2015 a 2016 byly jmenováni 2 velitelé jednotek požární ochrany v okrese České Budějovice.

Otázka č. 4 zní: Byl jste do funkce velitele JPO jmenován starostou obce?

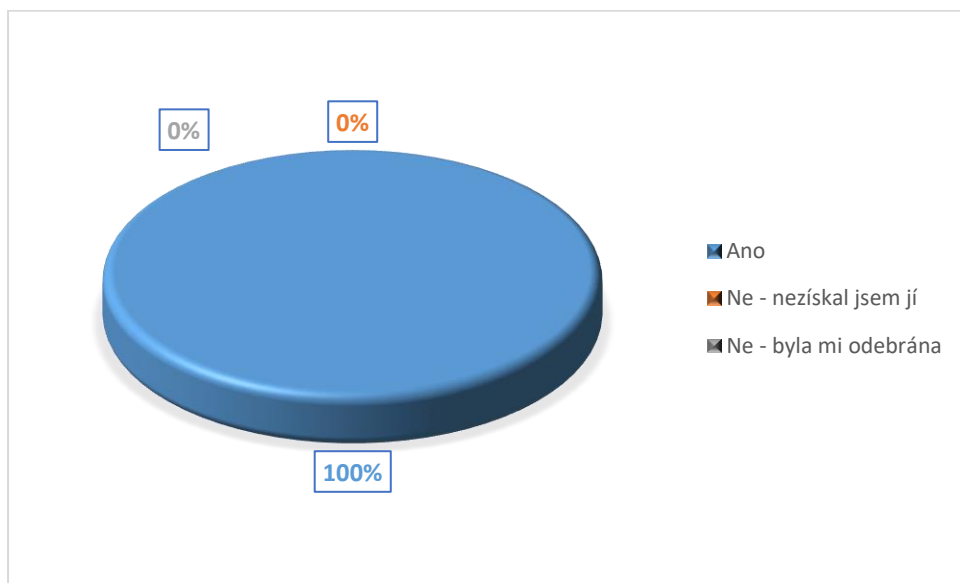

Graf 4 Jmenování do funkce velitele jednotky

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 4 je patrné, že na tuto otázku odpověděli všichni respondenti správně. Velitele jednotky SDH obce jmenuje a odvolává dle § 68 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů starosta obce na doporučení hasičského záchranného sboru kraje.

Otázka č. 5 zní: Splňujete pro výkon funkce požadovanou odbornou způsobilost?

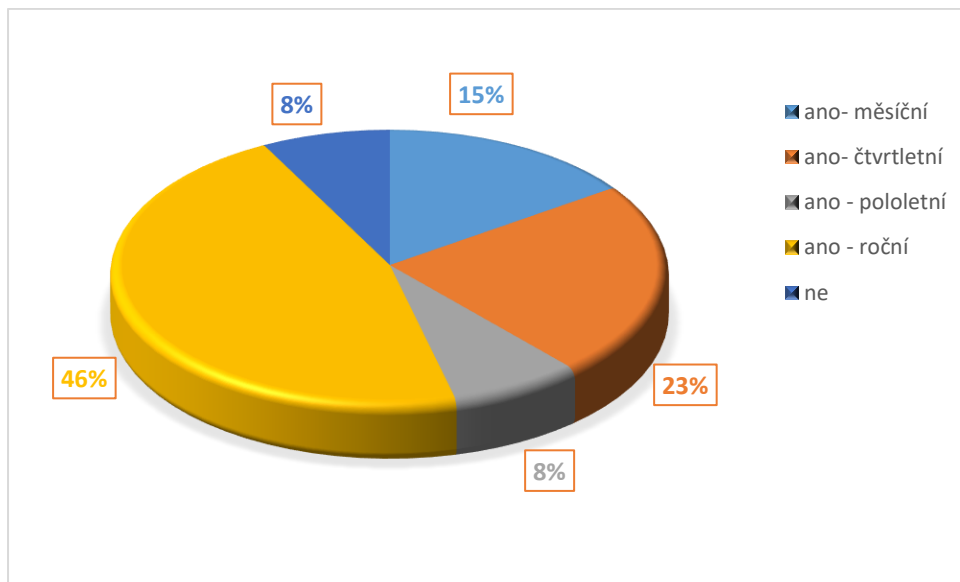

Graf 5 Splnění požadované odborné způsobilosti pro výkon velitele jednotky

Zdroj: Vlastní výzkum

Správnou odpověď a) ano zvolilo všech 13 respondentů (viz graf).

Otázka č. 6 zní: Máte zpracován plán odborné přípravy pro členy JPO se zohledněním předurčenosti jednotky k záchranným pracím?

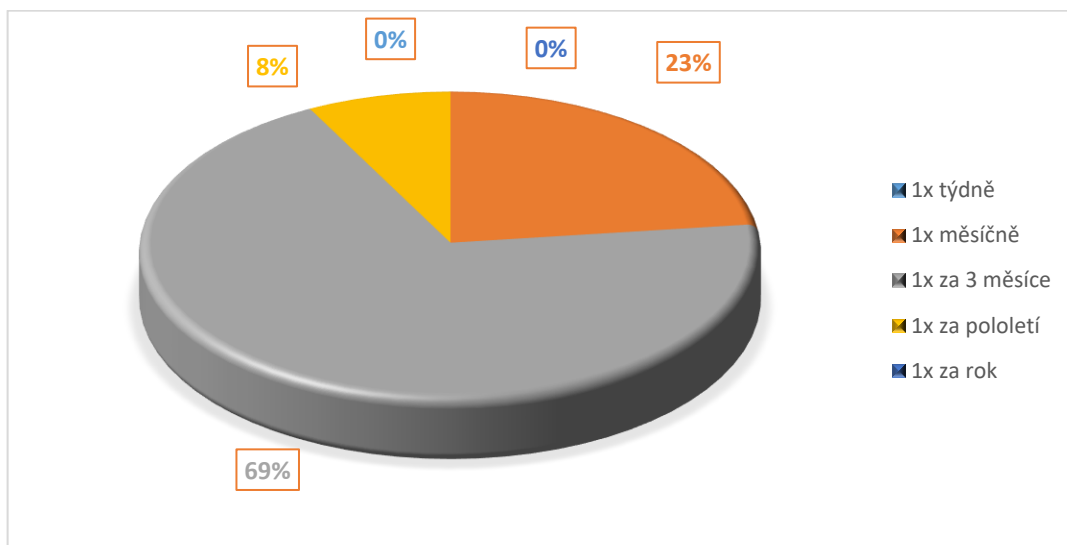

Graf 6 Časová období plánu odborné přípravy pro členy JPO

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 6 dokládá, že správnou odpověď d) ano - roční zvolilo 46 %, tj. 6 respondentů, zbytek respondentů odpověděl následovně: pro odpověď a) ano - měsíční byli 2 respondenti (15 %), b) ano - čtvrtletní 3 respondenti (23 %), c) ano - pololetní 1, stejně tak jako e) ne.

Otázka č. 7 zní: Jak často uskutečňujete v JPO III odbornou přípravu členů?

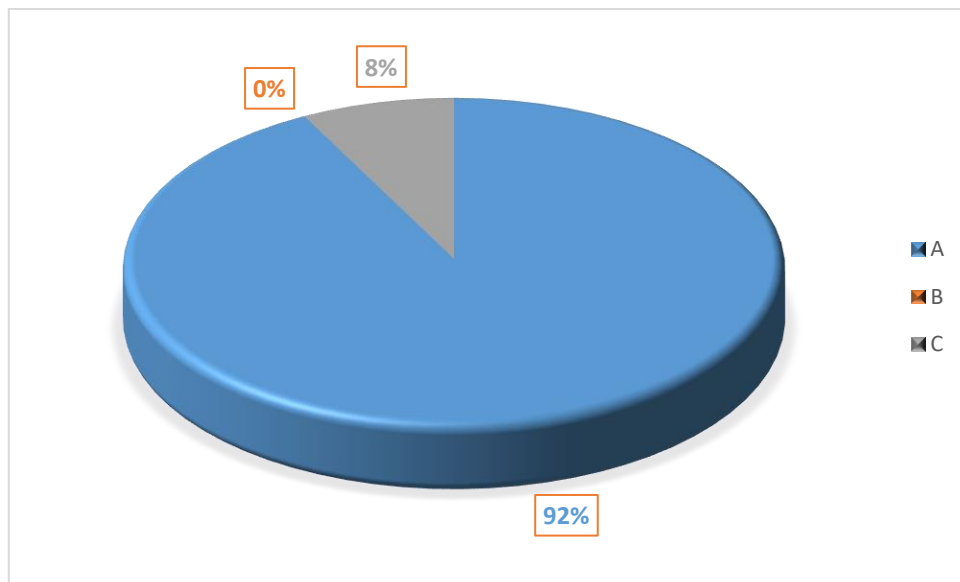

Graf 7 Časová období uskutečňování odborné přípravy členů

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7 naznačuje, že odpověď b) 1x měsíčně zvolilo 8 %, tj. 3 respondenti, odpověď c) 1x za 3 měsíce zvolilo 69 %, tj. 9 respondentů. Jeden respondent zvolil možnost 1x za pololetí. Každý velitel jednotky požární ochrany si zvolí, jak často bude uskutečňovat v JPO III odbornou přípravu členů.

Otázka č. 8 zní: Pokyn pro použití výstražného zařízení při dopravě na místo zásahu dává?

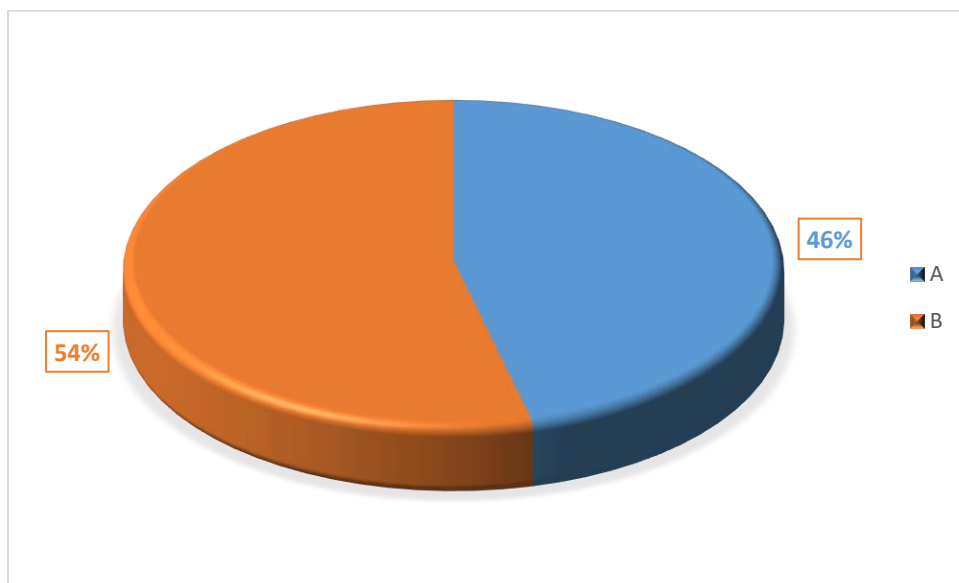

Graf 8 Četnost odborné přípravy

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 8 je patrné, že 12 respondentů odpovědělo správně, pokyn pro použití výstražného zařízení při dopravě na místo zásahu dává a) velitel jednotky. Odpověď b) řidič - strojník nezvolil žádný z respondentů. Jeden velitel však zvolil odpověď c) příslušné operační a informační středisko, které jednotku vysílá na místo zásahu, avšak tato odpověď není správná.

Otázka č. 9 zní: Komu jsou hasiči v jednotce při zásahu přímo podřízeni?

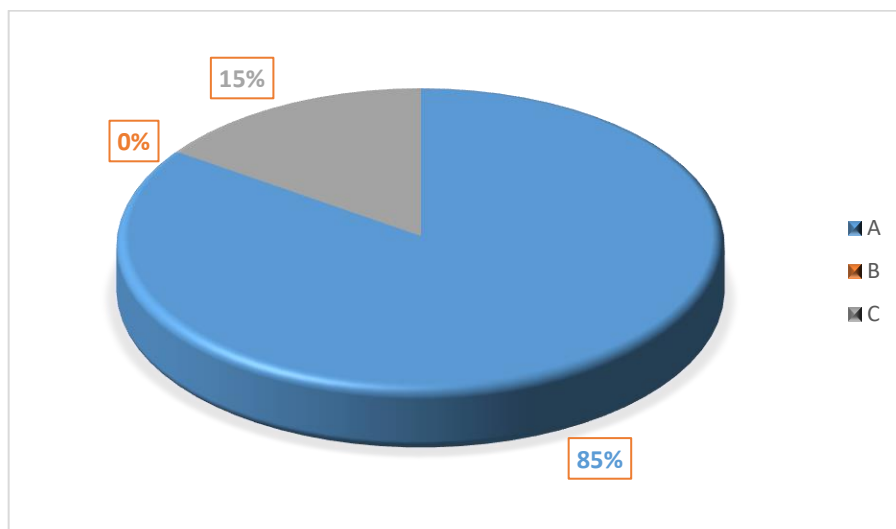

Graf 9 Podřízenost v jednotce

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 9 zobrazuje procentuální zastoupení odpovědí. Správnou možností a) veliteli jednotky, pokud velitel zásahu neurčil jinak, zvolilo 46 %, tj. 6 respondentů. Odpověď b) veliteli zásahu zvolilo 54 %, tj. 7 respondentů. Odpovědi nejsou uspokojivé, poněvadž z nich vyplývá, že při zásahu členové jednotky nevědí, komu jsou přímo podřízeni.

Otázka č. 10 zní: Kdo zpracovává dílčí zprávu o zásahu?

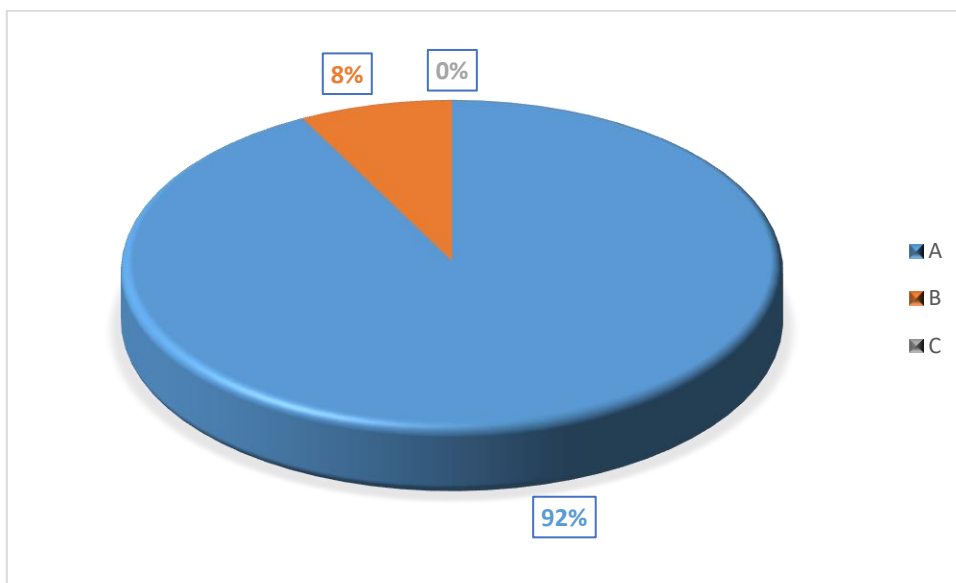

Graf 10 Zpracování dílčí zprávy o zásahu

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 10 zobrazuje, že správnou odpověď a) velitel zasahující jednotky a odevzdává ji veliteli zásahu 85 %, tj. 11 respondentů. Dva respondenti zvolili možnost c) velitel zásahu.

Otázka č. 11 zní: Kdo nařizuje taktické cvičení JPO?

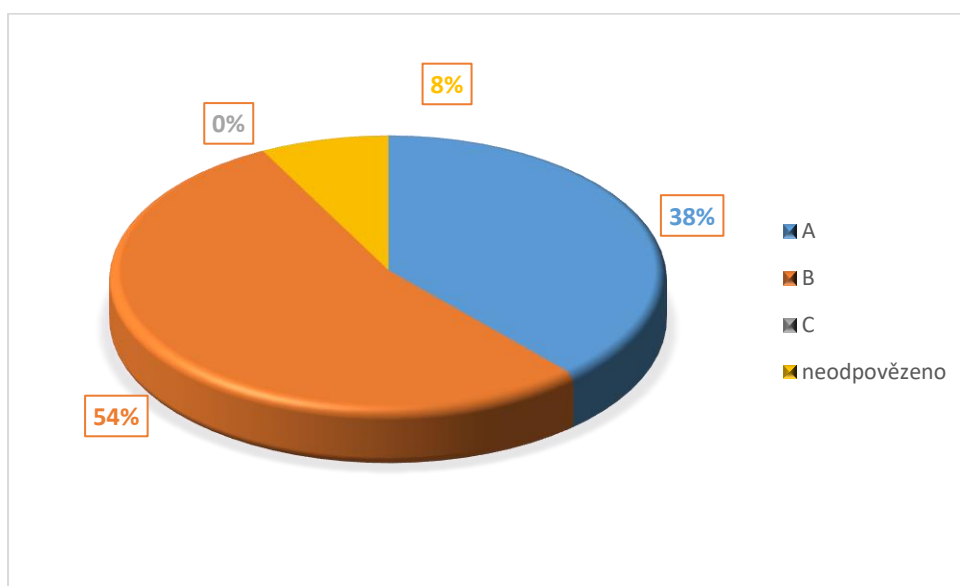

Graf 11 Nařízení taktického cvičení

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 11 je patrné, že správnou odpověď a) velitel jednotky a HZS kraje zvolilo 92 %, tj. 12 respondentů, 8 %, tj. 1 respondent odpověděl b) starosta obce. Možnost c) členové jednotky měla 0% zastoupení.

Otázka č. 12 zní: Který právní předpis upravuje činnost JSDHO?

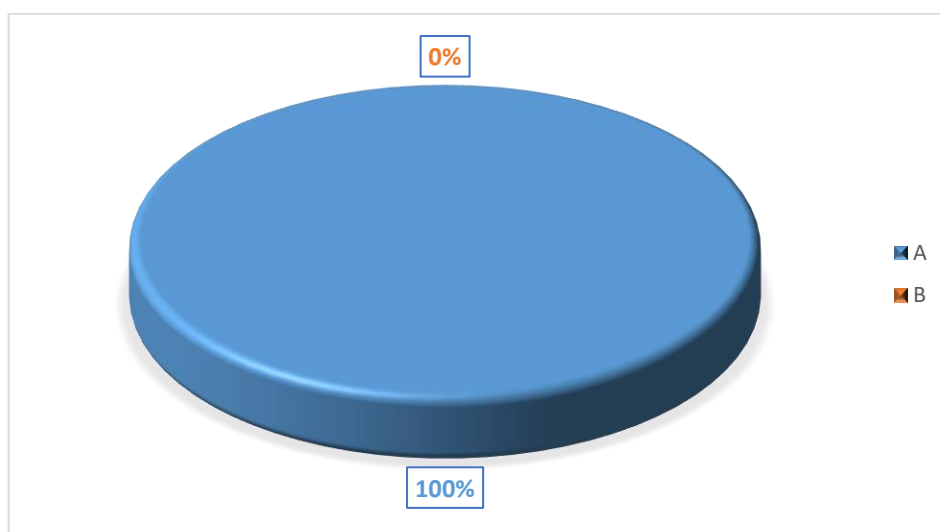

Graf 12 Právní předpis upravující činnost JSDHO

Zdroj: Vlastní výzkum

Správnou odpověď a) vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO zvolilo 38 % respondentů, tj. 5 účastníků, možnost b) zákon č.133/1985 Sb., o požární ochraně zvolilo 54 %, tj. 7 respondentů. Na tuto otázku neodpovědělo 8 %, tj. jeden respondent. Odpovědi odkryly velké nedostatky ve vzdělání velitelů jednotek, procento správných odpovědí bylo velmi nízké, jak je z grafu 12 patrné.

Otázka č. 13 zní: Kdo organizoval zkoušky odborné způsobilosti?

Graf 13 Organizace zkoušek odborné způsobilosti

Zdroj: Vlastní výzkum

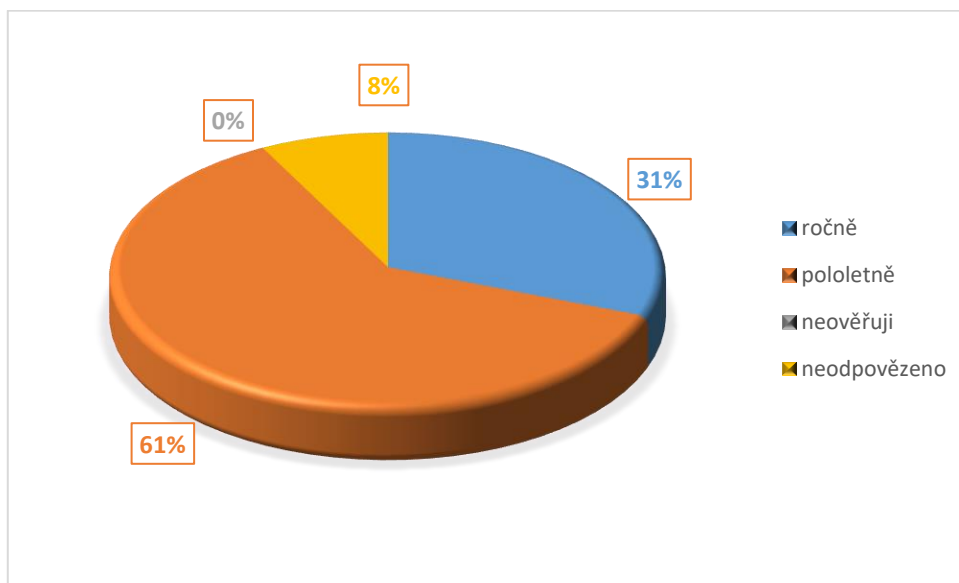
Správnou odpověď a) HZS kraje, kterou zvolilo všech 13 respondentů, můžeme vidět v grafu 13. Respondenti vědí, kdo organizuje zkoušky odborné způsobilosti.

Otázka č. 14 zní: Na které oblasti PO byla zaměřena odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti?

Tato otázka byla otevřená. Kromě 2 respondentů uvedli všichni velitelé téma, na které byla zaměřena odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti. Nejčastějšími odpověďmi byly: požární prevence, postup u zásahu, dýchací technika, bojový řád, zdolávání požáru v zakouřených prostorách, praktický výcvik.

B) Odborná příprava členů JPO

Otázka č. 15 zní: Jak často ověřujete úroveň odborné přípravy členů JPO?

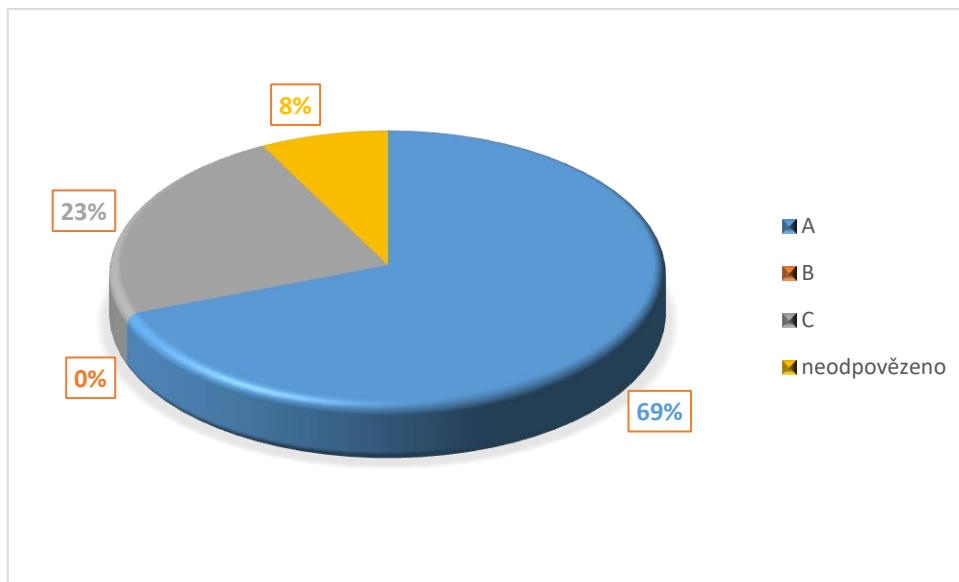

Graf 14 Četnost ověřování úrovně odborné přípravy členů JPO

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 14 vyčteme, že odbornou přípravu členů JPO ročně ověřuje 31 %, tj. 4 respondenti, 61 %, tj. 8 respondentů ji ověřuje pololetně. Jeden respondent na tuto otázku neodpověděl.

Otázka č. 16 zní: Co musí splňovat hasič před zařazením do jednotky požární ochrany?

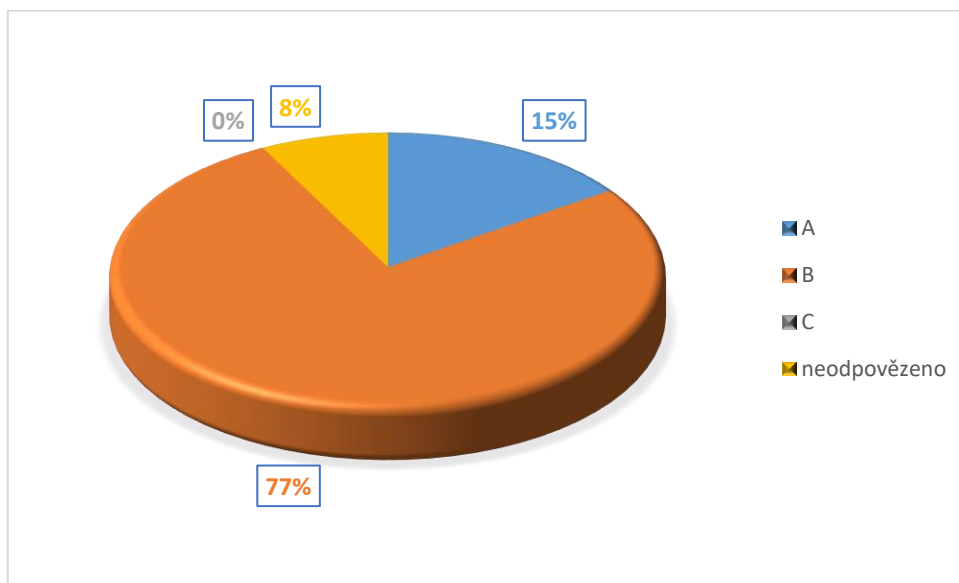

Graf 15 Podmínky pro zařazení hasiče do jednotky požární ochrany

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 15 znázorňuje, že správnou odpověď a) věk, zdravotní prohlídka, odborná způsobilost zvolilo 69 %, tj. 9 respondentů. Možnost c) věk, zdravotní prohlídka, odborná způsobilost čistý rejstřík trestů vybralo 23 % z dotazovaných respondentů. Jeden respondent neodpověděl.

Otázka č. 17 zní: Jakou formou ověřujete úroveň znalostí členů JPO?

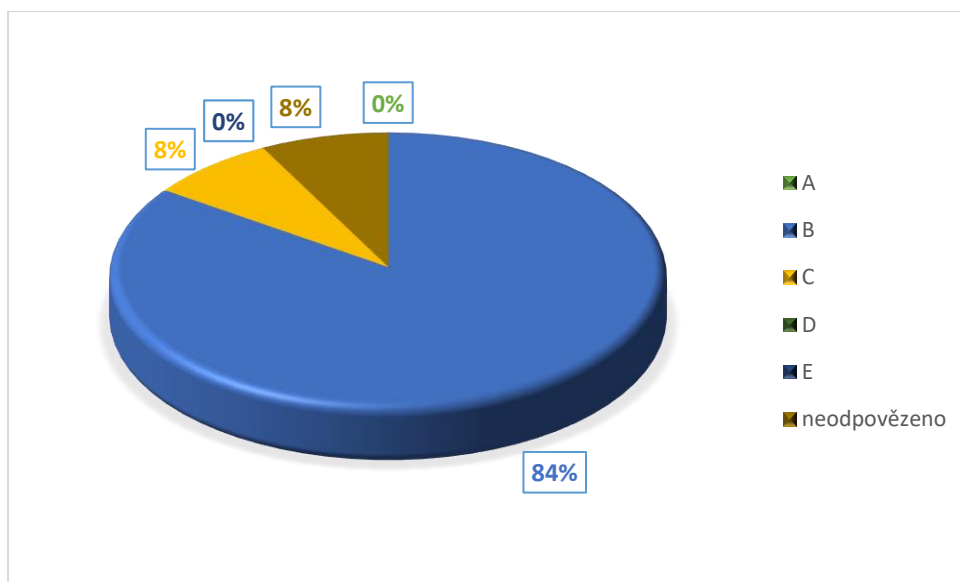

Graf 16 Forma ověřování úrovně odborných znalostí

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 16 je vidět že, 15 %, tj. 2 velitelé JPO ověřují úroveň znalostí členů JPO písemně. 77 %, tj. 10 velitelů JPO ji ověřují ústně a jeden velitel JPO neodpověděl.

Otázka č. 18 zní: *Jak často členové, kteří jsou určeni k používání dýchacích přístrojů (pokud takoví členové jsou v jednotce zařazeni), nacvičují použití dýchacích přístrojů?*

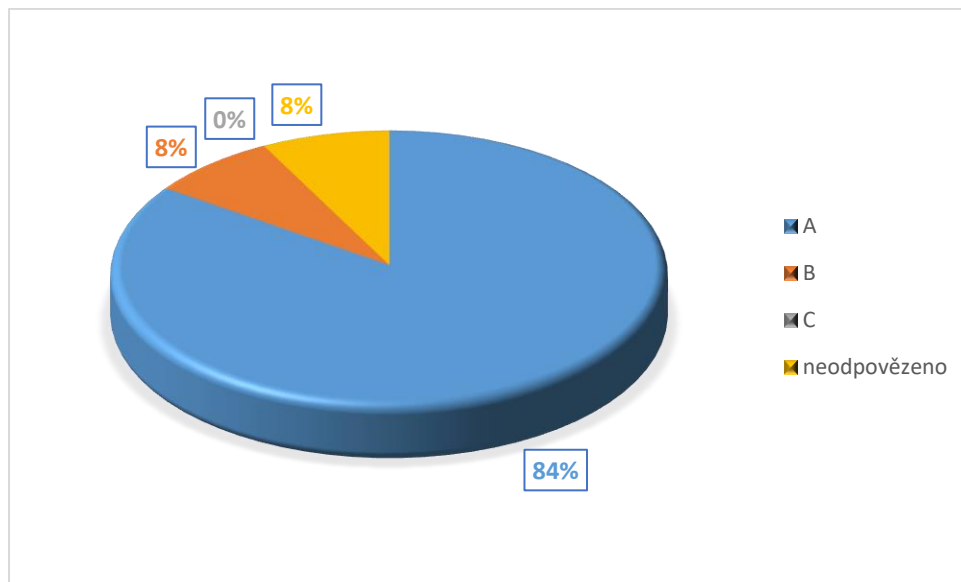

Graf 17 Četnost nacvičování dýchací techniky

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 17 dokládá, že správnou možnost b) 1x za 3 měsíce zvolilo 84 %, tj. 11 respondentů. Jeden respondent odpověděl 1x za 6 měsíců, stejně tak jeden respondent neodpověděl.

Otázka č. 19 zní: Absolvovali všichni členové JPO, kteří se účastní zásahů, základní odbornou přípravu?

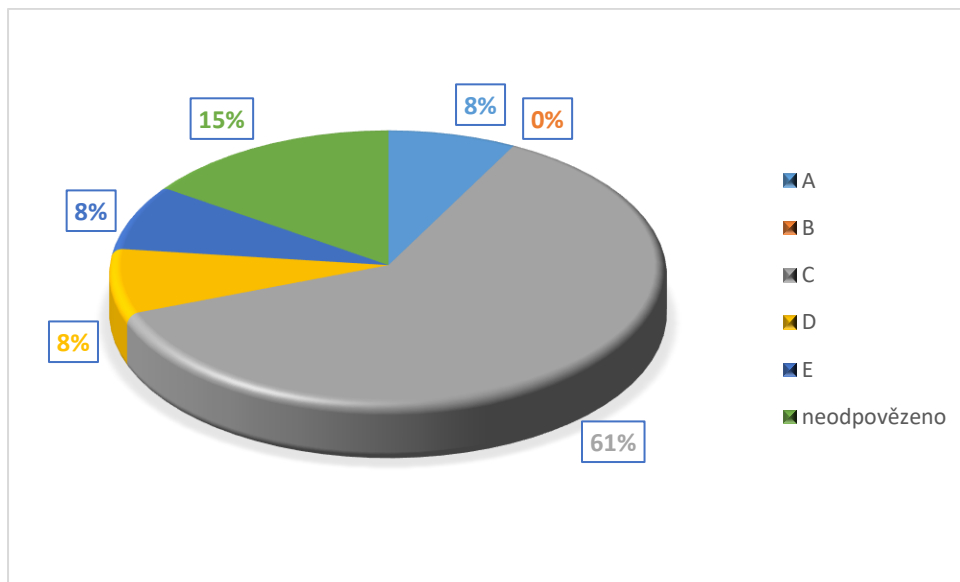

Graf 18 Absolvoování základní odborné přípravy

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 18 lze vyčíst, že správnou odpověď a) zvolilo 84 %, tj. 11 dotazovaných respondentů. Pouze jeden respondent odpověděl b) ne a jeden neodpověděl. Při zařazení do JPO musí všichni členové absolvovat základní odbornou přípravu.

Otázka č. 20 zní: V jakém rozsahu organizujete základní odbornou přípravu pro členy, kteří se účastní zásahů?

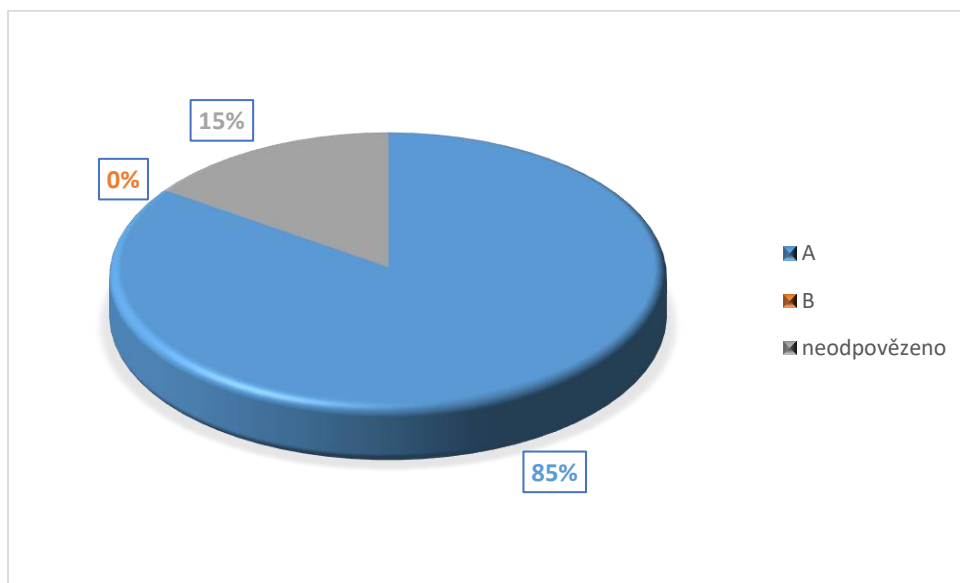

Graf 19 Rozsah základní odborné přípravy

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 19 je patrné, že správnou odpověď c) 40 hodin zvolilo 61 %, tj. 8 respondentů. Po jednom respondentovi měly možnosti a) 8 hodin, b) 26 hodin a d) 60 hodin. Neodpověděli 2 respondenti. Z 13 respondentů odpovědělo 8 správně.

Otázka č. 21 zní: Kdo provádí v JPO odbornou přípravu?

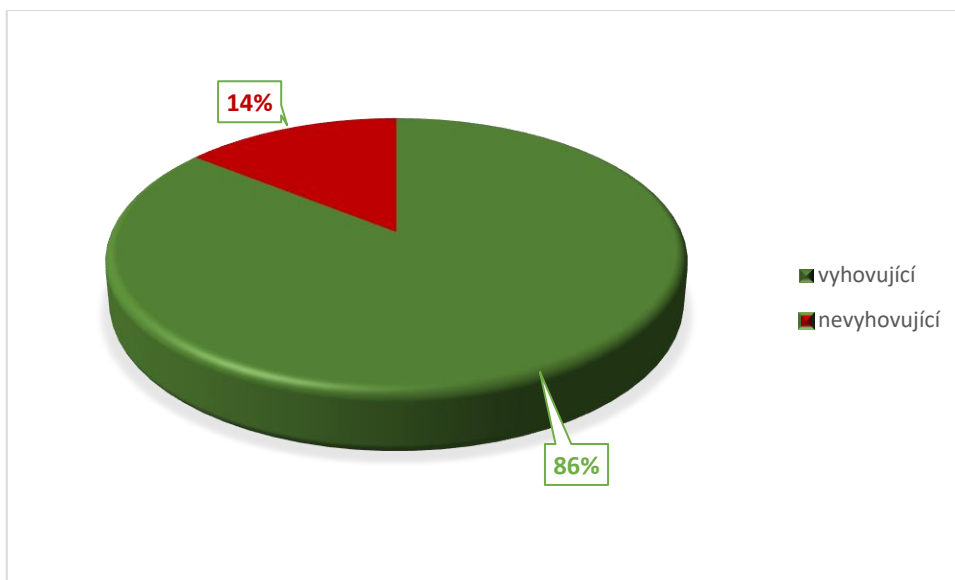
Graf 20 Provádění odborné přípravy

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 20 je vidět, že správnou odpověď a) velitel jednotky, pověřená osoba s kvalifikací vybralo 85 %, tj. 11 respondentů. Dva respondenti na otázku neodpověděli.

5.1.2 Celkové vyhodnocení odpovědí velitelů jednotek požární ochrany

Z dotazníku pro velitele jednotek požární ochrany byly vybrány odpovědi na otázky č. 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 18, 19, 20 a 21, které byly zařazeny do vyhodnocení velitelů jednotek požární ochrany. Úplné znění otázek je uvedeno v příloze A.

Graf 21 Celkové vyhodnocení velitelů jednotek požární ochrany

Zdroj: vlastní výzkum

Graf 21 znázorňuje, že odborné znalosti velitelů jednotek požární ochrany kategorie III jsou vyhovující, přesto bylo zaznamenáno několik drobných nedostatků.

Jedná se především o otázky: Otázka č. 9 *Komu jsou hasiči v jednotce při zásahu přímo podřízeni?* Správně odpovědělo pouze 46 % dotazovaných.

Otázka č. 12: *Který právní předpis upravuje činnost JSDHO?* Správnou odpověď zvolilo pouze 38 % dotazovaných.

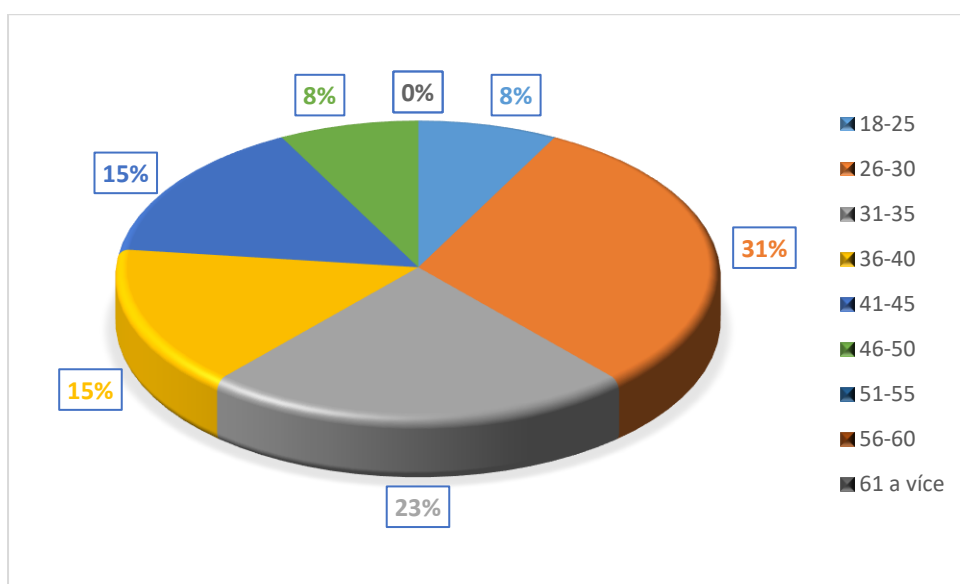
Jedním důvodem pro tyto dvě neuspokojivé odpovědi může být skutečnost, že členové nevykonávají činnosti v jednotce jako hlavní pracovní poměr a čas věnovaný zkvalitnění jejich odborné způsobilosti není tak intenzivní jako u profesionálních hasičů.

Jiným důvodem může být neúčast na cyklické odborné přípravě členů jednotky. Nové informace se dozvídají až zprostředkovaně, nezískají tedy kvalitní vzdělání, které jim pak schází v odborné přípravě.

5.1.3 Vyhodnocení dotazníků pro strojníka jednotky požární ochrany

V příloze B je uveden dotazník pro strojníka jednotky požární ochrany. Jednotliví strojníci všech zúčastněných jednotek požární ochrany kategorie III odpovídali na následující otázky:

Otázka č. 1 zní: Jaký je váš věk?

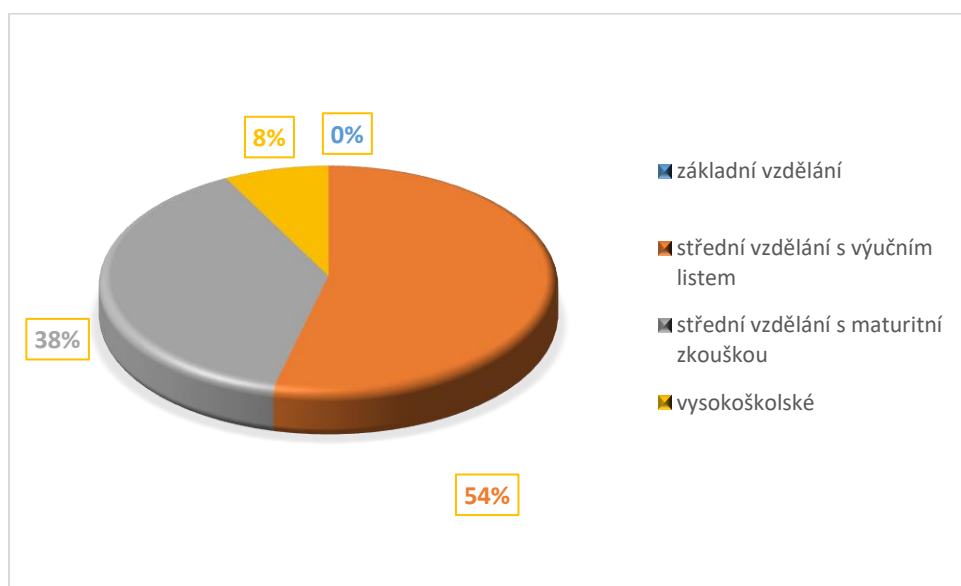

Graf 22 Věk strojníka jednotky PO

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu 22 vyplývá, že na tuto otázku odpovědělo celkem 13 respondentů, z toho jeden respondent byl ve věku 18-25 let, 4 respondenti byli ve věku 26-30 let. 3 respondenti byli ve věku 31-35 let. Dva respondenti byli ve věku 36-40 let, stejně tak ve věku 41-45 let. Žádný respondent nebyl ve věkovém rozpětí 51-55, 56-60 let a 61 a více. Jeden respondent byl ve věku 46-50 let.

Otázka č. 2 zní: Jaké je vaše dosažené vzdělání?

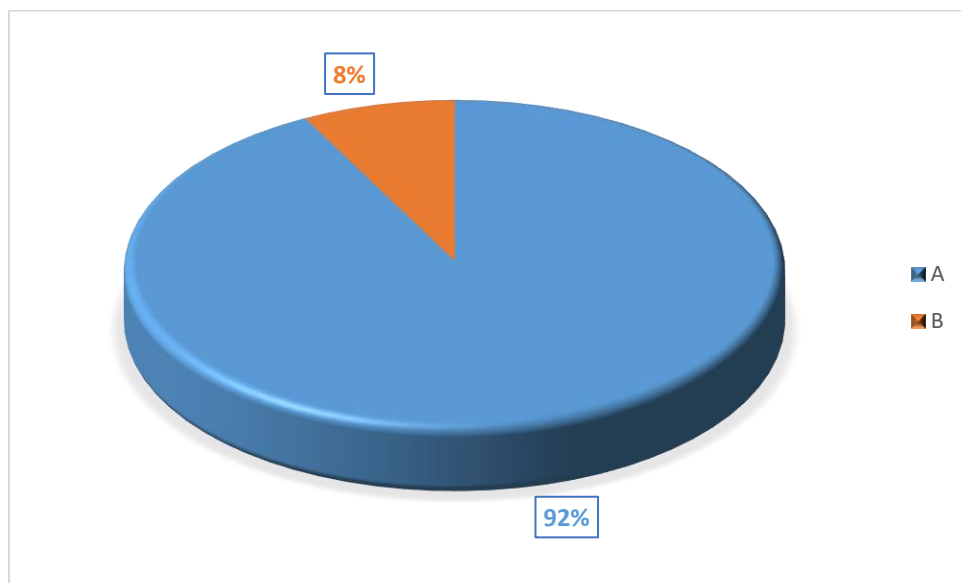

Graf 23 Dosažené vzdělání

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu 23 vidíme, že 7 respondentů z 13 má střední vzdělání s výučním listem (54 %), dalších 5 respondentů má střední vzdělání s maturitní zkouškou (38 %). Jeden respondent má vysokoškolské vzdělání.

Otázka č. 3 zní: Byl jste jmenován do funkce strojníka PO?

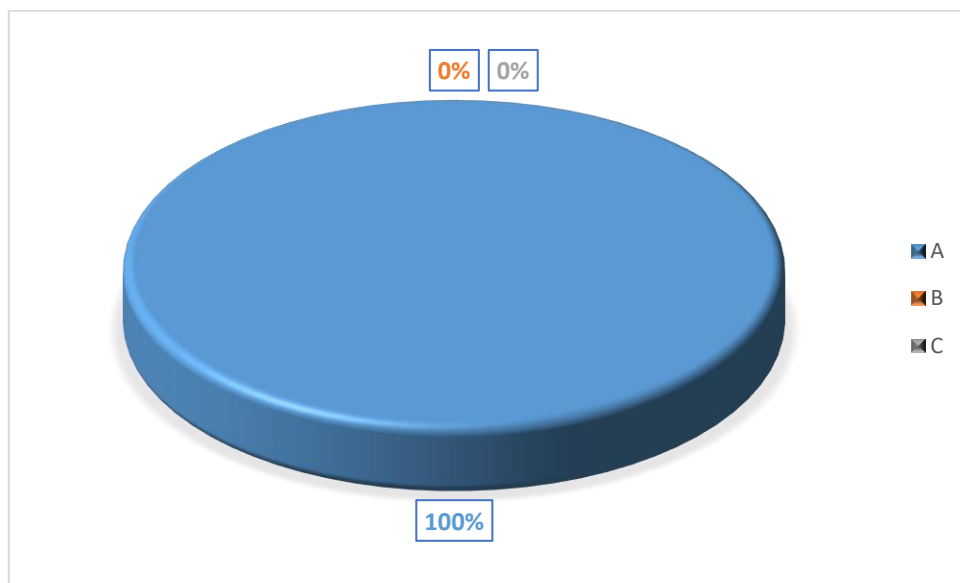
Graf 24 Jmenování do funkce strojníka

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 24 je patrné, že správnou odpověď a) ano zvolilo 92 %, tj. 12 respondentů.

Jeden respondent zvolil možnost b) ne.

Otázka č. 4 zní: Splňujete pro výkon funkce požadovanou odbornou způsobilost?

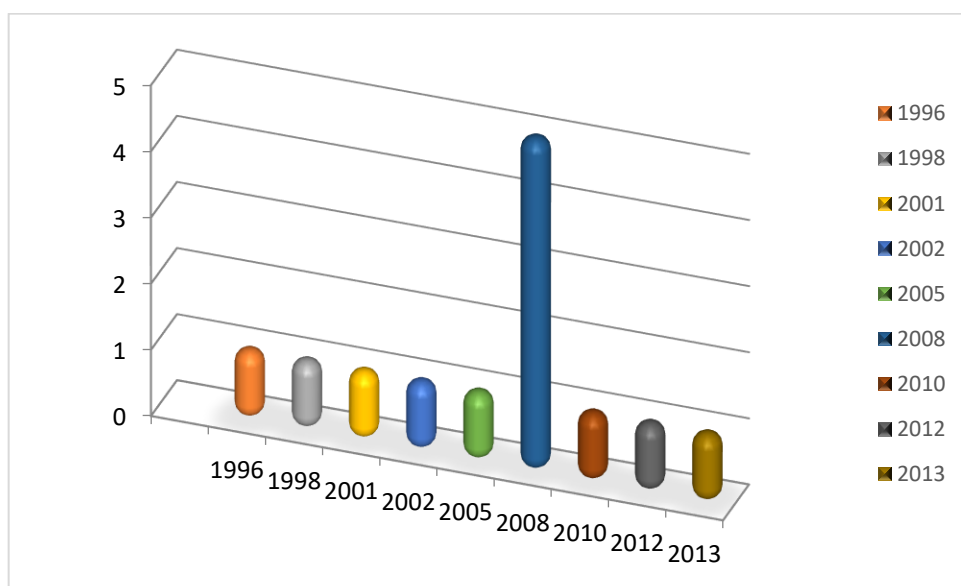

Graf 25 Splnění odborné způsobilosti pro výkon dané funkce

Zdroj: Vlastní výzkum

Správnou odpověď a) ano zvolilo všech 13 respondentů (viz graf 25).

Otázka č. 5 zní: Od kterého roku jste strojníkem jednotky požární ochrany?

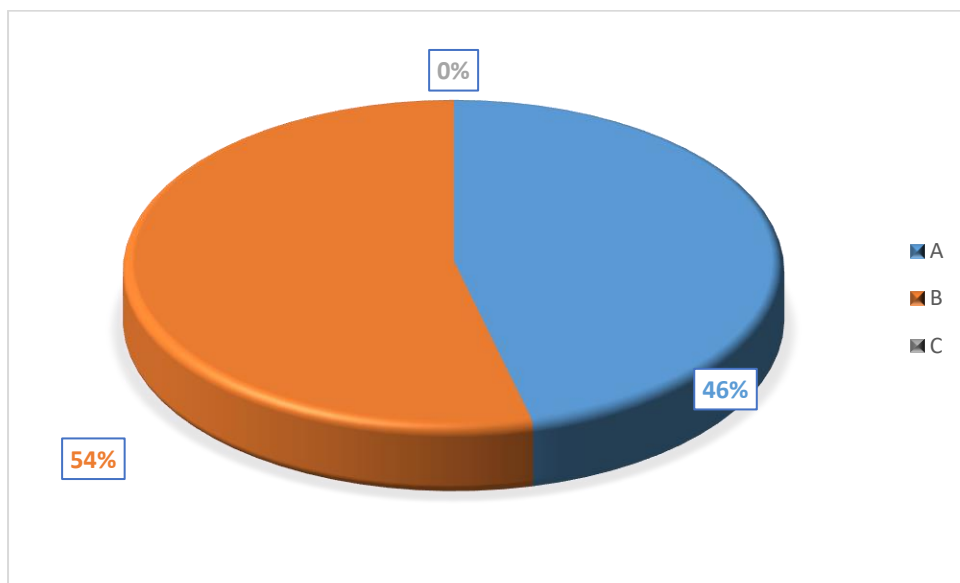

Graf 26 Rok jmenování do funkce strojníka jednotky

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 26 naznačuje, jak respondenti odpovídali na otázku, od kterého roku se stali strojníky jednotky požární ochrany. Nejvíce nováčků bylo do funkce strojníka jmenováno v roce 2008, zbylé roky uvedené v popisu grafu měly vždy jednoho respondenta.

Otázka č. 6 zní: Který právní předpis upravuje činnost JSDHO?

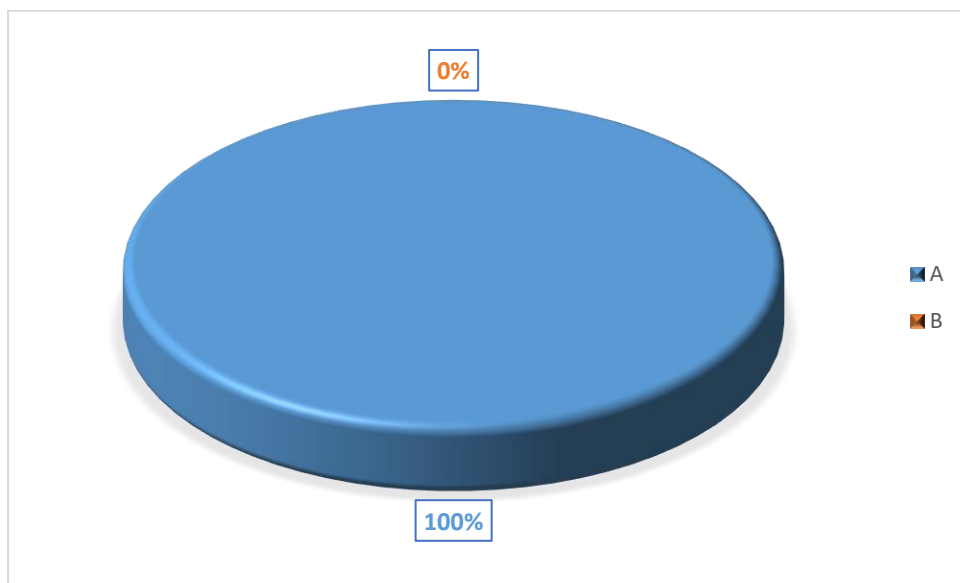

Graf 27 Právní předpis upravující činnost JSDHO

Zdroj: Vlastní výzkum

Správnou odpověď a) vyhláška č. 247/ 2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO zvolilo 46 %, tj. 6 respondentů. Odpověď b) zákon č. 133/ 1985 Sb., o požární ochraně vybralo 54 %, tj. 7 respondentů, jak je vidět v grafu 27.

Otázka č. 7 zní: Kdo provádí v JPO odbornou přípravu?

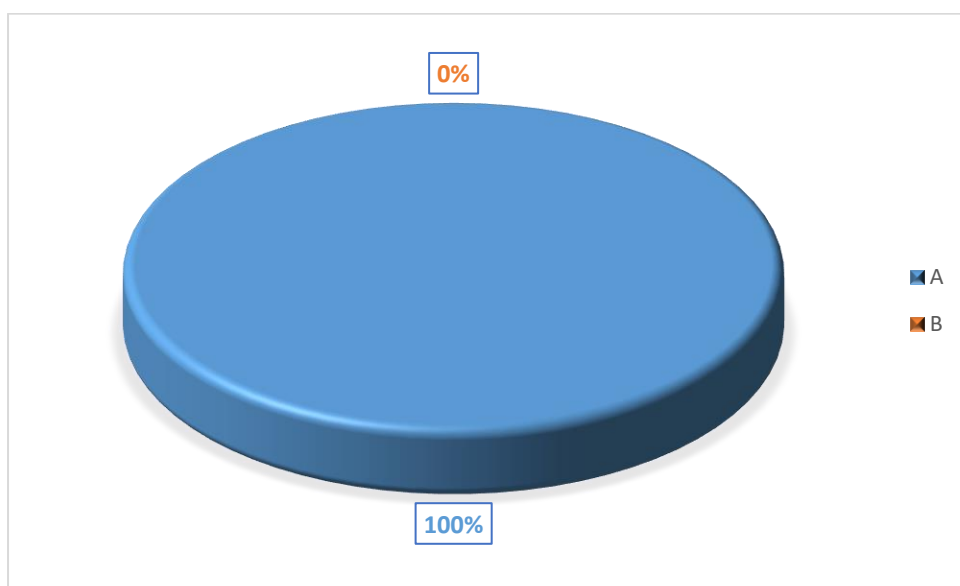

Graf 28 Realizátor odborné přípravy v JPO

Zdroj: Vlastní výzkum

Správnou odpověď a) velitel jednotky, pověřená osoba s kvalifikací zvolilo všech 13 respondentů (viz graf 28).

Otázka č. 8 zní: Kdo organizoval zkoušky odborné způsobilosti?

Graf 29 Organizátor zkoušek odborné způsobilosti

Zdroj: Vlastní výzkum

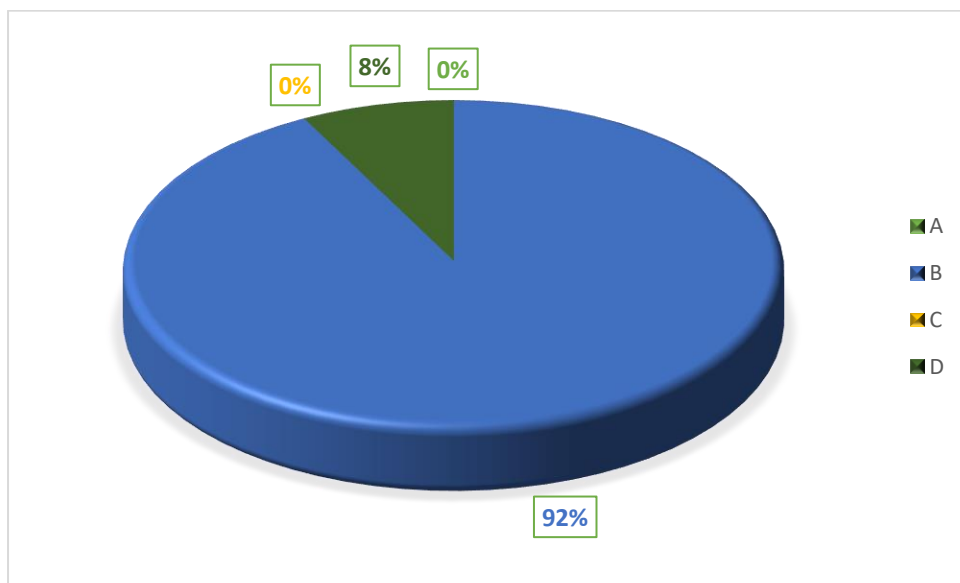
Správnou odpověď a) HZS kraje zvolilo všech 13 respondentů, jak je z grafu 29 patrné.

Otázka č. 9 zní: Na které oblasti PO byla zaměřena odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti?

Tato otázka byla otevřená a všichni kromě jednoho respondenta uvedli oblasti PO, na něž byla zaměřena odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti.

Nejčastější odpovědi byly: dálková doprava vody, hašení lesního porostu, hasební látky, obsluha požárního vozidla, praktický výcvik. Většina respondentů odpověděla podobně, z čehož vyplývá, že by se měli zaměřit i na méně sledovaná témata.

Otázka č. 10 zní: Kdo může při zásahu používat dýchací techniku?

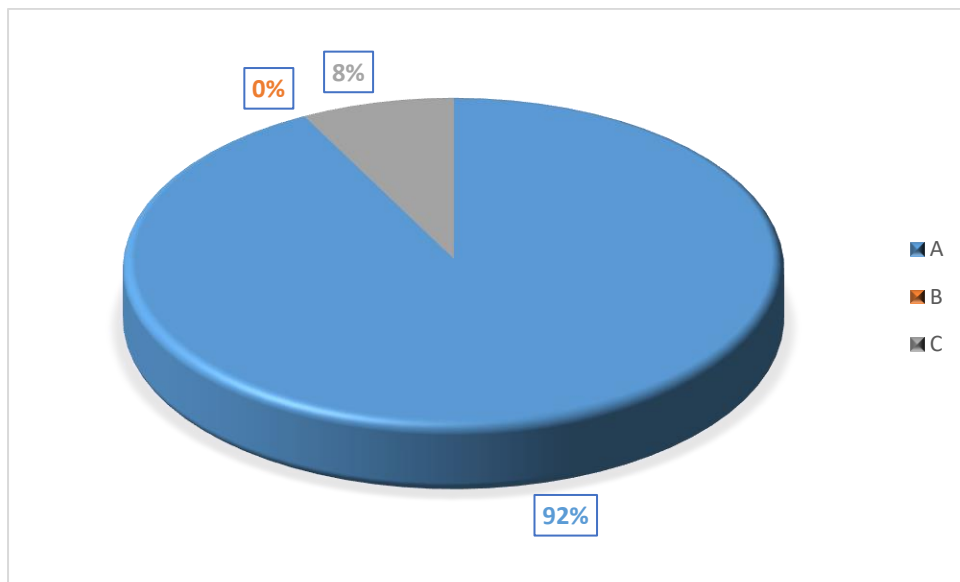

Graf 30 Používání dýchací techniky

Zdroj: Vlastní výzkum

Správnou odpověď b) proškolená osoba splňující zdravotní prohlídky pro nositele dýchací techniky zvolilo 12 respondentů. Jeden respondent vybral možnost d) hasiči na pokyn velitele, případně ostatní osoby pod dohledem velitele jednotky (např. obsluha speciálních zařízení). Tato odpověď ale není správná, jak je zaneseno v grafu 30.

Otázka č. 11 zní: Co musí splňovat hasič před zařazením do jednotky požární ochrany?

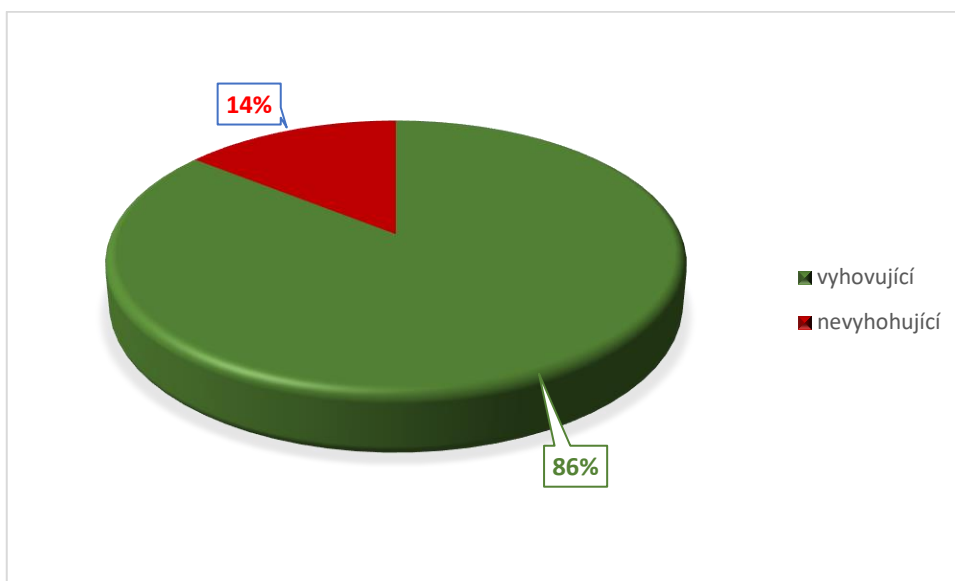
Graf 31 Podmínky pro zařazení do jednotky požární ochrany

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu můžeme vyčíst, že správnou odpověď a) věk, zdravotní prohlídku, odbornou způsobilost zvolilo 92 %, tj. 12 respondentů. Jeden respondent zvolil možnost c) věk, zdravotní prohlídka, odborná způsobilost a čistý rejstřík trestů

5.1.4 Celkové vyhodnocení odpovědí strojníků jednotek požární ochrany

Z dotazníku pro strojníky jednotek požární ochrany byly vybrány odpovědi na otázky č. 3, 4, 6, 7, 8, 10 a 11, které byly zařazeny do celkového vyhodnocení strojníků jednotek požární ochrany. Úplné znění otázek je uvedeno v příloze B.

Graf 32 Celkové vyhodnocení strojníků jednotek

Zdroj: Vlastní výzkum

Přestože znalosti strojníků jednotek požární ochrany kategorie III jsou celkově příznivé, navrhuji, aby byla odborná příprava, kterou každoročně organizuje HZS JčK, zaměřena na zjištěné nedostatky. (viz graf 32).

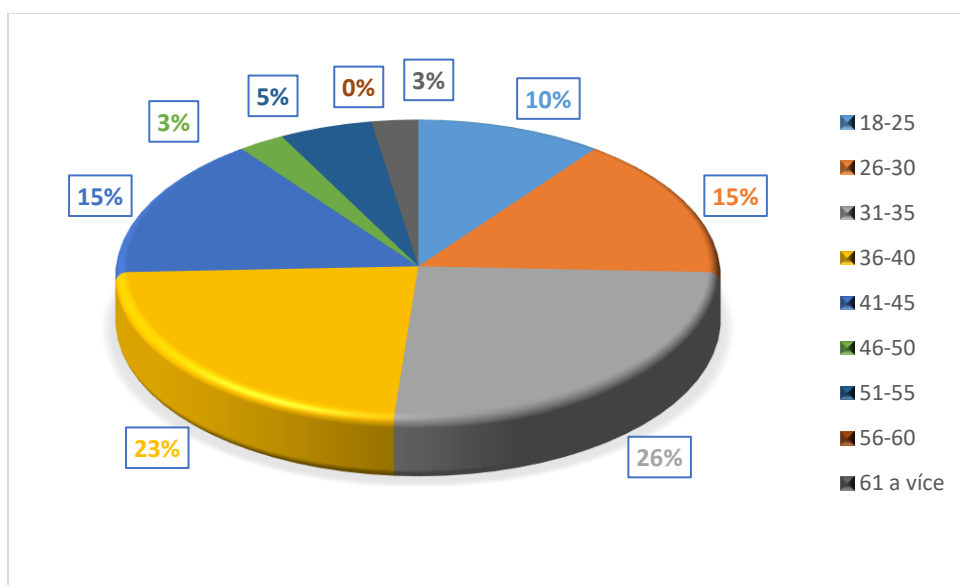
Jedná se především o otázku č. 6: *Který právní předpis upravuje činnost JSDHO?* Zde odpovědělo správně pouze 46 % dotazovaných.

Důvodem nevyhovujících odpovědí na výše položenou otázku je častá záměna, či neznalost obsahu dvou právních předpisů, kterými jsou zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně a vyhláška č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti JPO.

5.1.5 Vyhodnocení dotazníků pro členy jednotky požární ochrany

V příloze C je uveden dotazník pro člena jednotky požární ochrany. Jednotliví členové všech zúčastněných jednotek požární ochrany kategorie III odpovídali na následující otázky:

Otázka č. 1 zní: Jaký je váš věk?

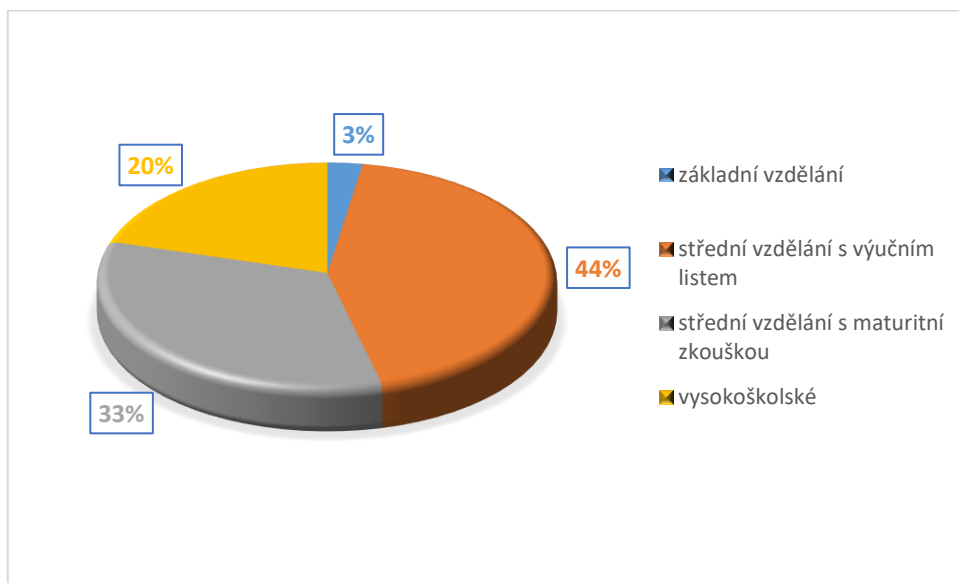

Graf 33 Věk členů jednotky

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 33 můžeme vyčíst, že na tuto otázku odpovědělo celkem 39 respondentů, z toho čtyři respondenti byli ve věku 18-25 let, 6 respondentů bylo ve věku 26-30 let stejně tak ve věku 41-45 let. Deset respondentů bylo ve věku 31-35 let, devět respondentů bylo ve věku 36-40 let. Žádný respondent nebyl ve věkovém rozpětí 56-60 let. Po jednom respondentovi bylo v kategoriích 46-50, 61 a více let. Dva respondenti byli ve věku 51-55 let.

Otázka č. 2 zní: Jaké je vaše dosažené vzdělání?

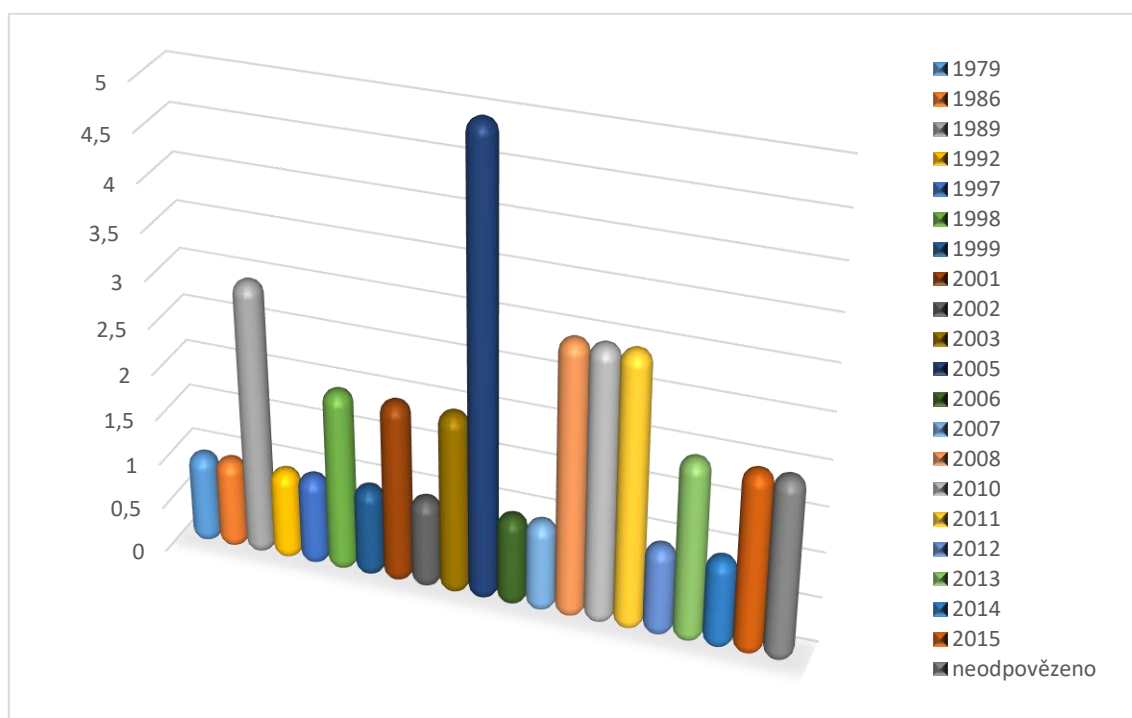

Graf 34 Dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 34 naznačuje, že 1 z 39 respondentů má základní vzdělání. Střední vzdělání s výučním listem má 44 %, tj. 17 respondentů. Středního vzdělání s maturitní zkouškou 33 %, tj. 13 respondentů. Vysokoškolského vzdělání dosáhlo 20 %, tj. 8 respondentů.

Otázka č. 3 zní: Od kterého roku jste členem jednotky požární ochrany?

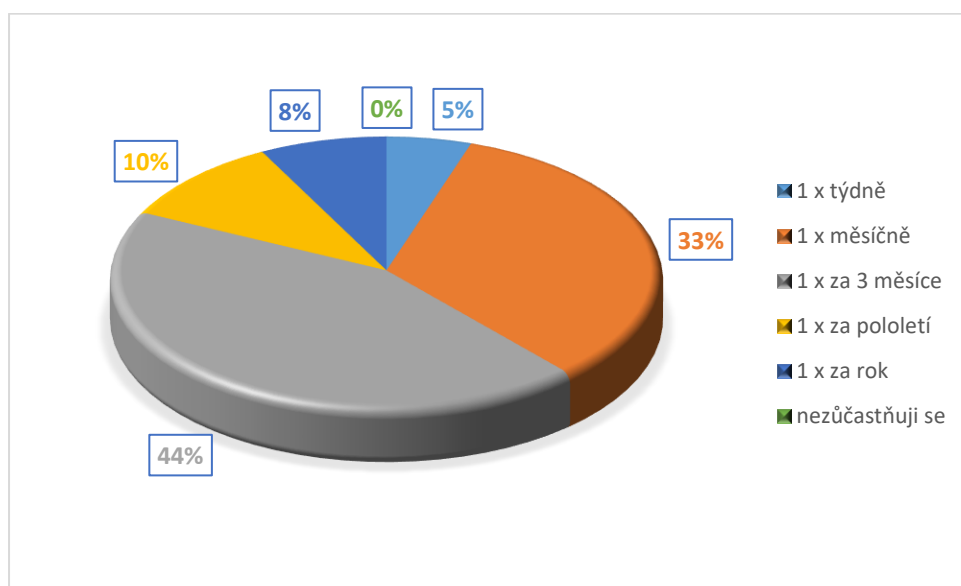

Graf 35 Rok přijetí do jednotky požární ochrany

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 35 je patrné, že v roce 2005 vstoupilo do jednotek požární ochrany 5 nových členů, v letech 2001, 2003, 2013 a 2015 to byli vždy 2 noví členové. V roce 2008, 2010, 2011 se novými členy stali vždy 3 respondenti a v letech 2002, 2006, 2007, 2012 a 2014 přibyl vždy jeden nový člen. Dva respondenti na tuto otázku neodpověděli.

Otázka č. 4 zní: Jak často se podrobujete odborné přípravě?

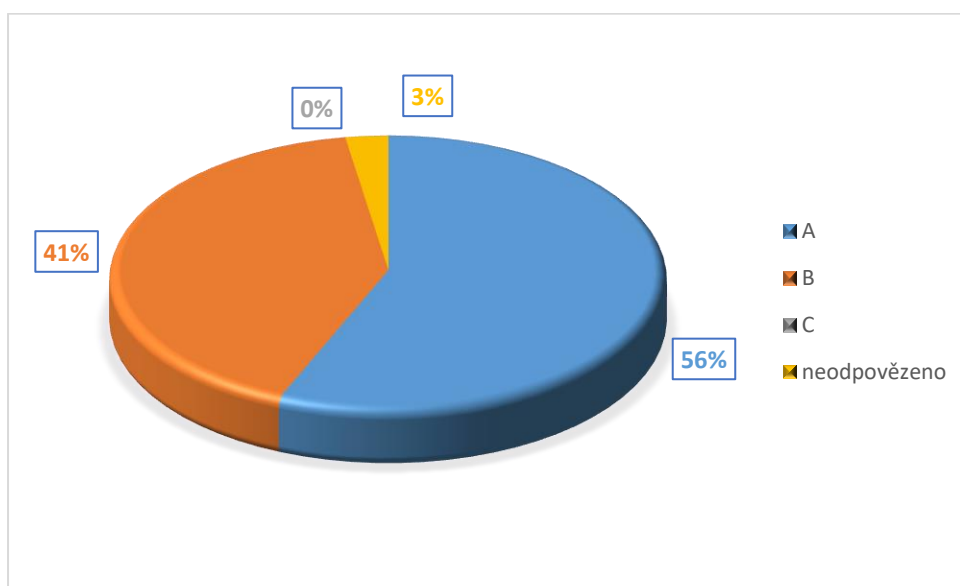

Graf 36 Četnost odborné přípravy

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 36 vidíme, že odborné přípravě se podrobují 1x týdně 5 %, tj. 2 respondenti, 1x měsíčně 33 %, tj. 13 respondentů, 1x za 3 měsíce 44 %, tj. 17 respondentů, 1x za pololetí 10 %, tj. 4 respondenti a 1x za rok 3 respondenti (8 %).

Otázka č. 5 zní: Který právní předpis upravuje činnost JSDHO?

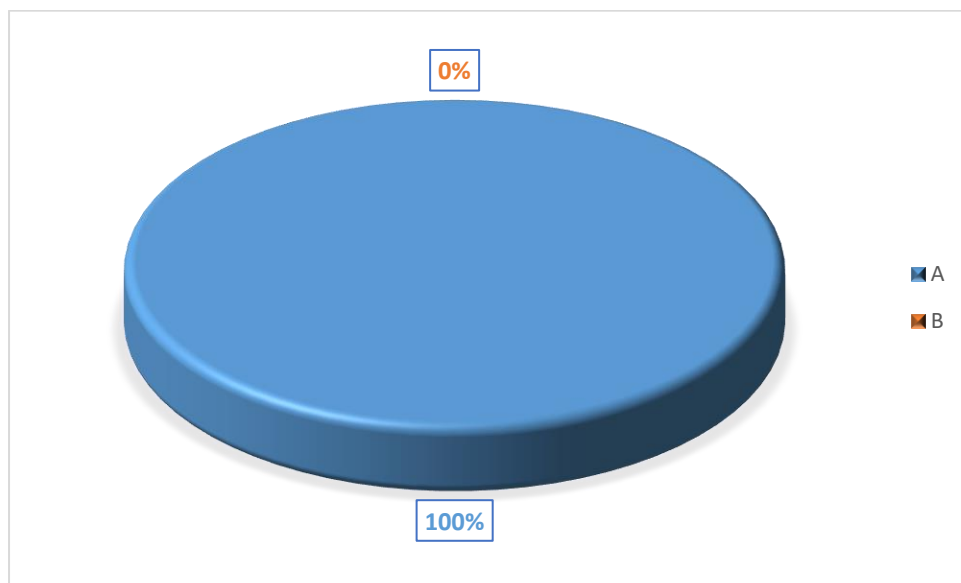

Graf 37 Právní předpis upravující činnost JSDHO

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 37 znázorňuje, že správnou odpověď a) vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO zvolilo 56 %, tj. 22 respondentů. Odpověď b) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně zvolilo 41 %, tj. 16 respondentů. Jeden respondent na tuto otázku neodpověděl.

Otázka č. 6 zní: Kdo provádí v JPO odbornou přípravu?

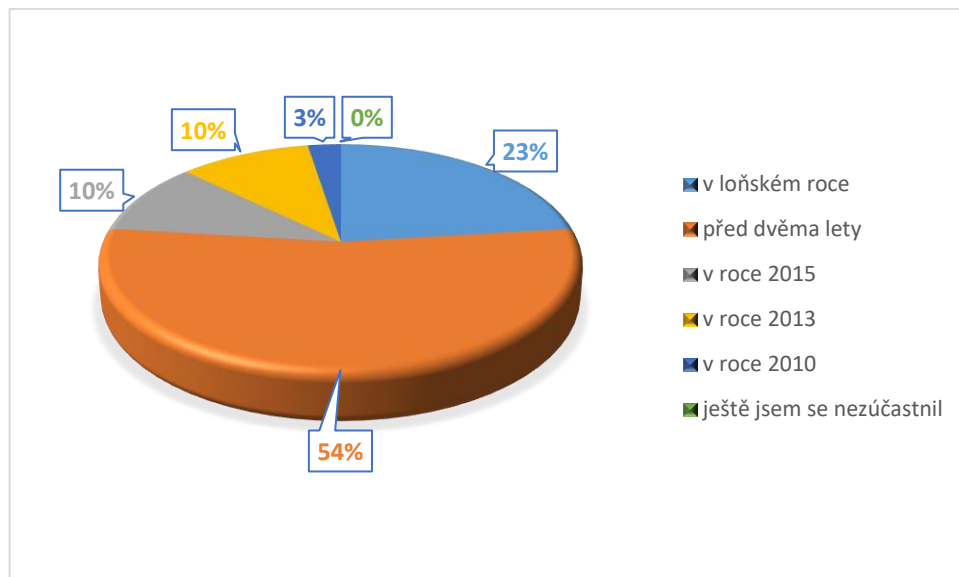

Graf 38 Odborná příprava v jednotce

Zdroj: Vlastní výzkum

Všech 39 respondentů odpovědělo jednoznačně a) velitel jednotky, pověřená osoba s kvalifikací (viz graf 38).

Otázka č. 7 zní: Kdy jste se naposledy zúčastnil zkoušky na závěr odborné přípravy k ověření vašich znalostí?

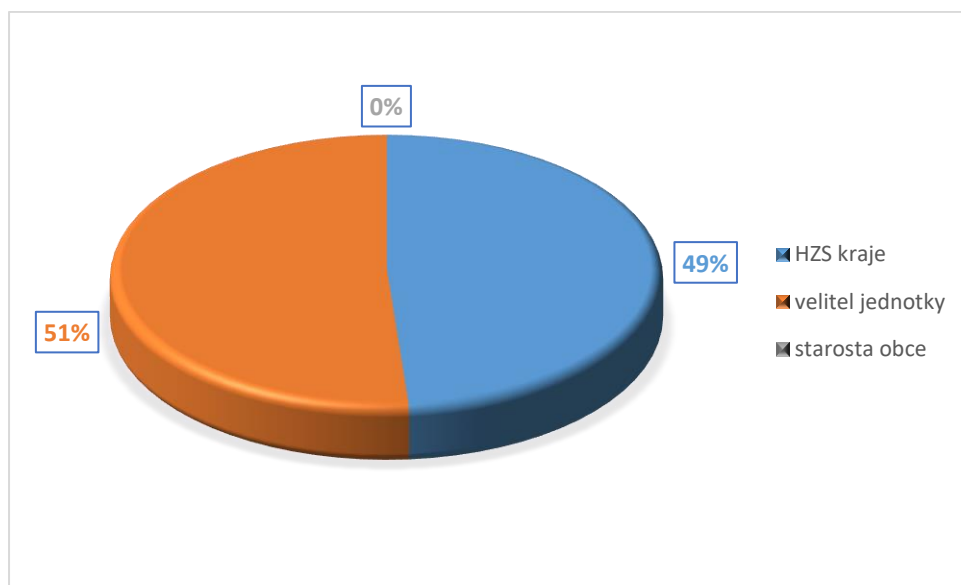

Graf 39 Poslední odborná příprava

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 39 vyčteme, že 21 respondentů (54%) zvolilo možnost b) před dvěma lety, v loňském roce se odborné přípravy zúčastnilo 9 respondentů (23%). Možnost c) v roce 2015 zvolili 4 respondenti (10%), stejný počet měla odpověď d) v roce 2013. Jeden respondent se odborné přípravy zúčastnil v roce 2010.

Otázka č. 8 zní: Kdo organizoval zkoušky po absolvování odborné přípravy k ověření vašich znalostí?

Graf 40 Organizace zkoušek odborné způsobilosti

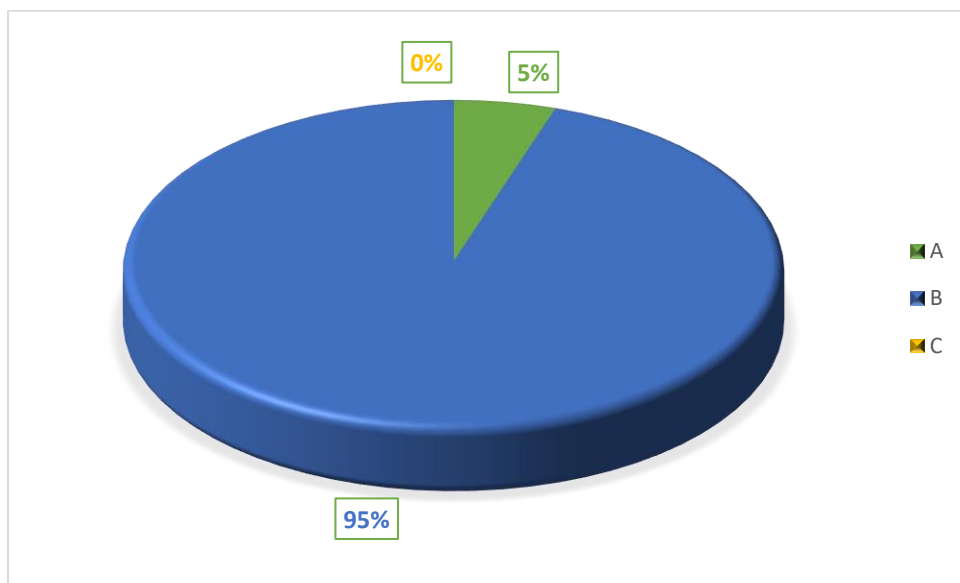
Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 40 naznačuje, že správnou odpověď b) velitel jednotky zvolilo 49 %, tj. 19 respondentů. Zbývajících 51 %, tj. 20 respondentů bylo pro odpověď a) HZS kraje.

Otázka č. 9 zní: Na které oblasti PO byla zaměřena vaše odborná příprava?

Tato otázka byla otevřená a respondenti odpovídali, na které oblasti PO byla zaměřena jejich odborná příprava. Nejčastější odpovědi byly: první pomoc, dýchací technika, technika hašení zakouřených objektů, práce s motorovou pilou, taktika zásahu, praktický výcvik. Většina respondentů odpověděla podobně, z čehož vyplývá, že by se měli zaměřit i na méně sledovaná témata. Celkem 6 respondentů (15%) na tuto otázku neodpovědělo.

Otázka č. 10 zní: Kdo může při zásahu používat dýchací techniku?

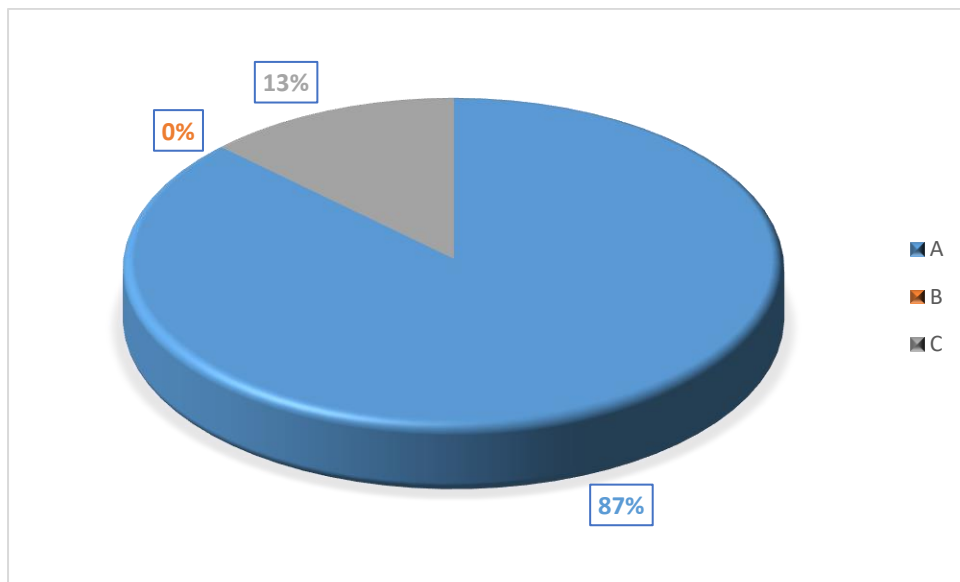

Graf 41 Používání dýchací techniky

Zdroj: Vlastní výzkum

Z grafu 41 je patrné, že správnou odpověď b) proškolená osoba splňující zdravotní prohlídky pro nositele dýchací techniky zvolilo 95 %, tj. 37 respondentů. Dva respondenti zvolili možnost a) pouze hasiči na pokyn velitele zásahu.

Otázka č. 11 zní: Co musí splňovat hasič před zařazením do jednotky požární ochrany?

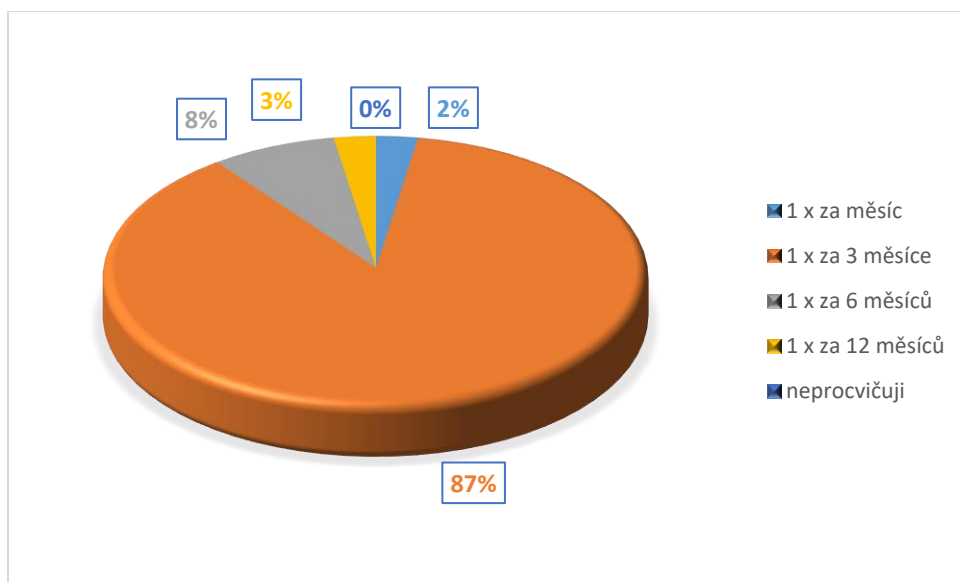

Graf 42 Podmínky pro zařazení do jednotky požární ochrany

Zdroj: Vlastní výzkum

Správnou odpověď a) věk, zdravotní prohlídku, odbornou způsobilost zvolilo 87 %, tj. 34 respondentů. 5 respondentů zvolilo možnost c) věk, zdravotní prohlídku, odbornou způsobilost a čistý rejstřík trestů (viz graf 42).

Otázka č. 12 zní: *Jak často členové, kteří jsou určeni k používání dýchacích přístrojů (pokud takoví členové jsou v jednotce zařazeni), nacvičují použití dýchacích přístrojů?*

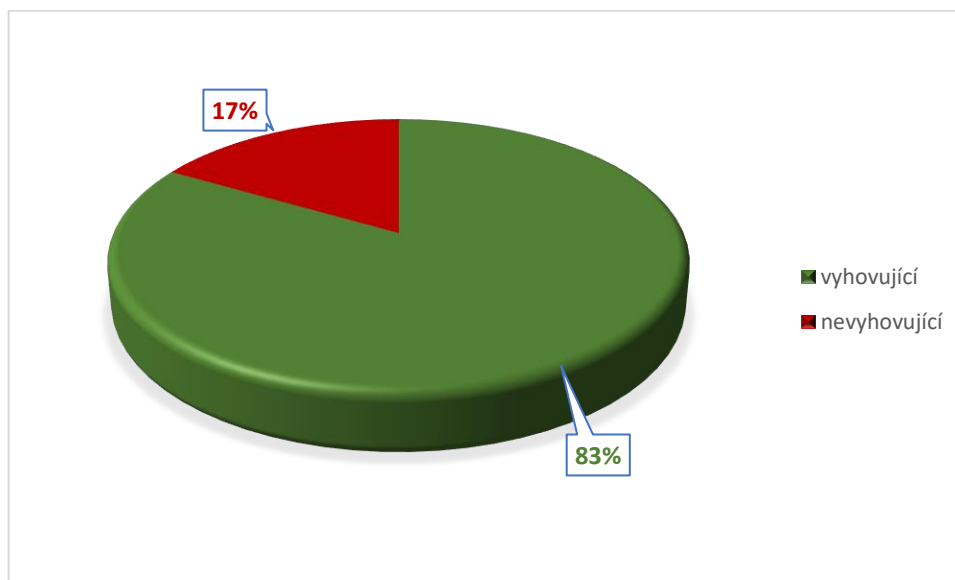
Graf 43 Četnost nacvičování dýchací techniky

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 43 znázorňuje, že správná odpověď b) 1x za 3 měsíce byla zvolena 87 %, tj. 34 respondenty. Možnost c) 1x za 6 měsíců zvolilo 8 %, tj. 3 respondenti. Možnost a) 1x za měsíc byla zvolena jedním respondentem, stejně tak tomu bylo i u možnosti d) 1x za 12 měsíců.

5.1.6 Celkové vyhodnocení odpovědí členů jednotek požární ochrany

Z dotazníku pro členy jednotek požární ochrany byly vybrány odpovědi na otázky č. 5, 6, 8, 10, 11 a 12. Úplné znění otázek je uvedeno v příloze C.

Graf 44 Celkové vyhodnocení členů jednotek požární ochrany

Zdroj: Vlastní výzkum

Přestože znalosti členů jednotek požární ochrany kategorie III jsou celkově příznivé, navrhuji, aby byla odborná příprava, kterou každoročně organizuje HZS JčK, prioritně zaměřena na zjištěné nedostatky. (viz graf 45).

Jedná se především o otázku č. 8: *Kdo organizoval zkoušky po absolvování odborné přípravy k prověření vašich znalostí?* Správnou odpověď zvolilo pouze 49 % dotazovaných.

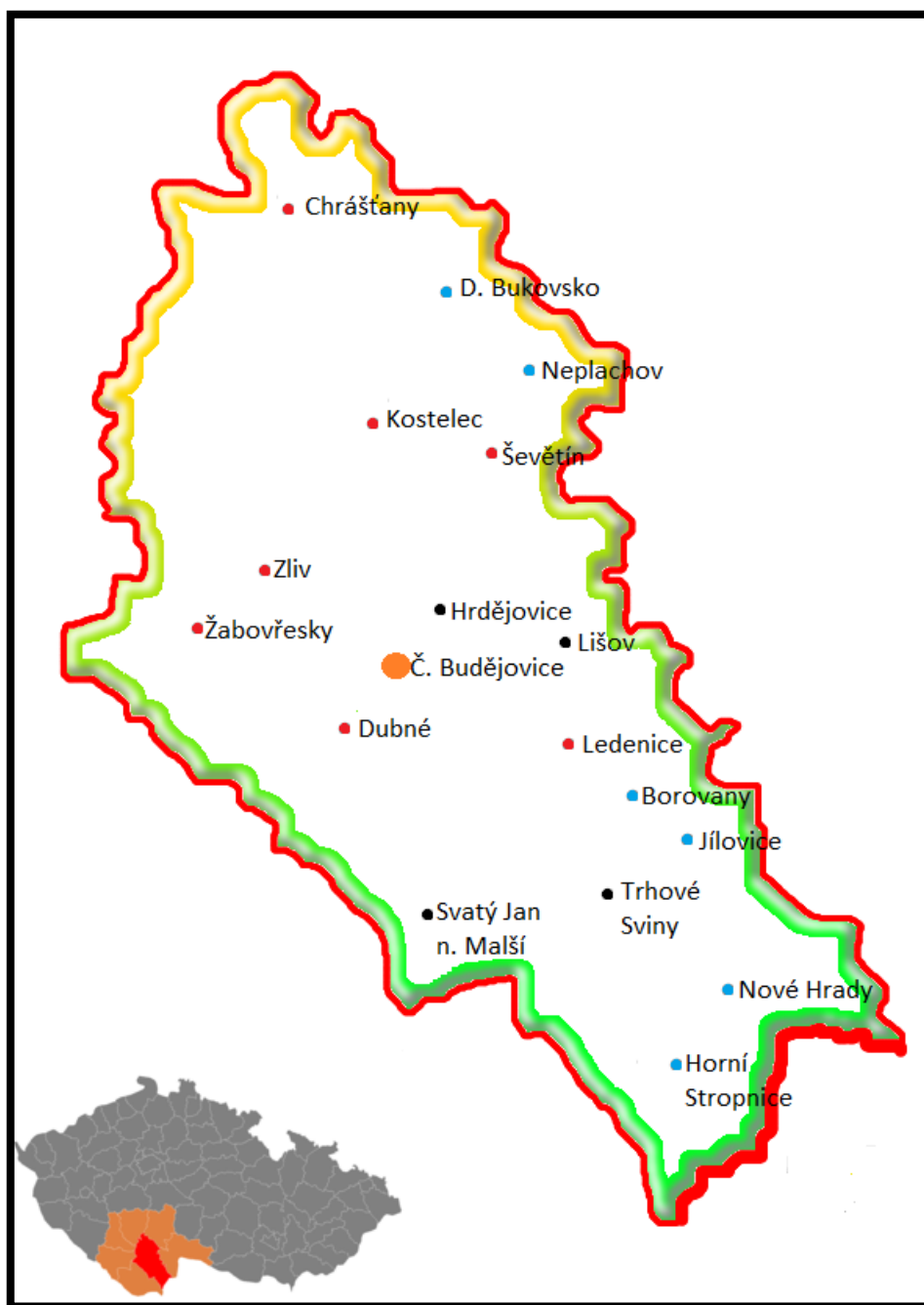
5.1.7 Celkové vyhodnocení jednotlivých jednotek požární ochrany

Po zhodnocení odpovědí členů jednotek požární ochrany zastávajících různé funkce bylo provedeno vyhodnocení jednotek PO jak celku. Pro výzkum byly vybrány odpovědi na odborné otázky určené každé funkci v jednotce. Pro velitele jednotek požární ochrany to byly odpovědi na otázky č. 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 18, 19, 20 a 21, pro funkci

strojník byly použity odpovědi na otázky č. 3, 4, 6, 7, 8, 10 a 11 a u členů jednotek požární ochrany byly sledovány odpovědi na otázky č. 5, 6, 8, 10, 11 a 12. U všech odpovědí jsem hodnotila, zda byly správně či chybně zodpovězeny. Hranice úspěšnosti byla zvolena 80 % správných odpovědí. Pro velitele jednotky to byla hranice 12 správných odpovědí ze 14, pro funkci strojníka byla hranice 5 správných odpovědí ze 7 a členům jednotky požární ochrany stačilo odpovědět správně na 4 ze 6 otázek. Po vyhodnocení každého dotazovaného v jednotce požární ochrany bylo stanoveno další kritérium, v němž bylo všech 5 dotazovaných z jedné jednotky hodnoceno jako celek a úspěšnost jednotky byla stanovena shodnou hranicí 80 % správných odpovědí.

Vyhodnocení bylo provedeno následovně: každý člen v jednotce byl vyhodnocen zvlášť bez ohledu na funkci, kterou v jednotce zastává. Počet správně zodpovězených odborných otázek rozhodl o tom, zda vyhověl, nebo nevyhověl. Z tohoto vyhodnocení vyšlo procento úspěšnosti za jednotlivého člena, které se sečetlo s výsledky dalších členů jednotky, a poté se provedl aritmetický průměr. Ten udává celkový výsledek jednotky požární ochrany. Celkové vyhodnocení je uvedeno v tabulce 5. Tabulka 6 obsahuje hodnocení velitelů jednotky PO, v tabulce 7 jsou vyhodnoceni strojníci jednotky PO a tabulka 8 seznamuje s výsledky členů jednotky požární ochrany.

Na mapě (obrázek 11) jsou zobrazeny jednotky požární ochrany. Modře vyznačené body jsou jednotky, které splnily hranici 80 % odborných znalostí, červeně jsou označeny jednotky, které nesplnily hranici 80 % odborných znalostí a černě jsou vyznačeny jednotky, které se dotazníkového šetření nezúčastnily, a tudíž u nich nemohlo být provedeno zhodnocení odborných znalostí. Oranžový bod je město České Budějovice. Pod mapou uvádím tabulky, v nichž jsou zaneseny jednak celkové výsledky všech jednotek požární ochrany, jednak výsledky jednotlivců podle funkce, kterou v jednotce PO zastávají.

Obrázek 10 Výsledky dotazníkového šetření

Zdroj: <http://geography.okhelp.cz/okres/ceske-budejovice.php> - Pozn. upraveno autorkou práce pro výzkum

Tabulka 4 Celkové pořadí jednotek požární ochrany

Pořadí jednotky dle počtu správných odpovědí	Celkové procento úspěšnosti	Název jednotky požární ochrany
1.	94%	Horní Stropnice
2.	93%	Dolní Bukovsko
3-4.	88%	Jílovice
3-4.	88%	Neplachov
5.	87%	Borovany
6.	86%	Nové Hrady
7.	77%	Chrást'any
8.	72%	Kostelec
9.	70%	Ledenice
10.	69%	Žabovřesky
11-12.	64%	Dubné
11-12.	64%	Zliv
13.	56%	Ševětín

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 5 znázorňuje celkové vyhodnocení jednotek požární ochrany.

Tabulka 5 Celkové pořadí velitelů jednotek

Pořadí jednotky dle počtu správných odpovědí	Celkové procento úspěšnosti	Název jednotky požární ochrany
1.	100%	Dolní Bukovsko
2-4	93%	Jílovice
2-4.	93%	Nové Hrady
2-4.	93%	Žabovřesky
5-7.	86%	Borovany
5-7.	86%	Horní Stropnice
5-7.	86%	Ševětín
8.	79%	Zliv
9.	71%	Dubné
10-11.	64%	Chrástřany
10-11.	64%	Ledenice
12.	57%	Neplachov
13.	43%	Kostelec

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 6 znázorňuje celkové vyhodnocení velitelů jednotek požární ochrany.

Tabulka 6 Celkové pořadí strojníků jednotek

Pořadí jednotky dle počtu správných odpovědí	Celkové procento úspěšnosti	Název jednotky požární ochrany
1-6.	100%	Borovany
1-6.	100%	Dolní Bukovsko
1-6.	100%	Dubné
1-6.	100%	Horní Stropnice
1-6.	100%	Jílovice
1-6.	100%	Neplachov
7-10.	86%	Chrást'any
7-10.	86%	Kostelec
7-10.	86%	Nové Hrady
7-10.	86%	Zliv
11-13.	71%	Ledenice
11-13.	71%	Ševětín
11-13.	71%	Žabovřesky

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 7 znázorňuje celkové vyhodnocení strojníků jednotek požární ochrany.

Tabulka 7 Celkové pořadí členů jednotek

Pořadí jednotky dle počtu správných odpovědí	Celkové procento úspěšnosti	Název jednotky požární ochrany
1-6.	100%	Dolní Bukovsko, Horní Stropnice, Horní Stropnice, Neplachov, Neplachov, Zliv
7-28.	83%	Borovany, Borovany, Borovany, Dolní Bukovsko, Dolní Bukovsko, Dubné, Dubné, Dubné, Horní Stropnice, Chrášťany, Chrášťany, Jílovice, Jílovice, Jílovice, Kostelec, Kostelec, Ledenice, Neplachov, Nové Hrady, Nové Hrady, Nové Hrady, Žabovřesky
29-37.	67%	Chrášťany, Kostelec, Ledenice, Ledenice, Ševětín, Ševětín, Zliv, Zliv
38-39.	50%	Žabovřesky, Žabovřesky

Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka 8 znázorňuje celkové vyhodnocení členů jednotek požární ochrany.

Z tabulky 5 je vidět, že zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo pouze 7 jednotek PO ze 13 zkoumaných, což je celkem 54 %.

Z tabulky 6 je patrné, že zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo 7 velitelů JPO ze 13 zkoumaných, což je celkem 54 %.

Z tabulky 7 lze vyčíst, že zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo 10 strojníků JPO ze 13 zkoumaných, což je celkem 78 %.

Tabulka 8 znázorňuje, že zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo 28 členů JPO z 39 zkoumaných, což je celkem 72 %.

5.2 Návrh opatření

Výzkumným šetřením byly zjištěny nedostatky v odborných znalostech členů JPO III. Jak ukazují výsledky hodnocení, příčinou byly nekvalitní odborná příprava či neucelené informace, které vedly k špatným odpovědím v dotaznících.

Navrhují e-learningovou formu vzdělávání, kterou lze zkombinovat s tištěnými materiály. Tento způsob přípravy zajistí nejen dostatek kvalitních a ucelených informací, ale i dostatek času k jejich prostudování než samotná odborná příprava.

E-learning je v současné době značně používán v mnoha firmách, a to především jako úspora času nejen školitelů ale i zaměstnanců, kteří se svému studiu mohou věnovat individuálně. Jedná se o výuku či zjištění výukových materiálů na různých typech záznamových médií, online média, síť extranetů či intranetů (Adaptic.cz, © 2005-2018).

Tato forma vzdělávání je efektivnější a lépe prokazatelná, protože každý člen by se odborné přípravě věnoval individuálně a mohl by si znalosti osvojit lépe. Při odborné přípravě by si znalosti doplnil o cizí pojmy. Nastudované znalosti a znalosti získané v odborné přípravě zúročí při závěrečné praktické zkoušce, kterou navrhují zorganizovat na závěr každoroční odborné přípravy. Školitelé i všichni členové kurzu tak mohou zjistit,

v čem vidí nedostatky, a v závěru se na ně zaměří. V této práci byly zjištěny určité nedostatky, jedná se především o odpovědi na otázky:

Otázka č. 16: Co musí splňovat hasič před zařazením do jednotky požární ochrany?

Odpovědi na tuto otázku mohly být zkreslené, jelikož někteří respondenti jsou zároveň i zaměstnanci HZS kraje, a pro výkon svého povolání musí mít čistý trestní rejstřík.

Otázka č. 9: Komu jsou hasiči v jednotce při zásahu přímo podřízeni? Zde odpovědělo správně pouze 46 % dotazovaných.

Otázka č. 6: Který právní předpis upravuje činnost JSDHO? Zde odpovědělo pouze 46 % dotazovaných správně.

Důvodem nevyhovujících odpovědí na výše položenou otázku je častá záměna či neznalost obsahu dvou právních předpisů, těmi jsou zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO.

Otázka č. 8: Kdo organizoval zkoušky po absolvování odborné přípravy k prověření vašich znalostí? Správnou odpověď zvolilo 49 % dotazovaných.

6 DISKUZE

Dobrovolní hasiči zařazení do JPO kategorie III musí mít jisté znalosti a dovednosti na úrovni, které stanoví právní předpis. Výsledky uvedené v práci ale v některých případech požadovanou úroveň nevykazují.

Vzhledem k tomu, že profesionální hasiči přistupují ke své práci zodpovědně, měli by i dobrovolní hasiči zastávat svou funkci odpovědně a s rozumem. I když se této činnosti věnují ve svém volnu a dobrovolně, neměli by zapomenout na prohlubování svých odborných znalostí a dovedností.

Dle zjištěných výsledků, členové a strojníci jednotek vynikají v následujících otázkách: kdo může používat při zásahu dýchací techniku, co musí splňovat hasič před zařazením do JPO. Velitele jednotek neváhali v těchto otázkách: kdo dává pokyn pro použití výstražného zařízení při dopravě na místo zásahu a kdo zpracovává dílčí zprávu o zásahu. Oproti tomu za velký nedostatek považují to, že většina oslovených neví, komu jsou podřízeni při zásahu. Také si nejsou jisti v oblasti požadavků na zařazení do jednotky.

Z výzkumu vyplývá, že u členů jednotek se klade větší důraz na vzdělávání při přijetí do jednotky, ale členové by se měli vzdělávat i nadále v průběhu své funkce v jednotce, zdokonalovat a osvojovat si metody a postupy při řešení mimořádných událostí.

Je třeba také klást na srdce školitelům, aby ke své funkci přistupovali zodpovědně a důkladně proškolovali nejen nováčky, ale i stávající členy, vedli si dokumentaci s docházkou a tématy, která se na školení probírala. Je důležité mít dobré teoretické znalosti, které se dají přenést do praxe. Doporučila bych více dotovaných hodin pro členy jednotek požární ochrany a taktéž častější praktický výcvik, aby si členové upevnili své znalosti a mohli tak lépe poskytnout odbornou pomoc. Při ostrém zásahu už není čas něco studovat, ale kvalitně a rychle konat, především když jde o záchranu lidských životů.

Ostatně náš systém vzdělávání by mohl být inspirován praxí v Belgii nebo Nizozemsku, kde dobrovolné hasiče staví na úroveň profesionálních. Právě Nizozemsku je účelně vytvořen systém vzdělávání s tím, že profesionální i dobrovolní hasiči procházejí stejným

kurzem, ale zároveň je vzdělávání modulární. Každý člen má tedy možnost určité volby, to může být dozajisté motivací. V Belgii bychom se mohli inspirovat systémem výcviku a kurzu, kde délka povinného kurzu je 130 hodin. V Belgii by se dalo i říci, že dobrovolní hasiči převzali funkci profesionálních hasičů.

6.1 Vybrané zahraniční jednotky hasičů

V této kapitole uvádím obecné informace o struktuře hasičských sborů v Nizozemsku, Belgii a Německu a o podmínkách přijímání nových členů do sborů.

6.1.1 Nizozemsko

V Nizozemsku můžeme mluvit o hasičích jako o tzv. požární brigádě. Mají zde 4 000 profesionálních hasičů a 24 000 dobrovolných hasičů. Všichni noví hasiči bez rozdílu, zda jde o profesionální či dobrovolné, musí projít vzdělávacím kurzem. Tento kurz je stejný jak pro profesionální hasiče, tak i pro dobrovolné, z čehož vyplývá, že mají stejné vzdělání a jsou si rovni. Vzdělávací kurz je rozdělen do modulární struktury a zakončení kurzu je diplom pro jakékoliv místo v hasičském sboru. Hasiči mohou absolvovat různé vzdělávací kurzy v závislosti na jejich zájmech, vstupech a kvalifikaci. Každý kurz obsahuje vzdělávací programy pro každou úroveň povinné a volitelné moduly, z nichž každý končí státní zkouškou. Délka kurzu se liší podle kvalifikace, kterou si hasič zvolil. (Fire Service organisation and education in the Netherlands, 2011)

Požární brigády mají vzdělávací systém rozdělený do 3 úrovní: hasič, poddůstojník a důstojník. Důstojnické kurzy se potom dělí na: pre- bakalářský, bakalářský a magisterský

Hasič má 2 úrovně vzdělávání: základní a speciální

Důstojnické vzdělání:

- Kurz základního důstojníka

- Široká škála předmětů a možnosti odstupňování

- Pokročilý kurz důstojníka

- Více specializované předměty (chemické nebo rizikové

- řízení, příprava na katastrofy) (Emergency response by fire brigade and medical services in the Netherlands, 2006)

6.1.2 Belgie

Požární ochranu v Belgii mohou zabezpečovat jak profesionální, tak dobrovolní hasiči. Podmínky přijímání jsou stanoveny obcí, belgickým hlavním městem nebo meziměstským hasičským sborem. Podmínky pro přijetí uchazeče jsou následující:

- musí být starší 18 let

- musí mít dobré chování, život a morálku

- vyhovující lékařské prohlídky a testy fyzické kondice

- nesmí být menší než 160 cm

Během vstupu získává stážista teoretickou a praktickou výuku, tento kurz je organizován provinčními požárními školami buď ve všední dny, nebo o víkendu. Délka povinného výcviku, který zahrnuje požární ochranu, osobní ochranu a záchranné akce je 130 hodin. Po úspěšném absolvování zkoušek bude stážista definitivně jmenován do funkce na konci roku, v případě že neprospěje, může se jeho stáž prodloužit až o 6 měsíců. (Province de Liège, 2017)

6.1.3 Německo

Ve Spolkové republice Německo, konkrétně v Severním Porýní- Vestfálsku jsou podobně jako lékaři, hasiči v souladu s právními předpisy spolkových zemí. Profesionální a dobrovolné hasičské zásahy jsou stanoveny podle zákona a požární bezpečnosti a pomoci. Poskytují státní požární akademie, legislativu školení. Základní vzdělání pro hasiče v Severním Porýní-Vestfálsku je rozděleno na profesionální a dobrovolné hasiče. Profesionální hasiči mají základní trénink, který trvá 530 hodin za 6 měsíců. Doba trvání kurzu pro dobrovolné hasiče je zhruba 170 hodin (Graetz, 2015).

6.1.4 Srovnání se zahraničím

Z výše zmíněných vybraných zemí je patrné že, na dobrovolné hasiče je kladen stejný nárok jako na profesionální. Je to vidět nejen na dotaci hodin povinného kurzu, kterým musí každý hasič před nástupem projít, ale jsou zde kladeny i nároky na fyzickou zdatnost. V Belgii mají dokonce roční povinný kurs, a pokud stážista nesplní státní závěrečnou zkoušku, může mu tento kurz být prodloužen o dalších 6 měsíců, což garantuje, že daný uchazeč má požadované odborné znalosti.

V České republice máme dotaci 40 hodin, v Belgii 130 hodin v Severním –Porýní Vestfálsku 170 hodin a v Nizozemsku je to závislé na úrovni odborné přípravy, kterou si každý hasič může zvolit sám.

6.2 ODPOVĚĎ NA VÝZKUMNOU OTÁZKU

Pro bakalářskou práci byla stanovena výzkumná otázka: „*Jsou odborné znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí kategorie JPO III v okrese České Budějovice na úrovni, kterou stanoví právní předpisy a interní akty řízení?*“

Po celkovém zhodnocení dotazníkového šetření mezi členy zastávajícími různé funkce v jednotce požární ochrany je odpověď „ne“. Hranici 80% úspěšnosti splnilo pouze 7 velitelů jednotek požární ochrany ze 13 dotazovaných, hranici 80% úspěšnosti splnilo 10 strojníků požární ochrany ze 13 dotazovaných. Hranici 80% úspěšnosti splnilo 28 členů jednotek požární ochrany z 39 dotazovaných.

7 ZÁVĚR

Tato práce byla zaměřena na zhodnocení odborných znalostí a odborné přípravy členů jednotek požární ochrany kategorie III v okrese České Budějovice. Cílem práce bylo zhodnotit odborné znalosti jednotlivých členů zastávajících různé funkce v jednotce. Po vyhodnocení odborných znalostí byla navržena možná opatření, která by mohla vést k zefektivnění výuky a odstranění zjištěných nedostatků ve vzdělání.

Pro zjištění odpovědi na výzkumnou otázku *Jsou odborné znalosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí kategorie JPO III v okrese České Budějovice na úrovni, kterou stanoví právní předpisy a interní akty řízení?* bylo provedeno dotazníkové šetření u všech jednotek požární ochrany kategorie III v okrese České Budějovice. Výzkum byl rozdělen podle funkcí, které členové zastávají v jednotce požární ochrany. Pro velitele jednotky bylo stanoveno 21 zjišťovacích otázek, z nichž bylo 14 odborných, pro strojníka jednotky požární ochrany bylo stanoveno 11 zjišťovacích otázek, z toho 7 jich bylo odborných a pro členy jednotky požární ochrany bylo stanoveno 12 zjišťovacích otázek, z nich bylo 6 odborných. Osloveno bylo všech 17 jednotek požární ochrany působících v okrese České Budějovice, ale výzkumného šetření se zúčastnilo jen 13 jednotek požární ochrany.

Provedeným testováním bylo zjištěno, že úroveň odborných znalostí členů JPO III je odlišná dle jejich funkcí zastávajících v jednotce. Z kapitoly 5.1.7 celkové vyhodnocení jednotlivých jednotek, je zřejmé, že zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo pouze 7 jednotek PO ze 13 zkoumaných, což je celkem pouze 54 %.

Zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo taktéž 7 velitelů JPO ze 13 zkoumaných, což je 54 %.

Zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo taktéž 10 strojníků JPO ze 13 zkoumaných, což je 78 %.

Zvolené hranici úspěšnosti odborných znalostí 80 % dosáhlo 28 členů JPO z 39 zkoumaných, což je 72 %.

Po analýze získaných údajů bylo zjištěno, že jednotky nemají vzdělání odpovídající úrovni požadavků právních předpisů. I když úroveň znalostí u některých členů byla na úrovni 80 % a výše, musíme brát v potaz, že znalost právních předpisů by měla být 100%. Přínos vidím ve znalostech: používání dýchací techniky, ve znalostech splnění požadavků před vstupem do JPO. Velitelé jednotek pak byli úspěšní v otázkách zpracování dílčí zprávy o zásahu a také v otázce použití výstražného zařízení při dopravě na místo zásahu. Naopak velké nedostatky vidím v tom, že většina oslovených neví, komu jsou podřízeni při zásahu. Je tedy potřeba na některých oblastech vzdělávání lépe zapracovat a přistupovat ke vzdělávání všech členů zodpovědněji nejen ze strany školitelů, ale především ze strany členů, kteří zastávají požadované funkce v jednotce

Na základě dostupných výsledků, které tato práce obsahuje, jsem dospěla k závěru, že odborné znalosti a odborná způsobilost členů jednotek dobrovolných hasičů obcí kategorie JPO III v okrese České Budějovice jsou dostačující vzhledem k tomu, že tuto funkci nevykonávají jako svůj hlavní pracovní poměr. Cíl práce zhodnocení odborné způsobilosti byl splněn.

Navrhuji však vzhledem k zjištěným nedostatkům ve vzdělání takzvanou e-learningovou formu vzdělávání, přičemž každý člen musí získat určité vědomosti, které potom použije při samotném školení a v praktické části. Tato forma vzdělávání je efektivnější a je lépe prokazatelná. Odbornou přípravu všech členů bez rozdílu funkce, kterou zastávají v jednotce, nesmíme podceňovat, naopak by se odborné přípravě měli všichni členové jednotek požární ochrany věnovat poctivě a svědomitě. Inspiraci můžeme hledat v Nizozemsku nebo Belgii, kde musí každý uchazeč, který chce být zařazen do jednotky požární ochrany, splňovat přísná školení, ale ani ta nezaručí zařazení do jednotky požární ochrany.

Připravený a vzdělaný hasič vykonává svou práci zodpovědně, ať už se jedná o záchranu lidských životů, zvířat či majetku. Zcela nutné je, aby při vzniku mimořádné události pracoval na 100 % s pokud možno maximální znalostí interních předpisů. Nikdy nevíme, kdy půjde o život nám či našim blízkým.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. E-learning, © 2005-2018 [online]. Adaptic.cz [cit. 2017-07-25]. Dostupné z: <http://www.adaptic.cz/znalosti/slovnicek/e-learning/>
2. Emergency response by fire brigade and medical services in the Netherlands, 2006. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <https://www.zeeland.nl/digitaalarchief/zee0800119>
3. Fire Service organisation and education in the Netherlands, 2011. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.brandweervlaanderen.be/Portals/BVV/Documenten/Kennisdossiers/Vorming%20en%20Opleiding/Nederland.pdf>
4. GRAETZ, V., 2015. *Educational Programs for Acute Care personnel and Fire Fighters in North Rhine-Westphalia, the Netherlands and Belgium – A comparative analysis*. Maastricht University. Bachelor Thesis. <https://www.emric.info/fr/specialiste/publications/recherche/bachelor-thesis-educational-differences-in-a-cross.pdf>
5. HANUŠKA, Zdeněk, 2003. Zdravotní způsobilost zaměstnanců HZS podniků a členů jednotek SDH obcí nebo podniků. *150 hoří: odborný časopis požární ochrany* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 12 [cit. 2017-07-25]. ISSN 0862-8467.
6. Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje. Popis disciplín: Běh na 100 m s překážkami, ©2016. Mistrovství ČR v požárním sportu 2016: družstev Hasičského záchranného sboru České republiky a Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [online]. [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: <http://www.mrps2016.cz/popis-disciplin/>
7. Charakteristika okresu České Budějovice, 2016. In: Český statistický úřad [online]. Praha 10 [cit. 2017-07-25]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika_okresu_cb
8. KRATOCHVÍLOVÁ, P., ©2008. Běh na 100 metrů s překážkami. Požární sport [online]. [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: http://absolventi.gymcheb.cz/2009/pekrato/pozarni_sport/100m.html

9. KRATOCHVÍLOVÁ, P., ©2008. Požární útok. Požární sport [online]. [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: http://absolventi.gymcheb.cz/2009/pekrato/pozarni_sport/utok.html
10. KRATOCHVÍLOVÁ, P., 2008. Štafeta 4x100m. Požární sport [online]. [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: http://absolventi.gymcheb.cz/2009/pekrato/pozarni_sport/stafeta.html
11. Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, 2014. In: Firebrno: Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje [online]. Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2017-07-25]. Dostupné z: http://www.firebrno.cz/uploads/IZS/Methodika_zrizovani_JSDHO_2014.pdf
12. MV – GŘ HZS ČR Sbírnka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR, 2013, ročník 2013, částka 57, číslo 57, s. 1-21.
13. MV – GŘ HZS ČR Sbírnka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR, 2014, ročník 2014, částka 3, číslo 3, s. 1-14.
14. MV – GŘ HZS ČR, Norma znalostí pro funkci hasič- strojník v jednotce HZS kraje, záchranného útvaru HZS ČR a HZS podniku [online]. Dostupné z: [file:///C:/Users/Marie/Downloads/NZ-hasi%C4%8D-strojn%C3%ADk-2%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Marie/Downloads/NZ-hasi%C4%8D-strojn%C3%ADk-2%20(2).pdf)
15. MV – GŘ HZS, Pravidla požárního sportu, Sbírnka interních aktů řízení generálního ředitel HZD ČR, 2018, částka 10/2018 <https://www.zeeland.nl/digitaalarchief/zee0800119>
16. MV-GŘ HZS ČR Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu - Metodický list č. 7 -O [online]. [cit. 2016-04-25]. dostupné z <http://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>
17. MV-GŘ HZS ČR Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu - Metodický list č. 1 -N [online]. [cit. 2016-04-25]. dostupné z

- <http://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>
18. MV-GŘ HZS ČR Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu - Metodický list č. 4 -O [online]. [cit. 2016-04-25]. dostupné z <http://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>
 19. MV-GŘ HZS ČR Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu - Metodický list č. 7 -Ř dostupné z <http://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>
 20. MV-GŘ HZS ČR Cvičební řád jednotek požární ochrany – pořadový výcvik – Metodický list č. 11 -PŘV [online]. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/cvicebni-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech.aspx>
 21. MV-GŘ HZS ČR Cvičební řád jednotek požární ochrany – technický výcvik – Metodický list č. 1 -DR5 [online]. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/cvicebni-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech.aspx>
 22. Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, 2001. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 65, s. 3630-36.
 23. Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků, In: Sbírka zákonů České republiky, částka 117, s. 5714-28.
 24. Počátky hasičství, ©2012-2017. In: Sdružení pro obnovu hasičských tradic, z.s.: Historie [online]. Ústí nad Labem [cit. 2017-07-25]. Dostupné z: <http://www.hasicsketradice.cz/historie-3>
 25. PROVINCE DE LIÈGE, 2017. *Comment devenir sapeur pompier?* [online]. Province de Liège [cit. 2017-04-07]. Dostupné z: <http://www.provincedeliege.be/fr/node/931>.

26. SDH Kostníky. Požární útok, ©2016. SDH Kostníky [online]. [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: <http://www.sdhkostniky.cz/dokumenty/Utok-pravidla.pdf>
27. SOŠ PO a VOŠ PO. Základní - pravidelná odborná příprava členů, 2018. Hasiči vzdělání: Vzdělávací portál jednotek požární ochrany [online]. [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: <https://www.hasici-vzdelavani.cz/content/zakladni-pravidelna-odborna-priprava-clenu-0>
28. Věstník právních předpisů kraje: Příloha č. 9 k NK 2017 1 Plošné pokrytí Jčk předurčenost jednotek PO, ©2017. In: Oficiální internetový portál Jihočeského kraje [online]. [cit. 2017-07-25]. Dostupné z: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=86&par\[lang\]=CS&par\[id_normy\]=1926](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=86&par[lang]=CS&par[id_normy]=1926)
29. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, In Sběrka zákonů České republiky, částka 95, s. 5490-32.
30. Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně, 1985. In: Sběrka zákonů České republiky, částka 34, s. 674-91.
31. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, 2000. In: Sběrka zákonů České republiky, částka 73, s. 3461-74.

9 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AS – automobilová stříkačka

CAS – cisternová automobilová stříkačka

ČR – Česká republika

ČSN – česká státní norma

DA – dopravní automobil

H – hasič

HZS JčK – Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje

JPO – jednotky požární ochrany

JSDHO – jednotka sbor dobrovolných hasičů obce

MV – GRH HZS – Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

NV – nařízení vlády

OOP – osobní ochranné prostředky

OPIS – operační a informační středisko

PO – požární ochrana

PPS – přenosná požární stříkačka

PS – přenosná stříkačka

SDH – sbor dobrovolných hasičů

SIÁŘ – Sběrka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR

T – TaCHS – technik technické a chemické služby

T-STS – technik strojn  sluzby

 O –  zemn  odbor

VD – velitel družstva

VJ – velitel dobrovoln  jednotky poarn  ochrany

10 SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Úkoly jednotek SDH obcí	17
Obrázek 2 Schéma běhu na 100 m s překážkami	33
Obrázek 3 Běh na 100 m s překážkami, skok přes 200 cm vysokou překážku	34
Obrázek 4 Schéma Štafety 4 x 100 m s překážkami.....	36
Obrázek 5 Třetí úsek štafety 4 x 100 m s překážkami, hašení hořící nádoby	37
Obrázek 6 Schéma výstupu do 4. podlaží cvičné věže	38
Obrázek 7 Výstup na cvičnou věž, pomocí hákového žebříku.....	39
Obrázek 8 Schéma požárního úroku	41
Obrázek 9 Požární útok, rozvinutí hadicového vedení	41
Obrázek 11 Výsledky dotazníkového šetření	97
Tabulka 1 Základní početní stavy členů jednotky SDH obce.....	15
Tabulka 2 Seznam jednotek požární ochrany v okrese České Budějovice.....	19
Tabulka 3 Počet hodin pro odbornou přípravu	24
Tabulka 5 Celkové pořadí jednotek požární ochrany	98
Tabulka 6 Celkové pořadí velitelů jednotek	99
Tabulka 7 Celkové pořadí strojníků jednotek.....	100
Tabulka 8 Celkové pořadí členů jednotek	101

Graf 1 Věk velitele jednotky	52
Graf 2 Dosažené vzdělání	53
Graf 3 Rok jmenování do funkce velitele jednotky	54
Graf 4 Jmenování do funkce velitele jednotky	55
Graf 5 Splnění požadované odborné způsobilosti pro výkon velitele jednotky	56
Graf 6 Časová období plánu odborné přípravy pro členy JPO	57
Graf 7 Časová období uskutečňování odborné přípravy členů.....	58
Graf 8 Četnost odborné přípravy	59
Graf 9 Podřízenost v jednotce.....	60
Graf 10 Zpracování dílčí zprávy o zásahu	61
Graf 11 Nařízení taktického cvičení	62
Graf 12 Právní předpis upravující činnost JSDHO.....	63
Graf 13 Organizace zkoušek odborné způsobilosti	64
Graf 14 Četnost ověřování úrovně odborné přípravy členů JPO.....	65
Graf 15 Podmínky pro zařazení hasiče do jednotky požární ochrany	66
Graf 16 Forma ověřování úrovně odborných znalostí	67
Graf 17 Četnost nacvičování dýchací techniky	68
Graf 18 Absolvování základní odborné přípravy	69
Graf 19 Rozsah základní odborné přípravy	70
Graf 20 Provádění odborné přípravy	71
Graf 21 Celkové vyhodnocení velitelů jednotek požární ochrany	72

Graf 22 Věk strojníka jednotky PO	73
Graf 23 Dosažené vzdělání	74
Graf 24 Jmenování do funkce strojníka	75
Graf 25 Splnění odborné způsobilosti pro výkon dané funkce.....	76
Graf 26 Rok jmenování do funkce strojníka jednotky.....	77
Graf 27 Právní předpis upravující činnost JSDHO.....	78
Graf 28 Realizátor odborné přípravy v JPO	79
Graf 29 Organizátor zkoušek odborné způsobilosti	80
Graf 30 Používání dýchací techniky	81
Graf 31 Podmínky pro zařazení do jednotky požární ochrany	82
Graf 32 Celkové vyhodnocení strojníků jednotek	83
Graf 33 Věk členů jednotky	84
Graf 34 Dosažené vzdělání	85
Graf 35 Rok přijetí do jednotky požární ochrany	86
Graf 36 Četnost odborné přípravy	87
Graf 37 Právní předpis upravující činnost JSDHO.....	88
Graf 38 Odborná příprava v jednotce	89
Graf 39 Poslední odborná příprava	90
Graf 40 Organizace zkoušek odborné způsobilosti	91
Graf 41 Používání dýchací techniky	92
Graf 42 Podmínky pro zařazení do jednotky požární ochrany	93

Graf 43 Četnost nacvičování dýchací techniky	94
Graf 45 Celkové vyhodnocení členů jednotek požární ochrany.....	95

11 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A. Dotazník pro velitele jednotky požární ochrany

Příloha B. Dotazník pro strojníka jednotky požární ochrany

Příloha C. Dotazník pro členy jednotky požární ochrany

Příloha D. Lékařský posudek jednotky požární ochrany

Příloha A. Dotazník pro velitele jednotky požární ochrany

Vážený pane,

obracím se na Vás s prosbou na vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce. Jsem studentkou 3. ročníku Fakulty zdravotně sociální Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor Ochrana obyvatelstva se zaměřením na chemické, biologické, radiologické a jaderné noxy a výbušniny. Téma bakalářské práce je **Zhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy členů jednotky požární ochrany (JPO) kategorie III v okrese České Budějovice**. V příloze přikládám dotazníky pro velitele jednotky, strojníka a pro vámi zvolené 3 členy jednotky. Veškeré informace získané dotazníkovým šetřením budou použity pouze pro zpracování bakalářské práce. Výsledky budou předány Hasičskému záchrannému sboru Jihočeského kraje a Okresnímu sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska v Českých Budějovicích.

Děkuji za Váš čas, který jste věnovali vyplňování tohoto dotazníku.

Marie Trávníčková

velitel jednotky

A) Odborná způsobilost velitele JPO

1) Jaký je váš věk?

- a) 18-25
- b) 26-30
- c) 31-35
- d) 36-40
- e) 41-45
- f) 46-50
- g) 51-55
- h) 56-60
- i) 61 a více

2) Jaké je vaše dosažené vzdělání?

- a) základní vzdělání
- b) střední vzdělání s výučním listem
- c) střední vzdělání s maturitní zkouškou
- d) vysokoškolské

3) Od kterého roku jste velitelem jednotky požární ochrany?
(prosím doplňte)

.....
...

4) Byl jste jmenován do funkce velitele JPO starostou obce?

a) ano

b) ne

5) Splňujete pro výkon funkce požadovanou odbornou způsobilost?

a) ano

b) ne – nezískal jsem ji

c) ne – byla mi odebrána

6) Máte zpracován plán odborné přípravy pro členy JPO se zohledněním předurčenosti jednotky k záchranným pracím?

- a) ano - měsíční
- b) ano - čtvrtletní
- c) ano - pololetní
- d) ano – roční
- e) ne

7) Jak často uskutečňujete v JPO III odbornou přípravu členů?

- a) 1x týdně
- b) 1x měsíčně
- c) 1x za 3 měsíc
- d) 1x za pololetí
- e) 1x za rok

- 8) Kdo dává pokyn pro použití výstražného zařízení při dopravě na místo zásahu?
- a) velitel jednotky
 - b) řidič-strojník
 - c) příslušné operační a informační středisko, které jednotku vysílá na místo zásahu
- 9) Komu jsou hasiči v jednotce při zásahu přímo podřízeni?
- a) veliteli jednotky, pokud velitel zásahu neurčil jinak
 - b) velitel zásahu
- 10) Kdo zpracovává dílčí zprávu o zásahu?
- a) velitel zasahující jednotky a odevzdává ji veliteli zásahu
 - b) strojník zasahující jednotky
 - c) velitel zásahu
- 11) Kdo nařizuje taktické cvičení JPO?
- a) velitel jednotky a HZS kraje
 - b) starosta obce
 - c) členové jednotky
- 12) Který právní předpis upravuje činnost JSDHO?
- a) vyhláška č. 247/ 2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO
 - b) zákon č. 133/ 1985 Sb., o požární ochraně
 - c) není upraveno právním předpisem
- 13) Kdo organizoval zkoušky odborné způsobilosti?
- a) HZS kraje
 - b) starosta obce
- 14) Na které oblasti PO byla zaměřena odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti?
(prosím doplňte)
-
-

B) Odborná příprava členů JPO

- 15) Jak často ověřujete úroveň odborné přípravy členů JPO?
- a) ročně
 - b) pololetně
 - c) neověřuji

- 16) Co musí splňovat hasič před zařazením do jednotky požární ochrany?
- a) věk, zdravotní prohlídku, odbornou způsobilost
 - b) zdravotní prohlídku, čistý rejstřík trestů
 - c) věk, zdravotní prohlídku, odbornou způsobilost a čistý rejstřík trestů
- 17) Jakou formou ověřujete úroveň znalostí členů JPO?
- a) písemně
 - b) ústně
 - c) neověřuji
- 18) Jak často členové, kteří jsou určeni k používání dýchacích přístrojů (pokud takoví členové jsou v jednotce zařazeni), nacvičují použití dýchacích přístrojů?
- a) 1 x za měsíc
 - b) 1 x za 3 měsíce
 - c) 1 x za 6 měsíců
 - d) 1 x za 12 měsíců
 - e) necvičují
- 19) Absolvovali všichni členové JPO, kteří se účastní zásahů, základní odbornou přípravu?
- a) ano
 - b) ne
 - c) pouze někteří (uved'te důvod):
.....
- 20) V jakém rozsahu organizujete základní odbornou přípravu pro členy, kteří se účastní zásahů:
- a) 8 hodin
 - b) 16 hodin
 - c) 40 hodin
 - d) 60 hodin
 - e) provádím instruktáž k zásadám dodržování bezpečnosti práce
- 21) Kdo provádí v JPO odbornou přípravu?
- a) velitel jednotky, pověřená osoba s kvalifikací
 - b) žádná odborná příprava se neprovádí

Seznam použitých zkratek

HZS – hasičský záchranný sbor

JPO – jednotka požární ochrany

JSDHO – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce

PO – požární ochrana

Příloha B. Dotazník pro strojníka jednotky požární ochrany

Vážený pane,

obracím se na Vás s prosbou na vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce. Jsem studentkou 3. ročníku Fakulty zdravotně sociální Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor Ochrana obyvatelstva se zaměřením na chemické, biologické, radiologické a jaderné noxy a výbušniny. Téma bakalářské práce je **Zhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy členů jednotky požární ochrany (JPO) kategorie III v okrese České Budějovice**. V příloze přikládám dotazníky pro velitele jednotky, strojníka a pro vámi zvolené 3 členy jednotky. Veškeré informace získané dotazníkovým šetřením budou použity pouze pro zpracování bakalářské práce. Výsledky budou předány Hasičskému záchrannému sboru Jihočeského kraje a Okresnímu sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska v Českých Budějovicích.

Děkuji za Váš čas, který jste věnovali vyplnění tohoto dotazníku.

Marie Trávníčková

strojník

- 1) Jaký je váš věk?
 - a) 18-25
 - b) 26-30
 - c) 31-35
 - d) 36-40
 - e) 41-45
 - f) 46-50
 - g) 51-55
 - h) 56-60
 - i) 61 a více

- 2) Jaké je vaše dosažené vzdělání?
 - a) základní vzdělání
 - b) střední vzdělání s výučním listem
 - c) střední vzdělání s maturitní zkouškou
 - d) vysokoškolské

- 3) Byl jste jmenován do funkce strojníka JPO?
a) ano
b) ne
- 4) Splňujete pro výkon funkce požadovanou odbornou způsobilost?
a) ano
b) ne – nezískal jsem ji
c) ne – byla mi odebrána
- 5) Od kterého roku jste strojníkem jednotky požární ochrany?
(prosím doplňte)
.....
.....
- 6) Který právní předpis upravuje činnost JSDHO?
a) vyhláška č. 247/ 2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO
b) zákon č. 133/ 1985 Sb., o požární ochraně
c) není upraveno právním předpisem
- 7) Kdo provádí v JPO odbornou přípravu?
a) velitel jednotky, pověřená osoba s kvalifikací
b) žádná odborná příprava se neprovádí
- 8) Kdo organizoval zkoušky odborné způsobilosti?
a) HZS kraje
b) starosta obce
- 9) Na které oblasti PO byla zaměřena odborná příprava k získání nebo prodloužení odborné způsobilosti?
(prosím doplňte)
.....
.....
- 10) Kdo může při zásahu používat dýchací techniku?
a) pouze hasiči na pokyn velitele zásahu
b) proškolená osoba splňující zdravotní prohlídky pro nositele dýchací techniky
c) osoba, která nesplnila zdravotní prohlídku

- 11) Co musí splňovat hasič před zařazením do jednotky požární ochrany?
- a) věk, zdravotní prohlídku, odbornou způsobilost
 - b) zdravotní prohlídku, čistý rejstřík trestů
 - c) věk, zdravotní prohlídku, odbornou způsobilost a čistý rejstřík trestů

Seznam použitých zkratk

HZS – hasičský záchranný sbor

JPO – jednotka požární ochrany

JSDHO – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce

PO – požární ochrana

Příloha C. Dotazník pro členy jednotky požární ochrany

Vážený pane,

obracím se na Vás s prosbou na vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce. Jsem studentkou 3. ročníku Fakulty zdravotně sociální Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor Ochrana obyvatelstva se zaměřením na chemické, biologické, radiologické a jaderné noxy a výbušniny. Téma bakalářské práce je **Zhodnocení odborné způsobilosti a odborné přípravy členů jednotky požární ochrany (JPO) kategorie III v okrese České Budějovice**. V příloze přikládám dotazníky pro velitele jednotky, strojníka a pro vámi zvolené 3 členy jednotky. Veškeré informace získané dotazníkovým šetřením budou použity pouze pro zpracování bakalářské práce. Výsledky budou předány Hasičskému záchrannému sboru Jihočeského kraje a Okresnímu sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska v Českých Budějovicích.

Děkuji za Váš čas, který jste věnovali vyplnění tohoto dotazníku.

Marie Trávníčková

hasič

1) Jaký je váš věk?

- a) 18-25
- b) 26-30
- c) 31-35
- d) 36-40
- e) 41-45
- f) 46-50
- g) 51-55
- h) 56-60
- i) 61 a více

2) Jaké je vaše dosažené vzdělání?

- a) základní vzdělání
- b) střední vzdělání s výučním listem
- c) střední vzdělání s maturitní zkouškou
- d) vysokoškolské

3) Od kterého roku jste členem jednotky požární ochrany

(prosím doplňte)

.....

4) Jak často se podrobujete odborné přípravě?

- a) 1x týdně
- b) 1x měsíčně
- c) 1x za 3 měsíce
- d) 1x za pololetí
- e) 1 x za rok
- f) neúčastňuji se

5) Který právní předpis upravuje činnost JSDHO?

- a) vyhláška č. 247/ 2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO
- b) zákon č. 133/ 1985 Sb., o požární ochraně
- c) není upraveno právním předpisem

6) Kdo provádí v JPO odbornou přípravu?

- a) velitel jednotky, pověřená osoba s kvalifikací
- b) žádná odborná příprava se neprovádí

7) Kdy jste se naposledy zúčastnil zkoušky na závěr odborné přípravy k ověření vašich znalostí?

- a) letos
- b) v loňském roce
- c) před dvěma lety

- d) v roce (prosím doplňte)
- e) ještě jsem se nezúčastnil

8) Kdo organizoval zkoušky po absolvování odborné přípravy k prověření vašich znalostí?

- a) HZS kraje
- b) velitel jednotky
- c) starosta obce

9) Na které oblasti PO byla zaměřena vaše odborná příprava?

(prosím doplňte)

.....

10) Kdo může při zásahu používat dýchací techniku?

- a) pouze hasiči na pokyn velitele zásahu
- b) proškolená osoba splňující zdravotní prohlídky pro nositele dýchací techniky
- c) osoba, která nesplnila zdravotní prohlídku

11) Co musí splňovat hasič před zařazením do jednotky požární ochrany?

- a) věk, zdravotní prohlídku, odbornou způsobilost
- b) zdravotní prohlídku, čistý rejstřík trestů
- c) věk, zdravotní prohlídku, odbornou způsobilost a čistý rejstřík trestů

12) Jak často členové, kteří jsou určeni k používání dýchacích přístrojů (pokud takoví členové jsou v jednotce zařazeni), nacvičují použití dýchacích přístrojů?

- a) 1 x za měsíc
- b) 1 x za 3 měsíce
- c) 1 x za 6 měsíců
- d) 1 x za 12 měsíců
- e) nepochvičují

Seznam použitých zkratek

HZS – hasičský záchranný sbor

JPO – jednotka požární ochrany

JSDHO – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce

PO – požární ochrana

Příloha D. lékařský posudek jednotky požární ochrany

LÉKAŘSKÝ POSUDEK

na základě **vstupní / periodické / mimořádné / výstupní^{*)}** zdravotní prohlídky provedené v souladu s § 1 až 6 nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků.

Posuzovaný(á)

data narození

.....

zařazený(á)/přijímaný(á)^{*)} na funkci

v jednotce sboru dobrovolných hasičů podniku/obce

nositel(ka) dýchací techniky ANO / NE

je

a) zdravotně způsobilý(á)/ k výkonu činnosti v uvedené funkci

b) zdravotně nezpůsobilý(á) k výkonu činnosti v uvedené funkci

c) zdravotně způsobilý(á) k výkonu činnosti v uvedené funkci jen s tímto omezením

Poučení:

Podle ustanovení § 77 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, je možno podat proti tomuto posudku do 15 dnů ode dne jeho prokazatelného obdržení návrh na jeho přezkoumání. Návrh se podává písemně vedoucímu zdravotnického zařízení prostřednictvím lékaře, který tento posudek vydal.

V dne

Razítko a podpis lékaře

Posuzovaná osoba a zaměstnavatel se seznámil s posudkem a poučením, posudek je určen zřizovateli jednotky sboru dobrovolných hasičů obce.

Dne

.....
Podpis posuzované osoby

Dne

Za obec

*) nehodící se škrtněte